Draugas,
4545 W. 63rd St.,
Chicago 29, Ill.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 19 (902) GEGUŽĖS - MAY 11 • 1967 metai • 15 centų • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368 - 6813

Meilė ir kasdienybė

Kūrėjo planų pačiuose pagrinduose glūdis motinystės pradas atsiveria žmoguje didžiu gėriu-meile. Meile rūpestinga, atsakominga, kantria ir pasiaukojančia. Meile, kuri savo duosnumui neturi galo nei ribų: jos nevaržo nei laikas, nei erdvė. Ši žmogui duota dovana praturtina ir užpildo jo gyvenimą taip, kad, nežiūrint vargo ir įvairių sunkumų, jis viltingai žiūri į ateitį, nes savo mažąja širdimi jaučia ir tiki meilės tikrumu, pastovumu bei amžinumu.

Motinos Diena skirta meilės, pagarbos ir dėkingumo jausmams ypatingu būdu išreikšti. Čia motina tampa lyg simboliu viso to, kas gera, miela ir gražu. Vaikų pastangos šią dieną pasveikinti, pagerbti ir įsiteikti motinai sukelia jos širdyje nepaprastą dėkingumą Kūrėjui už taip didžią malonę, leidusią jai tapti dalininke Jo planų vykdyme. Šiuo savo aktu ji tampa lyg ryšys-laidininkas, kuriuo mažutėlių išreikšti meilės bei prisirišimo jausmai keliauja iki Amžinojo Sosto. Ir čia šie pareiškimai džiaugsmingai priimami ir dar duosniau atlyginami: per motinos asmenį Viešpats laimina vaikų geras pastangas, pačiai motinai gi suteikdamas stiprybės ir jėgų sunkiame vaikų auklėjimo darbe.

* * *

Kad vaikų auklėjimo darbas yra sunkus ir atsakomingas, jaučia tai kiekviena vaikus turinti motina. Jei seniau tinkamai išauginti vaikus beveik užteko geros valios ir geros prigimties motinos, tai šiandien to nepakanka. Sakoma, meilė yra tiesiausias kelias pasiekti žmogų. Tačiau, būdami netobuli, nevisada įstengiame surasti teisingąjį kelią. Čia pagalbon ateina žinojimas, kuris įgalina žmogų padaryti teisingą sprendimą. Žinojimas ir meilė žmogų veda išminties keliu.

Šiandien motinoms bei auklėtojoms, auginančioms vaikus, ypatingai reikia nemaža išminties. Pirmasis suskaldytas atomas atpalaidavo milžinišką energiją, kurios veikimo pasekmių anuomet niekas nepajėgė tinkamai nuspėti bei įvertinti. Šiandien gi išdavas jaučiame tiesiogiai, nes sprogimo vyksmai iš techniškosios srities persimetė ir į visas kitas gyvenimo sritis, negailestingai paliesdamas ir žmogaus kultūrinio, socialinio, religinio ir kt. gyvenimo sritis. Šis staigus vyksmas bei keitimasis lyg ir apstulbino mus, palikdamas pakelėje besidairančius ir bejieškančius atsakymo, kai tuo tarpu jaunimas žygiuoja pirmyn, traukiamas naujų vizijų burto. Nebespėjame keliauti su juo ir dažnai pykstame, matydami jį žvelgiant ten, kur mūsų žvilgsnis jau nebesiekia ... Ką daryti? Ar turime rankas sudėję sustoti pakelėje savo gyvenimo likusių dienų ir palikti jaunimą jo paties valiai?

* * *

Yra sunku apsispręsti, nepasiduoti ir ryžtis dar labiau įtemptomis jėgomis kelti sunkią atsakomybės naštą, uždėtą motinystės pareigos rūpintis savo vaikais. Dažnai suklumpama ir nebandoma net suprasti, kokia milžiniška žala yra padaroma vaikams, kai tėvai rūpinasi tik savo asmeniniais interesais, vaikus palikdami svetimųjų globai bei įtakai, kuri gal būti ir gera, ir bloga. Tik patys tėvai gali nuspręsti, kas gera ir tinkama jų vaikams. Čia ir iškyla tėvų atsakingumas vaikų auklėjimo reikaluose. Šis atsakingumo jausmas įpareigoja tėvus rūpintis išlaikyti artimą ryšį su savo vaikais. Tai pasiekiama kreipiant nuolatinį dėmesį į juos, sekant kasdieninę jų aplinką, jų didesnius ar mažesnius pasisekimus bei apsivylimą. Visada reikia būti šalia jų, kai esame jiems reikalingi, bet niekad neįkyrūs ar dominuojantys. Tėvų pareiga yra rūpintis palaikyti nuolatinį ir tinkamą ryšį su vaikų mokytojais, organizacijų, kurioms vaikai priklauso, vadovais bei asmenimis, kurių priežiūrai jie yra pavesti. Tačiau kaip tėvai gali būti vaikams naudingi ir jiems padėti, jeigu jiems patiems trūksta žinių, išsilavinimo bei pasiruošimo. Čia tėvams pagalbon ateina literatūra, spauda, įvairių sričių specialistų žinios ir kt. Tik norėkime paskirti kasdien truputį laiko savo žinojimui praturtinti. Neabejotinai mūsų geros pastangos atneš gerų vaisių. **L. I.**

Motina giedriu žvilgsniu žiūri į ateitį

KANADOS ĮVYKIAI

Milijonai lankytojų parodoje

Pasaulinės parodos lankytojų skaičius pirmąją savaitę peržengė dviejų milijonų ribą, prašokdamas didžiausių optimistų viltis. Elektroniniai skaitytuvai šiam laikotarpiui "pranašavo" tik 1.002.580 lankytojų. Manoma, jog svečiai parodos aikštėje išleido apie $10 milijonų, o už įėjimą sumokėjo apie $1.250.000.

Kanados šimtmečiui atžymėti Niujorko burmistras John Lindsay paskelbė Kanados savaitę balandžio 29 — gegužės 5 d.d. Programos vyko centriniame Niujorko parke, kur savo meną demonstravo kanadiečiai miškakirčiai, Ontario policijos motociklininkai, škotų kilmės šokėjai, dūdų orkestrai, dainininkai ir dainos ansambliai. Programų pabaigoje ir kanadiečiai, ir amerikiečiai kartu užtraukdavo oficialaus pripažinimo susilaukusį Kanados himną — "O Canada".

Hailie Selassie, Etiopijos imperatorius, buvo pirmasis oficialus Kanados svečias, lankęsis Otavoje ir dalyvavęs parodoje, kai ten buvo švenčiama Etiopijos Diena. Jam buvo įteiktas aukso medalis 75-tojo gimtadienio proga. Pasitarimuose su Kanados premjeru L. B. Pearsonu Etiopijai buvo pažadėta $100.000 vertės techninė parama. Ši suma nėra didelė, bet reikšminga, nes lig šiol Kanada remdavo tik Britu Bendruomenės kraštus Afrikoje.

Oficialaus priėmimo Otavoje susilaukė ir antras svečias — Britanijai priklausančios Mauricijaus salos premjeras Seewoosagur Ramgoolam. Ši nedaug kam girdėta sala yra rytinėje Afrikos pakrantėje, 500 mylių atstume nuo Madagaskaro. Svečias, pabrėžes L. B. Pearsono nuopelnus Britu Bendruomenei, reiškė viltį, jog netolimoje ateityje Mauricijaus sala įsijungs į nepriklausomų valstybių gretas.

Parodoje lankėsi ir Ed Sullivan, amerikiečių televizijos pramoginės programos ilgametis vadovas. Jo teigimu, Montrealio paroda savo organizacija ir pobūdžiu yra gerokai pralenkusi Niujorko pasaulinę mugę. Gegužės 12 d. E. Sullivan per Kanados ir JAV televizijos stotis transliuos tarptautinę programą iš Montrealio parodos.

Sovietų prez. N. Podgorny ruošiasi aplankyti Kanadą ir parodą šią vasarą. Spėjama, kad jis dalyvaus Sov. Sąjungos Dienoje, kuri įvyks rugpjūčio 15. Otavoje kalbama, jog parodą norėtų aplankyti ir A. Kosyginas su L. Brežnevu.

Buvusio gubernatoriaus George Vanier palaikai buvo perkelti amžinam poilsiui į Kvebeko miesto senosios tvirtovės koplyčią ir imūryti jos sienoje. Paskutinėje iškilmėje dalyvavo premjeras L. B. Pearsonas, Kvebeko premjeras D. Johnsonas, eilė valdžios pareigūnų, velionies artimųjų, jų tarpe ir buvęs Kanados premjeras Louis St. Laurent. Karalienės Elzbietos vardu buvo padėtas gėlių vainikas.

Kvebeko premjeras Daniel Johnson nustebino Otavą ir Vašingtoną, paskelbęs, kad JAV prez. L. B. Johnsonas Montrealio paroda aplankys gegužės 24 d. Jis sakosi gavęs laiška iš prez. L. Johnsono, atmetanti Kvebeko provincinės vyriausybės kvietimą aplankyti Kvebeko miestą, bet patvirtinanti sutikimą atvykti į Montrealį. Oficialūs Vašingtono ir Otavos sluogsniai skelbia, kad šiuo klausimu dar nėra susitarta. Oficiali JAV Diena Montrealio parodoje bus gegužės 25.

Montrealio McGill universiteto erdvių tyrinėjimo institutas planuoja įsigyti didžiulę II D. karo vokiečių patranką, kuri tonos svorio sviedinį gali iššauti į 29 mylių augštį. Tokios keturios patrankos yra likusios pakrančiu apsaugos tvirtovėje prie Harstado, šiaurinėje Norvegijoje. Patranka šaudys specialius aparatus, aprūpintus prietaisais erdvėms tirti. Manoma, kad ji netgi gali iššauti į orbitą dirbtinius žemės palydovus. Tai būtų didelis kanadiečių mokslininkų laimėjimas, sutaupas daug lėšų. Brangias raketas galima panaudoti tik vieną kartą, kai tuo tarpu patrankos šūvių skaičius yra beveik neribotas. McGill universitetas jau eilę metų panašius bandymus daro su gerokai mažesne JAV laivyno patranka.

GEN. WILLIAM C. WESTMORELAND:

"Mes kovojame be fronto linijos..."

Amerikiečių spaudoje plačiai nuskambėjo karo vado gen. W. Westmoreland aštuonių dienų viešnagė JAV-se, Niujorke ir Vašingtone pasakytos kalbos, kurių pagrindinis tikslas buvo išsklaidyti nesutarimus dėl Vietnamo karo. Prez. L. B. Johnsonas, priverstas stiprinti karo veiksmus prieš Š. Vietnamą, tikėjosi gen. W. Westmorelando žodžiais nutildyti taikos betkokia kaina reikalaujančius kritikus. Naują rūpestį prezidentui atnešė negrų vado Martin Luther King įsijungimas į "taikos balandžių" eiles, jo atviras grasinimas Amerikai parūpinti demonstracijomis atžymėtą vadinamąją Vietnamo vasarą. Suintensyvintas ir gerokai praplėstas Š. Vietnamo bombardavimas iššaukė įprastinę protesto bangą pasaulio valstybių sostinėse. Taigi, gen. W. Westmorelando pareiškimai buvo skirti ne tik saviesiems, bet ir užsienyje gyvenantiems kritikams.

Niujorke jis padarė išsamų pranešimą laikraštininkams, o Vašingtone tas pačias mintis pakartojo kongreso nariams, susilaukdamas plojimų iš kietesnio karo šalininkų ir priekaištu iš tų atstovų, kurie nori taikos betkokia kaina. Kaikurie senatoriai netgi buvo galvoję neatvykti į posėdį, bet juos peršnekėjo didžiausias prez. L. B. Johnsono kritikas J. W. Fulbright, pabrėždamas, jog toks elgesys būtų skaudus įžeidimas Vietnamo džiunglėse kovojantiems ir mirštantiems kariams.

Agresorius — Š. Vietnamas

Gen. W. Westmoreland atmetė komunistų partijos pasaulyje skleidžiamą propagandinį melą, kad agresorius Vietnamo kare yra JAV. Jau 1954 m. Hanojaus režimas pradėjo siųsti į P. Vietnamą gerai paruoštus savo žmones, kurie čia sudarė slaptas politines grupeles ir pradėjo partizaninį karą. 1964 m. demilitarizuotą zoną peržengė pirmieji reguliarios Š. Vietnamo kariuomenės daliniai, pasiryžę smogti galutinį smūgį P. Vietnamo respublikos vyriausybei. Abejojantiems gen. W. Westmoreland priminė: "Paskutiniųjų metų laikotarpyje mes kovojome prieš aštuonias Š. Vietnamo divizijų vienetus. Į mūsų rankas pateko tūkstančiai iš Š. Vietnamo atgabentų ginklų, didžiulės atsargos amunicijos ir kitu kariniu reikmenų ..." Tai liudija, kad P. Vietname vyksta ne pilietinis karas, bet iš anksto suplanuota Š. Vietnamo agresija. Vietkongu vadinami komunistų partizanai buvo suorganizuoti Š. Vietname, juos kontroliuoja ir remia Hanojaus režimas.

Generolo W. Westmoreland teigimu, per pastaruosius 9 metus komunistai nužudė 53.000 P. Vietnamo gyventojų — mokytojų, policininkų, kaimų seniūnų, ekonominių reformų vykdytojų. Šiuos duomenis lyginant Amerikos mastu, būtų pasiekiamas apvalus 600.000 nužudytųjų skaičius, kurių nemažą dalį sudarytų "burmistrai, tarybų nariai, policininkai, mokytojai, valdžios pareigūnai ir netgi žurnalistai, nesutikę nusilenkti šantažo metodams". Komunistai remiasi jėga ir teroru, o jo intensyvumą saisto ne sažinės balsas, bet priemonių stoka. "Apie ši brutalumą, — kalbėjo generolas, — beveik nieko negirdėti Amerikoje. Mus pasiekia tik skundai apie mūsų aviacijos vykdoma Š. Vietnamo bombardavimą ..."

Atsargumo suvaržyta jėga

Pasak gen. W. Westmorelando, skaudžiausia kiekvieno karo pusė yra civilių gyventojų aukos: "Taip, Vietname yra civilių gyventojų aukų. Jos sudaro didžiausią rūpestį man, mano karininkams ir mano kariams. Dėl jų nėra kaltas mūsų nesiskaitymas su ugnimi, bet mechaniniai gedimai ir žmogiškos klaidos. O tai juk yra didelis kontrastas komunistų iš anksto suplanuotiems ir vykdomiems civilių gyventojų puldinėjimams. Niekada karo istorijoj kariai nesiėmė tiek atsargumo priemonių. Mes išmėtome lapelius priešo užimtoje teritorijoje, per garsiakalbius įspėjame gyventojus apie artėjantį puolimą. Neleidžiame aviacijai bombarduoti ir patrankų baterijoms apšaudyti priešo kolonos, kol nėra gautas oficialus vietnamiečių pareigūnų sutikimas. Visomis galimomis priemonėmis stengiamės išvengti civilių aukų. Niekada jokia tauta nėra panaudojusi savo karinės jėgos su tokia savitvarda ..."

Vietnamo karo pažangos gen. W. Westmoreland negalėjo parodyti žemėlapyje: "Mes kovojame be fronto linijos, nes priešas slepiasi tarp gyventojų, džiunglėse ir kalnuose, neutralių kraštų pasienyje ..." Komunistai žino, kad jie karą yra pralaimėję kovos lauke, bet jie tikisi jį laimėti pasaulinėje arenoje. "Taikos balandžiams" buvo skirti gen. W. Westmoreland žodžiai: "Deja, pasaulinėje arenoje aš matau priešo laimėjimą, kurio jis neįstengė pasiekti kovos lauke. Jis nesupranta, kad Amerikos demokratijos pagrindas yra laisvi debatai. Kiekviename proteste priešas įžiūri griūvančią mūsų moralę, mažėjantį mūsų ryžtą. Jis yra nusivylęs kariniais pralaimėjimais, bet ji drąsina tai, ką jis laiko populiaria opozicija mūsų pastangoms Vietname. Dėl šios priežasties agresija iš Š. Vietnamo bus tęsiama ir pareikalaus didelės gyvybių aukos — amerikiečių, vietnamiečių ir mūsų sąjunginiukų ..."

Vietname kovojantys amerikiečių kariai supranta, kad jų pastangos turi tiksla sustabdyti komunizmo proveržį pietryčių Azijon, duoti laisvą santvarkos pasirinkima P. Vietnamo respublikai. "Jiems buvo duotas darbas, — pabrėžė generolas, — kurį jie atlieka garbingai ir sažiningai. Nusivylima jiems ir man kelia paskutinieji nepatriotiniai veiksmai namų fronte ..."

Ateiti gen. W. Westmoreland pranašavo gana juodą. Jo nuomone, Hanojaus režimas stiprins savo kariuomenę P. Vietname per demilitarizuotą zoną ir Laos teritoriją, laukdamas progos staigiam smūgiui, kuris gali atnešti priešo propagandai taip reikalingą laikinio pobūdžio ir reikšmės laimėjimą kovos lauke. Politinių-karinių problemų, kaip pvz. Haifongo uosto blokada, Hanojaus bombardavimas, gen. W. Westmoreland nelietė, sorendimus palikdamas prez. L. B. Johnsonui, kuris juk yra vyriausias Amerikos karinių pajėgų vadas. **V. Kst.**

Okupacija sovietiniame paviljone

Sovietų Sąjungos paviljone, įrengtame pasaulinėje parodoje, pavaizduota ir Baltijos kraštų okupacija, t.y. įjungtos sovietų okupuotos valstybės — Estija, Latvija, Lietuva. Maskva, demonstruodama tas valstybes kaip savo provincijas-respublikas, netiesiogiai primena pasauliui, ką ji padarė joms prieš 26 metus.

Praėjusį savaitgalį soviet. paviljone buvo surengta sovietinės Estijos Diena. Į ją buvo atgabentas pats okupuotos Estijos "prezidentas" Aleksiejus Murisep, garsusis šachmatų meisteris Keres ir kitos įžymybės. "Prezidentas" spaudos konferencijoj pareiškė, kad daug jo tautiečių iš Estijos atvyksią į parodą, nes nesą "jokių suvaržymų" keliauti. Keres žaidė paviljone šachmatų simultaną su 25 varžovais. Vieną dieną jis žaidė šachmatų simultaną su 12 geriausių Montrealio šachmatininkų ir laimėjo 10 žaidimų. Kitas estas, gyvenąs Toronte, Erik Heine, nuvykęs į parodą išrašė šūkį, ant sovietinio paminklo priešais sovietinį paviljoną: "Freedom Estonia, Latvia, Lithuania". Kanados policija jį tuojau suėmė. Tai tas pats estas, kurį JAV žvalgybos agentas buvo viešai pavadinęs komunistų agentu. Vėliau jis iškėlė bylą, kuri iki šiol dar nėra baigta. Didžioji spauda apie šį incidentą gana plačiai rašė. Jau paaiškėjo, kad sovietams reikalaujant, E. Heinei keliama byla Montrealio teisme.

Pasaulio įvykiai

INDIJOS PREMJERĖ INDIRA GANDHI PER RADIJĄ KREIPĖSI ĮTAUTĄ, prašydama paramos Biharo provincijai, kur 35 milijonam gyventojų graso bado šmėkla. Nepakankamos tropikinės liūtys praejusią vasarą ir visiška lietaus stoka šią žiemą metinį 7,3 milijonų javų derlių sumažino iki 2,3 milijonų. Biharo premjeras M. P. Sinna balandžio 18 d. paskelbė bado stovį savo provincijoje. Prieš pusmetį premjerės I. Gandhi suorganizuotas sausros fondas surinko tik $1.200.000. Normalus maisto davinys, kurį ligšiol sudarydavo 15 uncijų grūdų kiekvienam Biharo gyventojui, sumažintas iki 8 uncijų. Darbininkas už darbo dieną gauna 15 ct., o už 4 uncijas grūdų valstybinėse krautuvėse jis turi atiduoti 10 ct. Neturtingieji jau kepa "duoną" iš tvenkinių dumblo ir iš "šventųjų" karvių atmatų. Didžiausia krizė bus pasiekta gegužės ir birželio mėnesiais. Sausros sukeltas maisto trūkumas jaučiamas ir kitose Indijos provincijose — Uttar ir Madhya Pradesh, Vakarų Bengalijoje, Kalkutos apylinkėse. Lig šiol kviečius Indijai siųsdavo JAV, o šiemet 10 milijonų tonų įsipareigojo pristatyti JAV, Austrija, Belgija, Kanada, V. Vokietija, Prancūzija, Italija, Japonija, Olandija ir Britanija. Šiame ilgame geradarių sąraše trūksta Sov. Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų. Amerikiečiai nusiskundžia, jog dėl bado pavojaus didelė kaltės dalis tenka premjerės I. Gandhi vyriausybei, kuri nesugeba paskirstyti maisto atsargų. Kaikuriose provincijose yra maisto perteklius, bet jis paliekamas tų laimingų provincijų žinioje, kai tuo tarpu Biharo gyventojai žiūri bado šmėklai į akis.

Komunistinė Kinija atmetė sovietų kompartijos vado L. Brežnevo kvietimą bendromis jėgomis remti Š. Vietnamą. Šis atsišaukimas buvo priimtas R. Berlyne įvykusiams vokiečių kompartijos suvažiavime. Pekingo "Liaudies Dienraštis" paskelbė atsakymą: "Maskvos ponams turime pareikšti, kad mes niekada nebendradarbiausime su Vietnamo revoliucijos išdavikais, amerikietiško imperializmo patarėjais, Amerikos gangsterių bendrininkais, padedančiais užslopinti Vietnamo revoliucijos liepsnas. Taip buvo seniau, taip yra dabar ir taip bus amžinai ateityje ..." Gegužės Pirmosios iškilmėse Pekinge po ilgesnės pertraukos miniai pasirodė "kultūrinės revoliucijos" vadas Maotsetungas, atidengtame automobilyje pravažiavęs miesto gatvėmis. Paskutinioji plakatų serija apkaltino prez. Liu Shao-chi, kad jis ir jo šalininkai telkė ginklus ir ruošėsi revoliucijai, kompartijos vyriausiuoju vadu pasiryžę padaryti nuverstąjį Pekingo burmistrą Peng Chen.

Amerikiečių karo vadas gen. W. Westmoreland paprašė, kad prez. L. B. Johnsonas karių skaičių P. Vietname padidintų iki 600.000. Šiuo metu Vietname yra 440.000 amerikiečių karių. JAV aviacijos viršininkas gen. J. P. McConnell pareiškė kongreso komitetui, jog reikėtų užminuoti Haifongo uostą Š. Vietname. Ši klausimą, atrodo, svarsto prez. L. B. Johnsonas, bet nesiryžta padaryti sprendimo, bijodamas tiesioginio susikirtimo su Sov. Sąjunga.

Amerikiečių marinai po 12 dienų kautynių užėmė tris kalvas šiaurinėj P. Vietnamo daly, Laos pasienyje. Oficialiais duomenimis, kautynėse žuvo 160 marinų, 746 buvo sužeisti. Žuvusių šiaurės vietnamiečių karių buvo rasta 598. Spėjama, jog šioms kautynėms vadovavo kiniečiai patarėjai, iš vietnamiečių gretų išsiskyrę augštu ūgiu ir specialiomis kaukėmis užmaskuotais veidais.

Kiniečių žinių agentūra "Naujoji Kinija" apkaltino JAV-bes oro erdvės pažeidimu. Kinijos krašto apsaugos ministerijos teigimu, keturi amerikiečių F-105 naikintuvai bombardavo Ningming miestelį, kuris yra 20 mylių atstume nuo Š. Vietnamo sienos. Amerikiečiai kaltinimą atmetė, primindami lakūnams duotą griežtą įsakymą neskristi prie Kinijos sienos. Dėl šio incidento nukentėjo ne Amerika, bet Sov. Sąjunga, nes demonstrantai tuojau pat apgulė sovietų ambasadą Pekinge. Jie apkaltino sovietus slaptu suokalbiu su amerikiečiais, kurio tikslas esąs Kinijos bombardavimas.

Pietų Korėjoje didele balsų dauguma prezidentu buvo perrinktas ligšiolinis šios respublikos vadovas Chung Hee Park, atstovavęs demokratinei respublikininkų partijai. Priešrinkiminiame vajuje jis rinkėjams žadėjo politinį ir ekonominį pastovumą, kai tuo tarpu jo žymiausias varžovas Yun Po-sun, naujųjų demokratų kandidatas, sakėsi atitrauksiąs korejiečių dalinius iš P. Vietnamo.

Naujasis sovietų krašto apsaugos min. maršalas A. Grečko pasakė tradicinę kalbą Gegužės Pirmosios parade Maskvos Raudonojoje aikštėje. Laikraštininkai pranašavo, kad jis bus žymiai griežtesnis už savo pirmtaką maršalą R. Malinovskį. Šie spėliojimai nepasitvirtino, nes Vietnamo karą jis pavadino tik "kriminaliniu karu", kai tuo tarpu R. Malinovskis linksniuodavo "banditų karo" terminą. Šiemetinėse iškilmėse buvo jaučiamas didesnis santūrumas JAV atžvilgiu. Kinijai A. Grečko pakartojo L. Brežnevo priekaištą, jog karas Vietname greičiau užsibaigtų, jeigu Kinija prisidėtų prie bendrų pastangų. Kiniečių ambasados charge d'affairs An Chi-yuan, išgirdęs šiuos žodžius, išėjo iš diplomatams skirtos tribūnos. Amerikiečių diplomatai nereagavo į A. Grečko kritines pastabas JAV adresu.

Graikijos karinė vyriausybė paskelbė eilę socialinių reformų. Miestams priklausanti žemė bus išdalinta jos neturintiems ūkininkams. Vargšams numatoma atidaryti privačias klinikas, padidinti senatvės pensijas neturtingiems pensininkams. Naujasis režimas nori pakeisti konstituciją, kaip kad yra padaręs prez. De Gaulle, kad Graikijai būtų grąžintas vidinis pastovumas ir tarptautinis prestižas. Komunistų partija jau uždaryta, bet centrinė partija greičiausiai bus nepaliesta. Gyventojų masėse jaučiamas visiškas abuojumas paskutiniesiems įvykiams Graikijoje.

Britanijos premjeras H. Wilsonas pranešė parlamento nariams, jog jis bandys Britaniją įtraukti į Bendrosios Rinkos eiles. Kai buvo organizuojama ši ekonominė sąjunga, britai nesutiko dalyvauti, prekybos partneriais pasirinkę Britų Bendruomenės kraštus. Vėliau jie pakeitė nuomonę, pamatę ekonominius Bendrosios Rinkos laimėjimus. Pirmąjį Britanijos bandymą įstoti į šią organizaciją sukliudė Prancūzijos prez. De Gaulle 1963 m. Tenka manyti, jog ir šį kartą jis pasisakys prieš Britanijos dalyvavimą, nors ją remia visi kiti Bendrosios Rinkos nariai — V. Vokietija, Italija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas.

Vietnamo karas JAV yra privertęs atšaukti daug karininkų iš V. Vokietijoje esančių kariuomenės dalinių. Spaudoje paskelbtais duomenimis, 7-toji amerikiečių armija Bad Hersfelde turi tik 68% jai reikalingų karininkų, jų tarpe 50% majorų ir 65% kapitonų. Viršilų ir puskarininkių skaičius yra sumažėjęs iki 80%. Į Vietnamą išsiųstus patyrusius karininkus pakeičia naujai "iškepti" jaunesnieji leitenantai, neseniai baigę karo mokyklas.

"Newsweek" žurnalo pranešimu, sovietų diplomatai prasitarė amerikiečiams, jog Stalino dukros Svetlanos pabėgimas Sov. Sąjungą privertė viena savaite pagreitinti erdvėlaivio "Sojuz I" iššovimą. Buvo tikėtasi, kad nauji laimėjimai erdvėse pasaulį privers užmiršti Svetlaną. Iššovimo pagreitinimas betgi neturėjęs nieko bendro su erdvėlaivio valdymo irenginių sutrikimais ir tragiška kosmonauto mirtimi.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius k. dr. Pr. Gaidamavičius
pavaduotojas A. Rinkūnas; redakcijos narys Vyt. Kastytis.
Metinė prenumerata $6, pusmetinė—$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland— Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368 - 6813

Žemės reforma Pietų Amerikoje

KAN. V. ZAKARAUSKAS

P. Amerikoje komunizmo plėtrai sulaikyti viena sėkmingiausių priemonių — teisinga ir tvarkinga žemės reforma, kuri galėtų ne tik pakelti krašto ūkinį potencialą, bet ir mažažemiams suteiktų viltį sulaukti šviesesnių dienų. Venecuela jau pasinešusi šiuo keliu eiti.

P. Amerikoje beveik be pertraukos verda neramumai. Šiuos neramumus kurstytojai lengvai sukelia, nes šios šalies žmonės tebėra apgailėtinoje socialinėje būklėje. Intensyvi komunistų agitacija kurstо mažažemius, nuomininkus, naujakurius, darbininkus reikalaudama, kad latifundijos būtų skurdžiams išdalintos, dirbamoji žemė turėtų būt atiduota bežemiams.

Komunizmo propagandai ten puiki dirva. Lengva šias skurdžių minias vilioti, nes jų nusimanymas apie komunizmą yra labai menkas — jos visai nenuvokia, kokią baisią vergiją jis neša darbo žmogui... Toks skurdžius tik tiek težino, kiek savo akimis mato. O mato, kiek neteisybės ir skriaudų turi pakelti darbininkas iš privilegijuotos didžturčių klasės, kiek neteisybės ir išnaudojimų turi pakelti iš savininkų, kurie valdo didžiąsias latifundijas. Tuo tarpu menkas smulkių ūkininkų derlius neduoda pakankamai piniginių pajamų, kurios padėtų nors šiek tiek iš skurdo išsiristi, įsigyti naują drabužį ir pagerinti savo iš molio sukrėstą lūšną. Dėl menkų higieninių sąlygų ligos pakerta per anksti kūno fizines jėgas. Tokioje skurdžioje būklėje gyvenant atsiranda tamsus nusivylimas. O komunistinė propaganda iš komunistinių kraštų per radiją skelbia, kad bus rojus, jei komunizmas įsigalės. Šalia per radiją skleidžiamos propagandos, komunistiniai agentai aplanko žmones su kino filmais, jiems parodo buržuazinio gyvenimo prabangą. Tuo būdu įkaitina mases kelti krašte neramumus, revoliucijas, kad išsivaduotų iš skurdo bei vargo. Aišku, tokius komunistų pažadus jos priima kaip tikrą pinigą ir tikisi, kad ju vargas tikrai išnyks. Tokiai skurdžiu masei Fidel Castro atrodo išgelbėtojas.

Komunistai ypač yra išvystę savo propagandinę veiklą tose Pietų Amerikos dalyse, kurios yra skurdžiausios, kur nuolatinės sausros yra nualinusios laukus, kaip, sakysim, šiaurės rytų Brazilijos dalyje, vidurio P. Amerikoje arba saulės išdžiovintoje šiaurės Meksikos dalyje. Tose vietose komunistai ragina ūkininkus stoti į tautinį išsilaisvinimo sąjūdį, kuris ypač stipriai pasireiškė 1964 m. vasario 17 d. Peru valstybėje, kai policija buvo priversta pavartoti ginklus prieš mažažemius, atsisakiusius palikti jų užgrobtus dvarus.

P. Amerika laukia teisingos ir tvarkingos žemės reformos, nes ji ten yra viena iš degančių problemų. Tiesa, daug vilties teikia kaikurių tų kraštų padaryti pirmieji žingsniai. Pvz. Čilėje buvo išdalintos bažnytinės žemės. Taip pat planuojama Peru valstybėje išdalinti latifundijas. Didelis žingsnis padarytas ir Venecueloje, kuri ilgus metus buvo varginama nuolatinių žemdirbių sukilimų. Jie buvo keliami net tada, kai Caracas, Maracaibo darbininkams buvo mokama kur kas augštesnis atlyginimas negu kituose P. Amerikos kraštuose. Venecuela nuo 1959 iki 1964 metų įvykdė žemės reformą, kuri galėtų būti pavyzdžiu ir kitoms šalims. Norint geriau suprasti, kaip venecueliškoji sistema funkcionuoja, reikia sugrįžti į praeitį ir pamatyti tas priežastis, kurios kurstė žemdirbius kelti nuolatinius neramumus.

Beveik vergai

P. Amerika paveldėjo iš užkariautojų ispanų latifundijų (didelių dvarų) ūkinę sistemą. Jau nuo pat jos užkariavimo pradžios didelius žemės plotus valdė paskiri asmenys, kurie šiose šalyse atstovavo savo kraštų karaliams. Sakysim, Čilėje 55% dirbamos žemės priklausė 700 haciendoms — dvarams.

Dar 1945 m. Venecueloj 40% žmonių buvo skurdūs nuomininkai, kai tuo tarpu didiesiems žemvaldžiams, kurie tesudarė 2% gyventojų, priklausė 70% dirbamos žemės. Ilgus metus kraštą valdė Juan Vincente Gomez diktatūrinė valdžia, kuri didelius dirbamos žemės plotus nusavino ir padidino vidutinio dydžio ūkių skaičių, stengėsi pakelti kiek galint žemės ūkio našumą. Bet iš viso Pietų Amerikoje tik mažas procentas gyventojų turėjo ūkius ir pakankamai vertėsi. Latifundijų savininkai turėjo didelius žemės plotus, bet jų ūkiai nepasiekė augšto lygio. Tik mažas jų skaičius savo latifundijas tinkamai sutvarkė ir tuo pakėlė kavos, kviečių, cukraus, bananų ir kitokių gaminių derlių. Dauguma didžiųjų žemvaldžių gyveno miestuose ir mažai rūpinosi dirvonuojančiais laukais bei žemės našumu. Jiems ir laukų darbininkų socialinė būklė nerūpėjo. O tie darbininkai gyveno kaip vergai, neturėjo jokio supratimo apie kokį nors ūkio modernizavimą, apie naujas pagerinimo priemones. Šių skurdžių vienintelis rūpestis buvo, kaip išgelbėti nuo bado šeimą. Jie žiūrėjo į "haciendas" šnairomis, nes jų manymu jos esančios vienintelės jų išnaudotojos ir skriaudėjos. "Hacienda" yra gerovės šaltinis tik savininko šeimai: gerai ją aprūpina, teikia galimybę savininko vaikams išsimokslinti. Tokios "haciendos" šeima minta ne pupomis ir ne kukurūzais, bet prabangiais valgiais, gyvena ne molinėje lūšnoje, bet puikiuose rūmuose. Jos nariai turi augštas tarnybas parlamente ar kitokiose svarbiose valdžios institucijose.

Ir kas gi daugiau tokiam lauko darbininkui belieka, jei ne užsimaukšlinus ant galvos plačiabrylę "sombrero" lankstytis prieš poną su šypsena veide, slėpti širdyje net ir didžiausią nepasitenkinimą bei klausyti ką ponas įsakys ir mandagiai tarti: "Si patron!" (taip, pone!). Tokie darbininkai, aišku, kantriai laukia valandos, kada ir jie turės žemės, kurios seniai trokšta. Tad suprantama, kad šitokioje atmosferoje kiekvieno demagogo šūktelėjimas "išdalinti haciendas!" randa šimtaprocentinį pritarimą.

Trys nesėkmės

Ir kodėl šių milžiniškų žemės plotų neišdalinti? Tai lengva pasakyti, bet sunku padaryti. Įvykdyti teisingą žemės reformą, kuri būtų kraštui naudinga, yra nelengva problema. Trys žemės reformos bandymai P. Amerikoje ūkininkams ir mažažemiams atnešė tik nusivylimą.

Emiliano Zopata, Meksikos revoliucijos vadas, 1910 m. be ilgų svyravimų išdalino žemę tiems ūkininkams ir mažažemiams, kurie jį revoliucijos metu rėmė. Bet po tokios reformos valdžia pamatė, kad duotos žemės buvo perdaug mažos arba nepakankamai derlingos, nepajėgiančios išmaitinti šeimų. Tokia žemės reforma sukėlė nusivylimą. Ir Meksikos žemės ūkio gamyba 1940 m. nepasiekė to lygio, koks buvo 1910 m. Vėliau, 1952 m., Bolivijos sukilėliai sekė Zopata ir ėmė dalinti latifundijų žemes. Tačiau gavusieji žemę nedaug parodė susidomėjimo bei sugebėjimo ją dirbti, todėl nedaug ką galėjo nuvežti rinkon. Naujakuriai patys sudorojo peniukšlius, išpjovė veislines avis, ir jau pirmais metais Bolivijoje ūkinė gamyba krito taip žemai, kad valdžiai reikėjo pirkti maisto užsienyje už jos turimas labai menkas valiutos atsargas.

Trečiasis žemės ūkio reformos vykdytojas buvo Fidel Castro, kuris greit pamiršo ūkininkams duotus pažadus — padidinti jų ūkius bei mažažemių turimus mažus plotelius, paremti lėšomis. Jis, užuot vykdęs savo pažadus, ėmė kurti rusiško tipo kolchozinę sistemą: nusavino gyvulių veisimo punktus, cukrinių nendrių auginimą. Greitu laiku pasirodė liūdnos pasekmės: Kuba buvo priversta apribotį maisto gaminius, nors prieš tokią reformą to nereikėjo. Mažieji ūkininkai, kurių žemė dar nebuvo suvalstybinta, buvo priversti prašyti valdžios leidimo viskam, net kiaulei pasiskersti.

Po šitokio nusivylimo, suprantama, daugelis P. Amerikos gyventojų betkokią tolimesnę žemės reformą sutinka labai skeptiškai: bijo, kad išdalinus latifundijas visa ūkinė-socialinė struktūra gali pairti ir įsigalėti chaosas. Tuo, žinoma, pirmiausia pasinaudotų komunistai.

(Bus daugiau)

Nuoširdžiai dėkojame visiems pagerbusiems
A † A
ANTANO NORVAIŠOS
atminimą. Ypatinga padėka T. Pauliui, OFM, T. Placidui, OFM, kun. B. Jurkšui, sol. J. Liustikaitei, giminėms, bičiuliams, pažįstamiems ir buvusiems mokiniams. —
Šeima

A † A
JULIJAI KAZLAUSKIENEI mirus,
josios vyrą VAITIEKŲ KAZLAUSKĄ ir gimines nuoširdžiai užjaučia —
D. P. Juškevičiai **A. E. Keršiai**
R. B. Pakalniškiai

A † A
ALFONSUI DAUSAI tragiškai mirus,
Jo žmonai MICHALINAI, dukrai ALDONAI ir MEČIUI EMPAKERIAMS reiškiame nuoširdžiausią užuojautą—
Steiblių šeima ir A. Obcarskis

NESKLANDUMAI RYTŲ BLOKE

Antrojo pasaulinio karo eigoje Sovietų Sąjunga okupavo bemaž visas rytų Europos valstybes ir visur įvedė "liaudies" režimus, komunistų diktatūras. Bet to maža: reikėjo prie šio politinio "bloko" įsteigti ir ekonominį. Tas ekonominis rytų valstybių blokas gavo Komekono vardą. Komekon — tai komunistinė ekonomija, komunistinis ūkis. Maskvos planuotojai galvojo, jog Rusija turi daug žaliavų, o jos satelitai — gan daug specialistų, tad šie du faktoriai įgalins sukurti milžiniškus pramonės centrus, išplėsti gamybą iki tokio lygio, kuris ne tik įgalins pakelti Rytų Europos bloko gyvenimo lygį, bet ir suras pakankamai finansinių priemonių komunizmui propaguoti visame pasaulyje.

Planuotojai betgi nenumatė, kad greitas Europos pramonės kilimas išsems sovietų žaliavų šaltinius, ir to bloko valstybės gali nukreipti savo žvilgsnius į Vakarus. Pvz. Rumunija jau labai "iškrypo" iš Komekono. Ryškiausiai tai pasirodė naftos pramonėje. Užuot pardavus tą brangų skystį Vakarų rinkose ir gavus už tai stiprios valiutos, dolerių, Maskva turi vis didesniais kiekiais eksportuoti naftą į Čekoslovakiją, į Rytų Vokietiją ir į Lenkiją. Eksportai į tuos kraštus 1964-65 m. pakilo 30%, o į V. Vokietiją, Italiją ir Japoniją — žymiai krito. Vien į Prancūziją ir į Braziliją pakilo sovietinės naftos eksportas, bet Brazilija nepriklauso doleriniam blokui. Tokiam kraštui kaip Sovietų Sąjunga, kuri reikalinga milžiniškų dolerių sumų savo pramonei kelti, tai menka nauda.

Vienintelė išeitis iš šitos keblios situacijos yra ta, kad Rytų Europos kraštai imtų naftą ne iš europinės Rusijos, o iš Sibiro. Čekoslovakija už $550 milijonų rengiasi pastatyti naftotiekį 5.000 mylių ilgio ir imti naftą iš Sibiro taigos prie Obės upės. Nuo Obės paupio nafta tekėtų į Bratislavą prie Dunojaus. Tai brangus projektas. Stipriai supramoninta Čekoslovakija gali jį įvykdyti, bet kiti, skurdesni Rytų Europos kraštai, neturėdami tokios pramonės, negali įvykdyti tokių brangių projektų, todėl dairosi kitur ir į jų planus įeina naftos importas iš užjūrio kraštų. Tuo susirūpinusi Rytų Vokietija ir Vengrija. Kol kas jos gauna pakankamą kiekį naftos iš Pavolgio rajono, pasinaudodamos "draugystės" naftotiekiu, bet Rytų Berlynas informuoja, kad jo greit kylanti chemijos pramonė pradeda jausti trūkumus. Todėl Ulbrichto vyriausybė nutarė statyti naftotiekio vamzdį iš Rostocko uosto (prie Baltijos jūros) į Schwedt vietovę prie Oderio upės. Po kelių metų pradės nafta laivais plaukti iš Alžerijos ir Indonezijos į Rostocką, o iš čia — į pramonės centrus. Rytų Vokietija jau pasirašė naftos sutartį su Alžerija $100 milijonų sumai ir išsiuntė ten savo specialistus įrengti pompų naftai traukti iš Sacharos smėlynų.

J. Gs.

KAIP IŠLAIKYTI
Dirbtinius dantis
TVIRČIAU SAVO VIETOJE?
Ar jūsų dirbtiniai dantys nepykina, ar nesudaro nemalonumų išslysdami, krisdami ar kryptiodami valgant, kalbant ar juokiantis? Tik užduikinkite truputį FASTEETH ant dirbtinių dantų plokštelių. Šie šarminiai (berūgščiai) milteliai išlaikys jūsų dirbtinius dantis daug tvirčiau ir maloniau. Nejausite kaučuko skonio bei sulipimo jausmo. Jie nerūgsta. Panaikina "plokštelių kvapą" (dantų kvapą). Reikalaukite FASTEETH dar šiandien kiekvienoje cheminių gaminių parduotuvėje.

PRANEŠAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ —
sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Gegužės 13 d:** popiežius Paulius VI skris į Fatimą, kur bus didelės iškilmės ryšium su 50 metų sukaktimi nuo Marijos pasirodymo. Ten jis atlaikys Mišias, tars žodį ir tą patį vakarą grįš lėktuvu Romon. Kelionės tikslas — "dar kartą pasimelsti už taiką, su didesniu nusižeminimu ir nuoširdumu."

★ **Išeivijos lietuviai** gegužės 13, šeštadienį, skiria maldas bei atgailas už Lietuvos laisvę ir teisingą pasaulio taiką. Ta proga vysk. Pr. Brazys, MIC, paskelbė skatinimą skirti visą gegužės mėnesį maldai bei atgailai už Lietuvą. Mėlynosios Armijos Liet. Sąjūdžio dvasios vadas kun. Alb. Kontautas skatina gegužės 13 d. prisiminti Lietuvos paaukojimą Marijai.

★ **Nuo 1967 m. sausio mėn. pradžios** iki dabar Lietuvoje mirė šie kunigai: Gylys Mykolas, Lygumų altaristas, 1967. I. 1.; Jašukas Ladislovas, Kalesninkų kleb., 1967. I. 3, Guturavičius Jonas, MIC, 1967. I. 16; Pupaleigis Stanislovas, 1967. I. 16; Gimžauskas Vladas, Nauj. Vilnios kleb., 1967. II. 15; Vyšniauskas Adomas, 1967. II. ?, palaidotas II. 16; Taškūnas Vincentas, 1967. II. 18; Jocas Stanislovas, 1967. II. 28; Strakšas Pranciškus, 1967. III. ?, palaidotas III. 22; Sužiedėlis Bernardas, 1967. IV. 8; palaidotas IV. 11.

★ **Jaunimo problemą** diskutavo Vašingtone suvažiavę jaunimo direktoriai, psichologai, kunigai. Kalbėtojai buvo: prof. dr. A. Schneideris iš Bostono, prof. kun. P. Hritz iš Klevelando, protestantų jaunimo direktorius kun. J. Wood. Šių dienų jaunimas, jų nuomone, nuvertina pagrindinius moralės principus. Jie nori aktyviai dalyvauti visuomeniniame darbe dar neturėdami patyrimo. Jaunimas daug žino apie nuvalkiotą meilę, bet nežino ką iš tikrųjų ji reiškia. Trūksta krikščioniško požiūrio į meilę.

★ **Afrikoje Kikuju** valstybėlės galva, būdamas 105 metų amžiaus, priėmė krikštą; atsisakė 45 žmonų ir teisėtai vedė vieną — 70 metų amžiaus.

★ **Tėvai karmelitai,** misijonieriai Izraelyje, pradėjo leisti žurnalą "Elias" anglų kalba. Rašoma aktualiais asketikos ir teologijos klausimais. Redaktorius — kun. S. Ramge.

★ **Lenkijos kunigams** gresia kalėjimas už nesumokėjimą mokesčių. Komunistinė valdžia spaudžia bažnyčią už kardinolo Wyszynskio nenuolaidumą valdžiai. Parapijiečiai renka papildomus pinigus, kad išgelbėtų kunigus nuo kalėjimo.

★ **Bolivijoj** pradėtas socialinis sąjūdis rūpintis pagalba šeimoms. Vadovauja kun. G. Ansaldi, Yacuiba miesto klebonas. Jis sudarė 66 pagalbos grupes, kurios aprūpina 3500 šeimų. Atidaromos mokyklos motinoms ir bemoksliams. Jų žinioje yra 5000 mokinių, 1000 kūdikių ir 500 senelių.

★ **Vokietijos vyskupai** kreipėsi į visus tikinčiuosius, kviesdami daugiau rūpintis labdara. Jaunimas esą turėtų padėti ligoninėse, prieglaudose, turtingieji laikytis saiko pasilinksminimuose, tabako ir alkoholio vartojime. Žodžiu, galintieji turėtų eiti į pagalba vargstančiam.

★ **Madride,** Ispanijoj, atidarytas socialinis Leono XIII institutas. Jo tikslas — paruošti vadovus, sugebančius kelti kultūrinį bei socialinį liaudies lygį. Instituto direktorius — kun. A. Ayala.

★ **Slovakai ir ukrainiečiai** iš trijų parapijų Detroite (apie 700 narių) pasiuntė laišką į Vašingtoną apaštališkam delegatui arkivyskupui E. Vagnozzi, prašydami leidimo, kad Mišios būtų laikomos anglų kalba.

★ **Pirmą sykį istorijoj** moteris vadovaus katalikiškoms vyskupijos mokykloms. Vyskupas T. Gorman paskyrė toms pareigoms vienuolę Mariją C. Hensgen, kuri jau prieš tai turėjo savo žinioje 27.000 mokinių.

★ **Katalikų pasaulyje** per pastaruosius dvejus metus priaugo 14 milijonų 475 tūkstančiai. Šiuo metu yra 1242 vyskupijos.

★ **Popiežius** vyks į Kolumbiją 1968 m. dalyvauti eucharistiniame kongrese, kuris įvyks Bogotoje.

★ **Ceilono valdžia,** buvusi priešinga misijonieriams, pakeitė nuomonę ir įsileido jų 300.

★ **Korfu,** Graikijos saloje, šiais metais katalikai ir ortodoksai Velykas šventė kartu. Tai nuopelnas katalikų vyskupo Varthalitis.

★ **Šv. Tėvas** specialioje audiencijoje priėmė dr. van Z. Bergmann iš Olandijos, prof. O. Cullman protestantų teologą, dr. P. Gregoire Liuksemburgo užsienių ministerį, dr. R. Barzel V. Vokietijos delegatą ir ponią H. Portocarrero Nikaragvos prezidento žmoną.

★ **Patriarchas** Atenagoras iš Konstantinopolio pasiuntė popiežiui Pauliui VI laišką, kuriame gėrisi nauja enciklika "Populorum Progressio" (tautų pažanga).

★ **Kiniečių** už tėvynės sienų yra 18 milijonų. Jie išlaiko savo kalbą, kultūrą, spaudą. Iš jų 410.000 katalikų su 443 kunigais. Pusantro milijono kiniečių gyvena Amerikoje, kurių 115.000 katalikai ir turi savus kunigus. Kasmet atsivertimų būna apie 20.000. **B. M.**

Piramidžių romantika ir vasarvietė

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš pr. nr.)

Meksikiečių dievai

Manoma, kad pagrindinė Ciudadela piramidė, esanti rytinėj pusėj aikštės, yra skirta Meksikos dievui Quetzalcoatl, kuris yra pavaizduotas žvynuotu slibinu. Šventykla, susidedanti iš šešių terasų, yra papuošta iškalta slibino figūra, kurio galva puošia centrinę laiptų baliustradą iš abiejų pusių, o išsiraitęs žvynuotas kūnas tęsiasi iškaltas piramidės papėdėje. Slibino nasrai dvelkia tokiu gyvumu, rodos, ims ir pradės spjaudyti ugnimi... Manoma, kad ši šventykla pastatyta 300-600 metais po Kristaus gimimo.

Daugelis ir kitų dievų atpažįstami atkastam Teotihuacan mieste. Čia buvo garbinamas lietaus, saulės dievas, mėnulio deivė ir Xipe Totec, kaip simbolis kiekvienais metais atgimstančios gamtos. Taipgi surasta didžiulė statula vandens deivės.

Tradicija sako, kad šiame mieste buvo šventa laidojimo vieta. Patys svarbiausi kapai jau buvo atrasti brangenybių jieškotojų, bet daugelis jų buvo surasti po rūmų grindimis. Mat, buvo paprotys palaidoti ten, kur buvo gyventa. Visi tie dalykai, kurie buvo surasti kapuose, įvairūs keramikos išdirbiniai, statulėlės, dabar sudėti prie piramidžių pastatytam moderniame muzėjaus pastate.

Muzėjuje sudėti patys seniausi eksponatai. Iškasti šiame rajone. Taip pat daug kitų archeologinių, istorinių ir diagraminių pavyzdžių, vaizduojančių įvairias indėnų rases, kurios gyveno Meksikos slėnyje. Gaila, kad visi užrašai tiktai ispaniški, o vadovas, aiškinęs muzėjaus viduje ir vėliau vedžiojęs po piramidžių rajoną, labai jau trumpo anglų kalbos žodyno. Atrodo, ką pasakoja, tai žino atmintinai, bet jei kuo susidomi ir nori daugiau sužinoti, tai nepajėgia išaiškinti. Įdomiausias, bent man, tame muzėjuje buvo pavaizdavimas viso piramidžių rajono pagal saulės astronomišką apskaičiavimą. Čia aiškiai matyti, koks preciziškai tikslus buvo mąjų architektų matematikos žinojimas. Didžioji Saulės piramidė taip suplanuota, kad kai saulė pasiekia zenitą danguje, tai jos šešėlis, krintąs prie piramidės papėdės sienos, rodo lygiai vidurdienį — 12 val. Kitos mažosios piramidės irgi tokiu pat tikslumu apskaičiuotos ir pastatytos.

Išėjęs iš muzėjaus, patenki į Ciudadela šventyklų rajoną. Bevaikščiodamas tarp tų milžiniškų akmeninių mūrų ir stebėdamas gerai išsilaikiusias sienas, tinką ir akmenų sujungimą, pasigendi kambarių, uždarų patalpų. Viskas tik kopia, kyla aukštyn saulės link. Masyvūs laiptai veda ant piramidžių viršaus, kur, manoma, buvo aukojamos žmonių aukos. Aplinkui vien tik mūrai, akmenys ir laiptai. Ir taip tęsiasi mylių mylias.

Piramidės papėdėje ir laiptuose stoviniuoja būreliai žmonių. Žvelgdami į viršų arba kopdami augštyn. Bematant prisistato vaikai, traukdami iš po skverno statulėles, kurias sūlydami aiškina, kad tai esančios išskastos kaip senienos. Duoki, senjor, keliolika pezų ir šis archeologinis turtas bus tavo nuosavybė... Siūlomieji dalykėliai yra padirbiniai, aptrupinti, apdaužyti, kad atrodytų senesni ir panašūs į tikruosius. Tikros iškasenos yra griežtai draudžiamos be leidimo iš Meksikos išvežti. Vaikams pasitraukus, žiūrėk, prisistato koks apšepęs žmogelis, traukia iš kišenės, demonstratyviai išvynioja iš skudurėlio statulėlę ir siūlo. Ir taip šie siūlytojai įvairių iškasenų slankioja apie turistus.

Mano tikslas — užlipti ant Saulės piramidės viršaus. Tad pamažu ir stabteldamas pradedu kopimą. Pradžioje atrodė gana lengva lipti, bet augščiau darėsi vis sunkiau ir trūko kvapo. Daugiausia tik vyrai lipa į viršų, o moterys sustoja apačioje, žvilgteli į begalybę laiptų ir nepradeda kopti. Kaikurios, palypėjusios keletą desėtkų laiptų iki pirmosios terasos, grįžta atgal.

Pagaliau viršūnė pasiekta, kitaip tariant — ne viršūnė, bet platforma, nes piramidės viršus yra plokščias. Terasa yra labai didelė ir vaikščiodamas po ją ir prie pakraščių nejauti, kad esi augštai. Nuo piramidės terasos platus reginys į visa apylinke ir tolumoje dunksančius kalnus. Mirties gatvė su mažesnėm piramidėm ir šventyklom dunksso po kojom išsitiesus mylios ilgiu, kur bevaikščioja žmonės juda kaip skruzdės. Nors saulė stipriai kaitina, bet viršuje vėjas pučia ir maloniai gaivina.

Tai čia prieš tūkstantį metų mąjų kunigai laukdavo užtekančios saulės ir ją garbindavo, tai čia jos garbei sudėdavo aukas. Tačiau akmenys, kuriuos mindė mąjų kilmingieji ir jų pasmerktos aukos, dabar tyli... Idiliją greit sudrumsčia prisistatęs vaikiūkštis su statulėle rankoje ir grąžina atgal į šių dienų tikrovę. Pasigrožėjęs į visas puses plačiais reginiais, nusileidau atgal į piramidės papėdę.

Majai — piramidžių ir miestų statytojai

Archeologai atrado, kad mąjų (Mayan) civilizacija prasidėjo dabartinėje Gvatemaloj apie ežerą Peten. Nežinoma iš kur majai atėjo ir kas jie buvo, bet jie išugdė spindinčią civilizaciją tropikinėse džiunglėse. Toltekų ir actekų gentys gyveno centrinėje Meksikos dalyje. Viena teorija sako, kad prieš 25.000 — 37.000 metų prieš Kristų pirmieji indėnai atkeliavo per Beringo sąsiaurį, kuris tada buvo sausuma. Tai mokslininkų "radio carbon" būdu patikrinta ir apskaičiuota. Tuo pat metodu sužinota, kad prieš 9.000 metų vyrai medžiojo tų laikų gyvulius, nes yra surasti jų kaulai kalnų urvuose, kur tada gyventa. Apie 4.000 metų prieš Kristų indėnai pastatė piramidę, kuri laikoma seniausia Amerikos kontinente. Apie 1000 metų prieš Kristų majai atrado laiko perijodus, mėnulio mėnesius, metų ilgį, sudarė kalendorių, chronologiją ir raštą.

Hondure, Gvatemaloj ir Britų Hondure, kur mąjų kultūros žydėjimo laikotarpis buvo tarp 227 — 627 m. po Kristaus, rasti ankstyviausieji mąjų paminklai. Kasinėjimai rodo, kad tas laikotarpis baigėsi paslaptingai ir staigiai, nes apie 700 m. po Kristaus jie pasitraukė į Yucatan — dabartinėn Meksikon. Nežinoma priežastis — gal badas, sausros ar kiti sukrėtimai privertė tuos žmones, kurie pastatė didelius miestus, piramides, apleisti juos ir kraustytis tolyn į šiaurę.

Beeidami žemyn, pakeliui į Meksiką vėl statė tinkamoše vietose miestus ir piramides. Jų kunigai tebedarė kalendorinius apskaičiavimus ir iškaldavo ženklus ant paminklų apeigų progomis. Senovinis mąjų kalendorius buvo, palyginti, labai tikslus, juoba, kad apskaičiuotas be precizinių šių dienų instrumentų. Pavyzdžiui, metai pagal modernų šių dienų skaičiavimą turi 365,2422 dienas; mąjų skaičiavimu — turi 356,2420 dienas, o pagal gregorinį dabarties kalendorių — 365,2425 dienas.

Kai ispanai pamatė naująjį pasaulį, majai jau buvo nusilpę ir pavargę nuo tarpusavio genčių karų. Visdėlto jie su pasiryžimu dar kariavo prieš įsibrovėlius. Ispanai sudegino mąjų raštus, ir todėl atsakymas į visus klausimus apie mąjų kultūrą gali būti rastas tik jų šventyklose ir miestuose, palaidotuose džiunglių gilumoje. Apleistais džiunglėse griuvėsiais kilo susidomėjimas tik praeito šimtmečio pabaigoje. Tada buvo iš archyvų iškasti vysk. Lande užrašai, kuris apie 1566 m. aprašė mąjų kalendorių ir dalies hieroglifų ženklų reikšmę. Tačiau iki šiol vos trečdalis tų ženklų yra išaiškinta, nes beveik visos knygos buvo to paties vyskupo įsakymu sudegintos.

(Bus daugiau)

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Motina šeimoje ir kasdienybėje

AL. GIMANTAS

Kiekvienos Motinos Dienos proga prisimename ir pagerbiame lietuvę motiną, kurią dažniausiai vaizduojame raukšlėtu veidu, žymiai vyresnio amžiaus, lietuvę sodietę. Aišku, tai labai gražus ir kilnus prisiminimas. Ji, toji sodietė moteris, gali būti puikiausiu simboliu lietuvės moters ir motinos, kuri, jokių sunkumų nepaisydama, jokių svetimų įtakų nepaveikta, mokėjo auklėti savo jaunąją kartą dorais žmonėmis, Dievą ir Tėvynę mylinčiomis asmenybėmis. Tie nuopelnai neginčijami, neatšaukiami, nekeičiami. Mūsų tautos absoliutinei daugumai, kilusiai iš lietuviškojo sodžiaus, aišku, toks lietuvės motinos portretas yra tikras, gyvas, nemeluotas.

Išeivijoje, gyvenant augštos kultūros ir civilizacijos aplinkoje, norint nenorint keičiasi ir lietuvės motinos profilis. Kita aplinka, besikeičią papročiai, gyvenimo tempas, namų apyvokos patogumai, nauji uždaviniai savajai aplinkai ir savajai tautai nemaža dalimi keičia ir lietuvę motiną. Aplamai žvelgiant, jos pareigos ne mažėja, bet, priešingai, didėja darosi vis sunkesnės, atsakingesnės. Para ir Lietuvoje ir čia turi 24 val., bet atrodo, kad tas pats laikas išeivijoje žymiai greičiau bėga, vis sunkiau su juo suskubti, būtinus įsipareigojimus atlikti.

Mūsų motinos čia juk turi visą eilę naujų pareigų. Daugumą jų pvz. pirmoje eilėje rūpinasi vaiku mokyklos reikalais — automobiliais gabena juos mokyklon, tariasi vaikų auklėjimo klausimais su mokytojais, dalyvauja pasitarimuose švietimo klausimais, namuose seka vaikų pamokas, paruošia švarius vaikų drabužėlius sekančiai dienai, parūpina priešpiečius. Vieni vaikai priešpiečiams grįžta namo, kitiems reikia paruošti ir sumuštinius rytą įduoti. Tiesa, skalbimas, laidymas kiek lengvesnis, nes viską atlieka automatinės mašinos, bet ir tas mašinas juk reikia aptarnauti, baltinius paruošti, perdėti iš skalbiamosios į džiovinimo mašiną, paruošti lyginimui-mogliams. Dulkiasiurblis, tiesa, elektrinis, bet užtrunka, kol išvalomi kilimai, minkštieji baldai. Virtuvė irgi turi visą eilę pagalbinių šeimininkių darbą lengvinančių priemonių, bet maisto paruošimas taipgi gerokai užtrunka. Be to, nereta mūsų moterų (ypač tos, kurių vyrai dirba ilgas valandas) turi rūpintis ir eile namų bei nekilnojamos nuosavybės tvarkymo reikalų. Žiūrėk, reikia paskambinti telefonu apdraudos agentui, išaiškinti kurį nors klausimą su teisės patarėju, su vietiniu banko skyriumi, reikia vykti užsimokėti vienus ar kitus mokesčius, nuvežti autovežimį garažan smulkiam patikrinimui, nugabenti dalį drabužių valyklon. O kur dar savaitinis maisto apsipirkimas ir visi kiti smulkūs reikalai? Neperka ji nei sau, nei vaikams drabužių kasdien, bet dažnai prisieina užbėgti ir vienon kiton krautuvėn, pasirūpinti prieauglio greit sunešiojama apranga, batukais. Negalima užmiršti ir beveik nuolatinių, kartais retesnių, kartais dažnesnių vizitų pas gydytojus. Gal šį kartą vidaus, gal sekantį kartą akių tikrinimas ar vizitas pas dantų gydytoją. Lietuvė motina vis skuba, vis pluša neturėdama laiko galvoti apie asmeninį poilsį. Tiesa, jai nemažai padeda automobilis, nors nedaugelis šeimų gali turėti du automobilius. Tą dieną, kai namuose reikalingas automobilis, reikia pasistengti vyrą nuvežti į darbą, o vakare pasiimti. Tai vis pridėtinis darbas, papildomos pareigos mūsų modernaus gyvenimo gaubiamai motinai ir žmonai.

Žinoma, bus atvejų, kad eilę čia suminėtų darbų galės atlikti ir atlieka vyrai, šeimų maitintojai, tėvai. Bet jų galimybės labai dažnai suvaržytos laiko stoka. Ne be to, kad turintiems nuosavus namus darbo pilnai užtenka besisukinėjant aplink juos. Čia ir išorės ir vidaus namų gražinimas, dažymas, įvairūs remontai, pievučių palaikymas, jų tvarkymas, kirpimas, trąšų pylimas, laistymas. O jei dar vyras bando reikštis lietuviškoje visuomeninėje veikloje, tai jo laikas dar labiau suvaržytas, dar daugiau įvairių pareigų tenka žmonai, motinai. Ir juo vyras yra žymesnis veikėjas, turis pareigų lietuviškoje veikloje, juo jo žmonai, šeimos motinai, daugiau tenka dirbti ir aukotis savų namų aplinkoje. Tuo būdu lietuvė motina, žmona, tikrai daugiau dirba šeimoje už vyrą. Gal jos darbas ne tiek ryškus, ne tiek pastebimas, bet jo niekas kitas neatlieka.

Lietuviškųjų vertybių skiepijimas, jų ugdymas mūsų priaugančioje kartoje yra vienas svarbiausių motinos pareigų. Ir čia lietuvės motinos įnašas yra pats didžiausias, nes ji, paprastai, o ne tėvas, daugiausia laiko praleidžia savosios šeimos, savųjų vaikų aplinkoje. Tai ji, šių laikų moteris, žmona ir motina! Nebūtinai ji turi būti raukšlėtu veidu, nebūtinai jos smilkinius turi puošti plaukų sidabras, nebūtinai ji turi galvą prisidengti skarele, bet jos uždaviniai ir pareigos, atsakomybė dar daugiau padidėjo, nežiūrint to, kad šiandien ji yra sėkminga automobilio vairuotoja, gydytoja, virėja, skalbėja, mokytoja, patarėja, neretai finansinių reikalų tvarkytoja ir tikroji krikščioniškoji širdis bei pavyzdys lietuviškosios šeimos gyvenime.

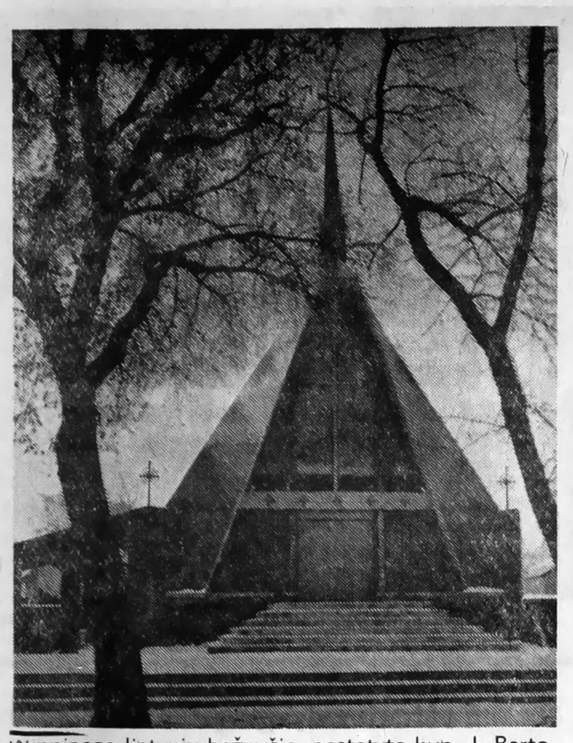

Winnipego lietuvių bažnyčia, pastatyta kun. J. Bertašiaus ir vietos lietuvių pastangomis. Projektas — architekto dr. A. Kulpavičiaus

Tautinės parapijos Amerikoje

VYSK. VINCENTAS BRIZGYS

Skaitantieji Amerikos katalikų vyskupijų laikraščius atkreipė dėmesį į Čikagoje įvykusios balandžio 11-13 dienomis Amerikos vyskupų konferencijos sesijos aprašymą. Tarpe kitų minimas nutarimas kreiptis į Apaštalų Sostą, prašant pakeisti reikalavimus, tvarkančius tautinių parapijų panaikinimą. Iš tai skaičiusių kaikurie kreipėsi į mane, prašydami paaiškinimo, kaip tai suprasti. Sesijoje nedalyvavau, nes konferencijos sesijose dalyvauja tik vyskupijas valdą vyskupai ir jų pagalbininkai, o ne nuo vyskupijų atsisakę ar svetimi reziduoją vyskupai. Tokių Amerikoje yra bent keliolika. Niekur neskaičiau teksto, kuris buvo ar bus pasiųstas Apaštalų Sostui. Tai nėra ir nebus paslaptis. Turinį galima suprasti iš paties trumpo pranešimo. Šiuo kartu paaiškinsiu, kiek žinau.

Tautinių (teisiškai jos vadinasi personalinėmis) **parapijų dabartinė teisinė padėtis.** Pagal kanonų teisės buvusius nuostatus, tautines parapijas steigti galėjo pagal reikalą vietos vyskupas savo vyskupijoje. Šiuo keliu Amerikoje yra atsiradę įvairių tautybių tautinės parapijos. Nors ir vyskupo įsteigtos tautinės parapijos panaikinimas buvo rezervuotas Apaštalų Sostui. Po popiežiaus Pijaus XII apaštališkosios konstitucijos "EXUL FAMILIA" (Ištremtoji šeima) paskelbimo 1952 m. rugpjūčio 1 d., rezervuotas Apaštalų Sostui ne tik tautinių parapijų panaikinimas, bet ir steigimas.

Kaip tautinės parapijos šiandien atrodo Amerikoje? Ir su kitų tautinių grupių — italų, kroatų, lenkų, slovakų, vokiečių — parapijomis yra panašiai, kaip su lietuvių. Yra tvirtų ir veiklių, yra vidutinių, yra mirštančių; gana daug jau savaime išnykusių be jokio oficialaus jų panaikinimo. Yra tautinių parapijų, kuriose jau nebeįmanoma įvesti tos tautos kalba šv. Mišių, nes nėra kas jose atsakinėja ar gieda anos tautos kalba. Tokiose liko tik arba lotynų, arba anglų kalba. Visos eilės parapijų mokyklos arba užsidarė, arba jose mokosi vaikai be skirtumo tautybės ir spalvos. Kaikurios tautinių parapijų finansiškai neišsilaiko iš savo tautiečių — jas palaiko ateiną į pamaldas kitataučiai. Yra faktų, kad tokių parapijų kunigai kreipėsi į vietos vyskupus, prašydami sujungti kelias tokias parapijas į vieną arba nors jų mokyklas. Dar daugiau tokiose parapijose yra klebonų, kurie būtų labai patenkinti, jeigu juos iš tokių parapijų perkeltų kur nors kitur. Visa ši padėtis vietos vyskupams yra net geriau žinoma, negu mums. Jie turi parapijų statistikas, kiek kurioje bažnyčioje žmonių lanko šv. Mišias tos tautos kalba ir kiek anglų.

Kokios gali būti pasekmės Amerikos vyskupų kreipimosi prašant pakeisti tautinių parapijų panaikinimo tvarką? Jų prašymas pateks į konsistorinę kongregaciją, prie kurios nuo 1952 m. yra vad. augštesnioji komisija emigracijos reikalams. Jos narių tarpe yra net 35 kraštų ar tautų atstovai. Iš lietuvių joje yra apaštališkasis protonotaras prel. L. Tulaba. Atsakymas priklausys nuo to, ko prašoma. Ko jie beprašytų, tautinių parapijų įsisteigimas ir jų tolesnis likimas priklausė ir priklausys nuo pačių tautinių grupių domėjimosi sava parapija. Kaip matyti iš augščiau duoto vaizdo tokių parapijų nevienodos būklės, sunku tas tautines parapijas visas kartu ir vienodai ginti. Kaip ir kas iš šalies apgins parapiją, jeigu jos žmonės iškriko ar ja nesidomi? Kur parapija turi ir turės pakankamą skaičių narių, kad galėtų tinkamai veikti, kiekvienu atveju ji pajėgs savo teises išsaugoti ir į jas bus atsižvelgta, kaip buvo atsižvelgiama iki šiol. Turime gi visai nesenų faktų, kai Apaštalų Sostas betarpiškai įsikišo į parapijos reikalus tautinės grupės naudai. Viena proga esu jau priminęs, kad tautinės parapijos reikalais kur nors kalbėti, juo labiau kreiptis į kokią nors instanciją, turi teisės ne kiekvienas tos tautybės asmuo, o tik priklausantieji parapijai. Amerikos vyskupų paskelbtą nutarimą galėtume pavadinti geros valios įspėjimu laikytis savo parapijų bažnyčiu, o toliau išsikėlusiems — pasinaudoti moderniomis susisiekimo priemonėmis ne tik darbovietei ar kokiai padoriai pramogai pasiekti, bet ir lietuvių bažnyčiai. Kol savomis bažnyčiomis patys naudosimės, niekas jų nepaversi, bet apleistos niekas neišgelbės — kas nors ją pasisavins.

Gausus moterų suvažiavimas Toronte

Balandžio 29 d. Toronto Prisikėlimo par. salėn suvažiavo gausu būrys Kanados katalikių moterų skyrių atstovių iš Montrealio, Londono, Delhi, Hamiltono ir Toronto. Registracijos lape buvo įrašyta apie 50. Suvažiavimą atidarė c. v. pirm. A. Sungailienė, pasveikindama dvasios vadus, viešnias ir seses atstoves. Ji paragino visas su noru ir gera valia jungtis bendram darbui. Po invokacijos prezidiuman buvo pakviesta: pirmininkauti O. Jonaitienė iš Toronto ir p. Daniliūnienė iš Londono; sekretoriauti — p. Bražienė ir p. Reginienė iš Toronto.

Suvažiavimą raštu sveikino: L. K. M. O. P. S. V. pirm. M. Galdikienė, vysk. V. Brizgys, Lietuvos gen. konsulas J. Žmuidzinas, lietuvių ev. liut. Vilties parapijos Moterų Draugijos sekr. R. Žilinskienė ir Montrealio skyr. pirm. Dr. Giriūnienė. Išklausius sveikinimų buvo sudarytos rinkimų ir rezoliucijų komisijos.

Centro v. pirm. A. Sungailienė savo pranešime apžvelgė nuveiktus darbus ir turėtus rūpesčius. Daugiausia rūpesčių buvo sukėlę žurnalo leidimo reikalai. Praėjusiame suvažiavime sudarytos redakcinės komisijos vadovei L. Imbrasienei pasitraukus iš pareigų, 1966 m. birželio mėn. žurnalui redaguoti buvo pakviesta Z. Daugvainienė ir N. Kulpavičienė.

Susikaupimo minute buvo prisiminta ankstyvesnė žurnalo redaktorė a.a. Iz. Matusevičiūtė. Ta proga c. v. pirm. A. Sungailienė pabrėžė, kad velionė nebuvo išskirta iš redakcinės komisijos ir atlyginimas jai buvo mokamas iki 1966 m. birželio mėn.

"Moters" redakcijos pranešimus padarė abi redaktorės, pasidžiaugdamos, kad nors ir sunkiai, bet visdėlto bendradarbių skaičius plečiasi ir reikalai gerėja. Šalia tiesioginio redagavimo darbo, redakcija, talkinama c. valdybos ir skyrių, surengė dail. J. Paukštienės darbų parodą. Žurnalo administratorė B. Pabedinskienė davė smulkią žurnalo leidimo apyskaitą. Revizijos komisijos pranešimą padarė S. Miniotienė.

Įdomūs buvo skyrių pranešimai. Iš jų buvo matyti, kaip Draugijos idealai yra įgyvendinami. Visi skyriai stengėsi nepamiršti ligonių, senelių, mokyklų ir aplamai į vargą patekusių tautiečių — juos aplankė, sušelpė tiek savo kolonijose, tiek užsienyje. Kiekvienas skyrius veikė pagal galimybes. Didesnių miestų, kaip Toronto, Montrealio ir Hamiltono, skyriai galėjo išvystyti platesnę veiklą kultūrinėje srityje ruošdami paskaitas, koncertus ir parodas. Delhi skyrius, turėdamas turbūt sunkiausias veikimo sąlygas dėl gyvenamų vietų nuotolio, irgi surengė nemažai paskaitų visiems kolonijos lietuviams. Mažos kolonijos, kaip pvz palyginti jaunas Londono skyrius, sugebėjo sujungti visas kolonijos moteris ir duoti didelį įnašą tos apylinkės kultūrinei veiklai. Pabrėžtinas Londono skyriaus įvykdytas pereito suvažiavimo sumanymas rinkti "Metų mergaitę".

Už nuopelnus Draugijai narės — Z. Daugvainienė iš Toronto, E. Navikėnienė ir O. Motūzienė iš Montrealio suvažiavimo buvo pakeltos į garbės nares.

Po trumpų diskusijų dalyvės turėjo religinį susikaupimą ir po to bendrus pietus Prisikėlimo par. salės kavinėje.

Popietiniame posėdyje buvo priimti įstatų papildymai. L. Imbrasienė perskaitė rezoliucijas, kurios buvo priimtos vienbalsiai. Į naują centro valdybą išrinktos: A. Sungailienė — 44, O. Gustainienė — 39, T. Sekonienė — 34, S. Petraitienė — 29 ir E. Čižikienė — 27. Kandidatėmis liko p. Šimkevičienė ir p. Valaitienė. Revizijos komisija perrinkta ta pati: S. Miniotienė, L. Murauskienė ir F. Urbonienė.

Po diskusijų ir sumanymų V. Judzentavičiūtė skaitė paskaitą tema "Pasikalbėjimo menas", kurią gyvai pailiustravo ponios: E. Čižikienė, I. Kairienė ir A. Sungailienė.

Sekmadienį, bal. 30, įvyko iškilmingoji suvažiavimo dalis. Pamaldos buvo Prisikėlimo bažnyčioje 11.15 val. atlaikytos už mirusias ir gyvas nares. Jas atlaikė ir pritaikytą pamokslą pasakė Montrealio skyriaus dv. vadas Tėv. G. Kijauskas, SJ. Pamaldose dalyvavo Montrealio, Hamiltono ir abiejų Toronto skyrių vėliavos. Agapėje, kurią suruošė abu Toronto skyriai, dalyvavo apie 150 atstovių ir viešnių. Labai įdomią paskaitą skaitė viešnia iš Otavos dr. A. Šidlauskaitė. Prelegentė apibūdino moterų padėtį ir pajėgumą kasdieniniame gyvenime ir siūlė įsimąstyti vis giliau į moteriškumą ir į moters paskirtį bei atsiminti, kad pasaulį išlaikė ne karai, bet meilė.

Prisikėlimo par. skyriaus pirm. A. Kuolienė pristatė naują centro valdybą ir palinkėjo sėkmės ateities darbuose. Taip pat ji pristatė viešnias ir Toronto moterų organizacijų atstoves. Pabaigoje padėkota visoms dalyvėms už nuoširdų darbą ir dvasios vadams už visokeriopą pagalbą. Suvažiavimas praėjo labai jaukioje ir darbingoje nuotaikoje. **D-vė.**

A. Sungailienė, pirmininkė, atidaro Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos suvažiavimą Toronte

Nuotr. M. Pranevičiaus

Tautinių grupių festivaliuose 1966 m. dalyvavo 11.000 asmenų. Pagal Kanados šimtmečio grupinių ekskursijų planą, iki šiol turėjo progos keliauti šių tautybių chorai: anglų, prancūzų, airių, ukrainiečių, menonitų, akadiečių, rumunų; šokių grupės: lenkų, rusų, škotų, airių, prancūzų, jugoslavų, graikų, vokiečių, portugalų, japonų, lietuvių, indėnų.

K.L.K. Moterų suvažiavime registruoja dalyves — p. Čižikienė ir p. Kaknevičienė

Nuotr. M. Pranevičiaus

Kanados lietuvių katalikių moterų suvažiavimo dalyvės Toronte balandžio 29—30 dienomis

Nuotr. M. Pranevičiaus

Vyskupiška teritorija, kunigiška veikla

Kunigo Justino Bertašiaus sidabrinė kunigystės sukaktis

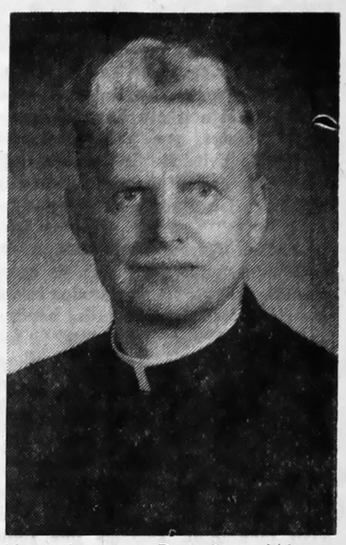

Kun. Justinas Bertašius, Winnipego lietuvių parapijos klebonas, gegužės 21 d. minįs 25 metų kunigystės sukaktį

Yra žmonių, kurie per keletą trumpų metų padaro tai, ko kiti nepajėgia padaryti per visą gyvenimą. Vienas tokių žmonių yra Winnipego lietuvių parapijos klebonas kun. Justinas Bertašius, kuriam gegužės 14 d. sueina 25 metai kunigiškosios veiklos.

Bandė keletas kunigų

Jeigu aplamai kunigas turi būti ne tik sielų ganytojas, bet ir psichologas, administratorius ir organizatorius, tai dar sunkesnės pareigos buvo kunigo tremtinio, kuriam teko organizuoti parapijas, rūpintis statybomis ir naujų nepažįstamų parapijiečių organizavimu. Kun. J. Bertašiui teko sunkus uždavinys, kai jis 1951 m. gruodžio 16 d., vos atvažiavęs į Kanadą, buvo paprašytas ir sutiko atvykti į šį tolimą, tuo laiku mažai žinomą Kanados prerijų miestą Winnipegą. Čia gyvenantys ankstyvesnės kartos imigrantai lietuviai buvo nekartą prašę vyskupą skirti jiems lietuvį kunigą. Po II D. karo, kai naujieji imigrantai buvo siunčiami į vidurinę Kanadą, Winnipege apsigyveno virš 1000 lietuvių. Tada savas kunigas buvo jau būtinai reikalingas. Ilgesniam ar trumpesniam laikui čia buvo apsistoję keletas kunigų. Dažnai būdavo pagvildenamas savos bažnyčios klausimas, bet nieko konkretaus nebuvo padaryta ir daugiausia buvo naudojamasi svetima Šv. Pauliaus kolegijos bažnyčia. Daugelis tautiečių pradėjo išvažinėti į kitas provincijas, didesnius miestus, kur buvo pajėgesnės lietuvių kolonijos. Atvažiavęs kun. J. Bertašius pastebėjo, kad turėjimas savos bažnyčios padės suvienyti koloniją, sujungs bendram tikslui.

Pradėjo nuo balkių

Parapijos komitetui padedant ir pritariant, buvo užpirktas žemės sklypas prie Elgin gatvės. Tada vieni sakė, esą reikia pradėti statybą, o kiti — surinkti daugiau pinigų. Pats kunigas, nieko nelaukdamas, išleido savo kuklias santaupas ir nupirko penkis didžiulius plieninius balkius, kurie laikys visą būsimos bažnyčios pastatą. Nieko neliko ir kitiems, kaip tik prisidėti kas kuo gali. Ir taip 1953 m. vasarą pašventinama nauja, gražaus lietuviško stiliaus bažnyčia, kuria dabar gėrisi ne tik lietuviai, bet ir kiti kanadiečiai. Šalia minėtų sunkių kunigo pareigų, kun. J. Bertašiui teko būti dar ir planuotoju, statybininku ir medžiagų pirkėju. Daugeliui žmonių šie dalykai yra profesija, kuriai jie paprastai ilgai ruošiasi, o šis kunigas turėjo visko mokytis jau dirbdamas — iš praktikos. Negana to; jį visą laiką vargino nežinojimas jo tėvų ir šeimos likimo, nes jis tik vienas iš jų visų pasiekė Vakarus. Jis tikriausiai, rūpesčiuose paskendęs, dažnai pagalvodavo apie savo linksmas ir nerūpestingas jaunystės dienas, praleistas gražioje Žemaitijoje.

Mosėdis — Telšiai

Kun. J. Bertašius gimė 1915 m. kovo 21 d. Šauklių km., Mosėdžio valsč., Kretingos apskrityje. Užaugo su keturiais broliais ir viena sesute labai religingoje šeimoje. Baigęs pradžios mokyklą ir Skuodo gimnaziją, pasirinko Telšių kunigų seminariją. Būdamas kruopštus ir pareigingas jis tapo vadovybės įvertintas ir paskirtas "formariaus" — naujai atvykusių klierikų globėjo, vėliau apeigų tvarkytojo pareigoms. Nors studijos buvo nelengvos, bet šias dienas kun. J. Bertašius prisimena su malonumu. Jau tada reiškėsi būsimo kunigo organizaciniai ir visuomeniniai gabumai. Be to, jis visada rasdavo laiko sportui, ypač čiuožimui.

Sovietams okupavus Lietuvą, Telšių seminarija buvo uždaryta ir visi klierikai išvažiavo į Kauno kunigų seminariją. Ši po pusės metų taip pat tapo uždaryta — paversta kareivinėmis. Studentai ir mokomasis personalas turėjo išsikelti per pusę dienos ir gyventi privačiai, o paskaitoms susirinkdavo įvairiose bažnyčiose. Subdijakono šventimams, kuriuos jis gavo 1941 m. kovo 21, savo gimimo dieną, sugrįžo į Telšius pas savo vyskupą J. Staugaitį.

Dabar prasidėjo paskutinės studijos — pasiruošimas dijakono šventimams, kurie buvo suteikti 1941 m. birželio 14 d. Kauno katedroje. Tą naktį prasidėjo didieji trėmimai į Sibirą, ir keletas šio paskutinio kurso studentų-klierikų taip pat buvo išvežta tik keletą valandų prieš dijakono šventimus.

Prasidėjo vokiečių-rusų karas. Frontui praėjus, vėl buvo atidaryta Telšių kunigų seminarija. Ten, pavasario žiedams besprogstant, 1942 m. gegužės 14 d., vyskupas V. Borisevičius (ištremtas ir miręs Sibire) suteikė J. Bertašiui kunigo šventimus.

Dviračiu į pasaulį

Jaunasis kunigas buvo paskirtas į Viekšnių parapiją. Artėjant rytų frontui, 1944 m. spalio 9 d. jis pasitraukė į Vakarus. Po dviejų mėnesių kelionės dviračiu, praradęs savo visą kuklų turtą ir pergyvenęs keletą stiprių bombardavimų, kun. J. Bertašius apsistojo Straussberg/Berlyn, vėliau Paderborn miestuose. Abiejose vietose jis rūpinosi šiose apylinkėse gyvenančių lietuvių dvasiniu aptarnavimu.

Pasibaigus karui, kun. J. Bertašius studijavo Miunsterio universitete tautotyrą-istoriją ir sekmadieniais laikydavo net po trejetą Mišių aplinkui esančiose lietuvių kolonijose. 1949 m. balandžio 10 d. gavo paskyrimą būti CMWC/CMLO sargybos ir transporto kuopose tarnaujančių lietuvių dalinių kapelionu. Po 3 dienų kariško apmokymo gavo naują uniformą ir karininko laipsnį. Šiose pareigose jis išbuvo iki išvažiavimo į Kanadą.

Didelių plotų klebonas

Pirmoji apsistojimo vieta Kanadoje buvo St. Jean, Que. Kad greičiau išmoktų prancūzų kalbą, jam buvo pavesta suorganizuoti ir vadovauti 14 vietos skautų-čių skilčių. Nors šis darbas jam labai patiko, bet kai buvo paprašytas vykti į Winnipegą, jis paliko viską ir 1951 m. gruodžio 16 d. atvyko į Winnipegą. Atrodo, kad jį visą laiką viliojo nauji horizontai ir sunkiai įgyvendinami darbai. Winnipege savo polinkiams jis rado plačią dirvą. Jam priklauso turbūt didžiausia savo plotu lietuvių parapija Kanadoje, bet ... gal su mažiausiu parapijiečių skaičiumi. Gana dažnai su bažnytiniais ar legaliais patarnavimais jam tenka aprūpinti lietuvius, gyvenančius nuo vakarinio Ontario iki Albertos provincijos ribų. Jo telefonas skamba nuo ryto iki vėlaus vakaro. Jam tenka šeštadieninės mokyklos vadovavimo ir mokymo pareigos, vasaros jaunimo stovykla ir Oak Point vasarvietės tvarkymas. Vienintelį poilsį jis turi tik tada, kai su savo valtimi išplaukia į plačias Manitobos upes pažuvauti.

Baigiant tenka pasakyti, kad Sukaktuvininko veikla yra plačios apimties, einanti toli už parapijos reikalų. Jo asmuo yra tikroji religinio, tautinio ir organizacinio gyvenimo atrama Winnipege.

Sidabrinio kunigystės jubilėjaus proga tenka palinkėti klebonui kun. J. Bertašiui daug sėkmės. Telaimina Augščiausiasis jo darbus ir ilgai jį laiko mūsų tarpe. **Ev. f.**

SVEIKATOS KLINIKA – Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ATSIMINĖ KANADĄ

Gegužės Pirmosios tradiciniuose kompartijos šūkiuose pirmą kartą buvo prisiminta Kanada: "Draugiškai sveikiname Kanados darbo žmones! Testiprėja ir tesivysto Tarybų Sąjungos ir Kanados tautų bendradarbiavimas!" Dėl netikėto Kanados "atradimo", matyt, yra kalti sovietams parduoti kviečiai ir Montrealyje vykstanti pasaulinė paroda, kurios aprašymą jau pradėjo "Trečiosios dolerio pusės" autorius Albertas Laurinčiukas. "Tiesos" balandžio 22 d. laidoje paskelbtame laiške jis supažindina skaitytojus su parodos istorija, statisiniais duomenimis, bendrąja aplinka. Nespėjęs Montrealyje net kojų sušilti, Albertas jau vaikosi "ketvirtąją" dolerio pusę: "JAV dalyvauja iš karto dviejose parodose. Vieną jie organizavo Vietnamo žemėje. Ten Pentagonas pasauliui demonstruoja niekuo nepridengtą imperializmo veidą. Montrealio parodoje JAV demonstruos visai ką kitą. Tačiau lankytojai, kuriems bus rodoma, kaip laimingai žaidžia maži amerikoniukai savo moderniškuose, prabangiai įrengtuose kambariuose, kaip iš laimės blizga jų akys, nenoromis prisimins degančius vietnamiečių kaimus ir miestus, skausmo ir siaubo pilnas mirštančių nuo JAV bombų vaikų akis . . ." Pasak liaudies patarlės, kuprotą gali ištiesinti tik karstas. A. Laurinčiuką nuo chroniško polinkio į maskvinę propagandą galėtų išgydyti nebent "trečioji rublio pusė", primenanti sovietinio paviljono lankytojams vergų vilkstines Sibiro taigose, milijonus alkio šmėklos ranka amžinai užmerktų akių, šūvius pakaušin Liubjankos kalėjimo rūsiuose, motinų ir vaikų beviltišką klyksmą į šaltąją mirtį riedančiuose vagonuose.

VLIKAS IR ENCIKLIKA

VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno per Vatikano radiją pasakyta kalba apie sovietinį Lietuvos išnaudojimą ir popiežiaus Pauliaus VI enciklišką "Populorum progressio", atrodo, pasiekė plačius sovietų okupuotos Lietuvos gyventojų sluogsnius. Tai liudija erzli Vatikano "specialisto" V. Niunkos reakcija "Tiesos" balandžio 23 d. laidoje. Straipsnyje "Naujoji enciklika ir Vatikano radijas" jis mėgina įrodinėti, jog sovietinis marksizmas-leninizmas veikia katalikų ideologus. Popiežiaus Pauliaus VI enciklika esąs sveikintinas žingsnis, nes "ji smogia smūgį tiems ultrareakcingiems klerikaliniams sluoksniams, kurie vis dar tebesiekia atgaivinti senąją antikomunistinio "kryžiaus karo" politiką socialistinių šalių atžvilgiu". Iškreipdamas dr. J. K. Valiūno inicialus, V. Niunka šūkteli: "Bet kai kas kitaip bando aiškinti šią enciklišką, jų tarpe ir kai kurie užsienio "veiksniai", veikiantys prieš Tarybų Lietuvą. Štai A. Valiūnas panaudojo Povilo VI enciklišką eiliniam šmeižtui prieš mūsų respubliką. Ši enciklika, — pareiškė jis, — yra, girdi, nepaprastai puikiai pritaikyta dabartinei Lietuvai, nes Lietuva taip pat, girdi, esanti ekonomiškai išnaudojama; ji negaunanti to, ką pagaminanti . . ." Svariausias V. Niunkos argumentas yra Lietuvos pramonės plėtimas, kuriam nuo II D. karo pabaigos, esą, buvo panaudota pusantro milijardo rublių. Kad gaminiai išvežami į užsienį, pasak V. Niunkos, neverta pykti, nes taip elgiasi ir kitos valstybės. Silpnąją argumento pusę V. Niunka nutyli — kitos valstybės už eksportuotus gaminius gauna užsienio valiutą, o Lietuvos atveju viską susižeria Maskva, nekalbant jau apie tuos gaminius, kurie iškeliauja į pačią Sovietų Sąjungą. Lietuvos biudžetui kasmet Maskva duoda rublių, bet toks "atsiskaitymas" kaip tik ir kelia abejones. Jis yra labai parankus Maskvai, kuri viena težino tikrąją iš Lietuvos išvežtų pramonės ir žemės ūkio gaminių vertę. Kas gali garantuoti, kad už mėsos gabalą neatsilyginama apgraužtu kaulu?

GREITAS ĮVERTINIMAS

Lietuvos kompartija mirusio kultūros "ministerio" Juozo Banaičio atminimui įamžinti įsakė pastatyti paminkla-antkapį Vilniuje, prikalti atminimui skirtą lentą prie namo, kuriame velionis gyveno. Jurbarko rajono Eržvilko apylinkės kultūros namai buvo pavadinti J. Banaičio vardu. Kauno vadovams rekomenduojama velionies atminimą pagerbti jo vardo gatve. Rašytojų Sąjunga ir spaudos komitetas gavo įsakymą paruošti ir išleisti J. Banaičio monografiją, rinktinius raštus, o kinematografijos komitetas buvo įpareigotas sukurti kino apybraižą apie J. Banaičio gyvenimą ir veiklą. Stebėtis verčia toks greitas velionies įvertinimas, nes juk kaikuriems partiečiams net antkapio tekdavo laukti keletą metų.

LAIVŲ REMONTUI

Klaipėdos pietinėje dalyje, prie Kuršių marių, pradėta statyti laivų remonto įmonė, kuri būsianti didžiausia Pabaltijy. Šiuo metu gilinamas 80 hektarų marių dugno plotas, tiesiami keliai į statybos aikštę. Būsimosios įmonės paskirtis — didžiųjų žvejybos laivų remontas.

KULAUTUVA GRAŽINASI

Žinių apie Kulautuvos vasarvietę, kurios pušų kvapo turbūt dar nėra užmiršę buvusieji kauniečiai, suteikia vykdomojo komiteto pirm. Z. Bivilis: "Šiuo metu gyvenvietėje asfaltuojamos net devynios gatvės — joms sutvarkyti paskirta 40 tūkstančių rublių. Duris atvers nauji kultūros namai, į kuriuos persikels ir gyvenvietės biblioteka. Bus sutvarkytas pliažas prie Nemuno, o estrada, kurioje rengiami įvairūs Kauno rajono saviveiklininkų pasirodymai, netrukus turės stogą . . ." Kulautuvoje veikia trys sanatorijos. Tuberkuliozinė sanatorija padidinama 140 vietų nauju pastatu.

GYDYTOJAI GAUDO LIGONIUS

"Švyturio" nr. 5 V. Lomsargis pasakoja graudžius Šilutės tuberkuliozės dispanserio gydytojų ir medicinos seserų nuotykius. Ligoninėn priimtą Vilkiškių sovchozo darbininką Marką Skačovą ir Gaidelių kaimo gyventoją Petrą Petrošių teko siųsti namo, nes ligoninėje jie gerdavo "gerų" giminių ir artimųjų parūpintą degtinę. Plaučiais negaluojąs Aleksandras Novatorovas ligoninės pasiuntinių nė iš tolo nenori matyti. Žemaičių Naumiestyje gyvenantį pacientą Praną Petravičių gali pagauti tik karčiamoje, kai pasigėręs nugriūva po stalu. Ligoninėn nuvežti naumiestiškiai — Stasys Ramanauskas, Petras Stasytis ir Vytautas Stonis, iš Šilutės grįžę Žemaičių Naumiestin, užsuko į pirmą užkandinę nemalonaus įvykio "aplaistyti". Džiova sergas Šilutės gyventojas Nikolajus Aleksejevas ne tik pats geria, bet ir ligoninės pacientus vaišina savo bute. Stefos Špečkauskaitės ir Algirdo Petkevičiaus nei gydytojai, nei seserys ligoninėn įsivilioti neįstengia. Pasak V. Lomsargio, "medicinos darbuotojams vienas vargas — kaip skruzdei su avižos grūdu: nei palikti, nei pavilkti" . . .

VIEŠNIA IŠ V. VOKIETIJOS

Balandžio pradžioje Vilniuje beveik savaitę viešėjo Miuncheno universiteto lietuvių kalbos ir literatūros lektorato vedėja dr. Liucija Baldauf-Jurgutytė. Jos viešnagės tikslas buvo užmegzti ryšius su Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutu, Vilniaus universiteto istorijos ir filologijos fakultetu. Pasak "Tiesos", ji buvo susitikusi su prof. K. Korsaku, prof. J. Lebedžiu, docentu J. Balkevičium bei kitais lituanistais.

V. Kst.

Dalis Toronto lietuvių jaunimo choro, kuris šį šeštadienį, gegužės 13, koncertuos Hamiltone

Šeštadienį, gegužės 13 dieną, 7.30 val. vak., Jaunimo Centre, Hamiltone, įvyks didelis

TORONTO JAUNIMO KONCERTAS

Programoje:
- Mergaičių choras.
- Naujas jaunimo mišrių balsų choras. Sol. R. Strimaitis.
- Chorų vadovas kun. B. Jurkšas. Pianistas A. Gurevičius.
- Po koncerto šokiai.
- Vyt. Babecko orkestras.
- Gražiausios kartūnų suknelės premijuojamos.
- Turtingas bufetas ir kitos staigmenos.
- Bilietai: $2.00 ir studentams $1.00

Rengėjai maloniai kviečia visus dalyvauti šiame koncerte ir šokiuose.

Jaunimas laukia Jūsų!

Hamiltono ateitininkų sendraugių skyrius

HAMILTON, ONT

VLIKO PIRMININKO DR. J. K. VALIŪNO atsilankymas hamiltoniečiams paliko gilų įspūdį. Nors ir nepatogiu laiku, šeštadienio popietę, bet klausytojų buvo gana daug. Toronto aerodrome dr. J. K. Valiūną su ponia pasitiko ir atvežė į Hamiltoną TF v-bos atstovai L. Skripkutė ir K. Mileris. Publikai jį pristatė iš Toronto atvykęs ir anksčiau tas pareigas ėjęs J. Matulionis. Naujasis VLIKo pirm. jau atstovauja naujam mūsų tremties politikų priaugliui. Tai naujo galvojimo ir plačios erudicijos žmogus, kuris savo užduotį labai gerai žino ir neranda sunkumų su juo supažindinti eilinį klausytoją. Esą gerai, kad turime trečdalį savo tautos laisvame pasaulyje. Stiprėjame ekonomiškai ir prisiauginame gausią naują kartą intelektualinių pajėgų. Su mumis pradeda daugiau skaitytis kiti kraštai ir paisyti Lietuvos pavergėjas. Tik neatiduokime svetimiems savo priaugančių kartų. Jei mūsų tauta nepaliaus kovojusi už laisvę, Lietuva vėl bus nepriklausoma, VLIKas nėra sudarytas tam, kad paimtų Lietuvoje valdžią, bet tam, kad lietuviai savo žemėje, be svetimos kariuomenės ir policijos, patys laisvai galėtų išsirinkti savo valdžią. VLIKui nesvarbu, ar valdys kairė, ar dešinė; svarbu tik, kad lietuviai patys laisvu apsisprendimu tai padarytų. **K. M.**

DVI LIETUVAITES iš Katedros mergaičių gimnazijos — Sigą Šopytę ir Vidą Vaitonytę, XII kl., McMaster universitetas išsirinko vadinamam "studentship". Jos per vasarą gauna du mėnesius apmokamą darbą universiteto laboratorijose, kiekviena savo mėgiamoj srity: Siga — biologijos, o Vida — geologijos.

20 METU IMIGRACINĖ SUKAKTI Kanadoje hamiltoniečiai šiemet paminės du kartu. Pirmąjį rengia Tautos Fondas. Jie patys pirmieji tą sumanyma ir iškėlė. Tai bus šią vasara piknikinio pobūdžio. Kitą paminėjimą, ryšium su Kanados šimtmečiu, rengia Bendruomenė rudenį, Padėkos savaitgalį, su banketu ir menine programa, pagerbiant mūsų meninių kolektyvų vadovus. Bendruomenė rengiasi ta proga išleisti ir platesnį leidinį apie mūsų kolonija.

ATEITININKIŠKAS JAUNIMAS bal. 29-30 d. turėjo savo metinę šventę. Jau šeštadieni atvažiavo autobusais vyr. moksl. iš Toronto, keli automobiliai iš Klevelando ir Ročesterio, net trys atstovės iš tolimojo Vašingtono. Po susirinkimo dalyviai skirstėsi į nakvynių vietas. Vakare 8 val. — susipažinimo vakaras-šokiai, kuriuose dalyvavo virš 100 jaunimo. Sekmadienį 11 val. — Mišios ir bendra Komunija. Pamokslą sakė mons. dr. J. Tadarauskas. Jaunimas dalyvavo organizuotai su savo vėliavomis — vos sutilpo bažnyčioje. Mišioms atvyko dar vienas autobusas iš Toronto — jaunesniųjų. Po pamaldų buvo uždėtas vainikas prie kryžiaus šventoriuje, kur žodi tarė Bendruomenės v. narys K. Mikšys. Po to visi skubėjo J. Centran pasistiprinti tėvelių paruoštais pietumis, kurių metu kalbėjo atvykę kuopų atstovai ir svečiai.

Po pietų — iškilminga akademija. Gražus būrys jaunučių ir moksleivių davė įžodį. Naujuosius narius sveikino MAS pirm. R. Laniauskas iš Klevelando, H. bendr. pirm. J. Krištolaitis ir SAS atstovė V. Noreikaitė iš Vašingtono. Inž. Pr. Razgaitis iš Klevelando skaitė paskaitą: "Atvirybė Kristui ir ištikimybė idealui". Esą reikia ginti ne tik savo, bet ir vaikų tikėjimą. Religinė įtaka gyvenime labai smarkiai mažėja — visur matyti noras išmesti Kristaus vardą bent iš įstatų. Nei blogis, nei pažanga nėra nauji. Netikėjimo krizės priežastis — kovojantieji prieš tikėjimą neturi priešininkų. Liberalizmu, kaip ir tvmais, turi persirgti kiekviena generacija. Kaip nesam laisvi gimti ar mirti — taip nesam laisvi dorai ar nedorai gyventi, Bažnyčia yra mums tiesos pamatas. "Dievo pasaulis dar nesukurtas, Jo šventykla dar nebaigta" — mes turime tęsti statybą — baigė paskaitininkas V. Solovjovo žodžiais.

Menine dalį išpildė jaunimas iš Hamiltono, Toronto ir Ročesterio. Buvo tautinių šokių, sumodernintas suktinis, duetas, oktetas, "skruzdelyčių orkestras", piano ir eilėraščiai. Programa baigta at-kų himnu. Dar pasišnekučiavęs jaunimas ir senimas skirstėsi į namus. **V.**

TORONTO JAUNIMO KONCERTAS. — Šį šeštadienį, gegužės 13 d. Lietuviai susirinks pasiklausyti to gražaus jaunimo chorų koncerto. Po pirmojo koncerto Toronte spauda labai šiltai atsiliepė apie šį meno vienetą. Su laiku šis puikus vienetas gali tapti visų lietuvių reprezentaciniu choru, kuriuo mes visi didžiuosimės. Todėl visi jauskime pareigą ateiti ir pripildyti salę. Savo gausiu dalyvavimu paremsime jaunimo pastangas dirbti lietuvišką darbą. Po koncerto — šokiai, grojant Vyt. Babecko orkestrui (žiūr. skelbimą).

MENO PARODOS METU, balandžio 2 d., laimėjusieji loterijoj fantus — nr. 00085 — indų rinkinį, nr. 00060 — knygą "Lithuania" prašome tuojau atsiimti pas J. Pleinį, tel. JA 7-4876 iki gegužės 13 d. Neatsiėmus iki šios minėtos datos, bilietai nustos galios. **J. P.**

PADĖKA

Šių metų kovo mėn. atsiskyrė iš mūsų tarpo mylimas vyras, tėvelis, brolis, uošvis ir senelis

a. a. Kazimieras Trumpickas.

Nuoširdžiai dėkojame dr. O. Valaitienei už patarnavimą paskutinėje valandoje, prel. dr. J. Tadarauskui, kun. dr. J. Gutauskui, Tėvui Bagdonui už atlaikytas gedulingas šv. Mišias. Dėkojame gausiai atsilankiusiems Rožinyje, atsiuntusiems gėles, karsto nešėjams, visiems pareiškusiems užuojauta žodžiu ar raštu, užprašiusiems šv. Mišias ir palydėjusiems į amžinybės vietą. Jūsų nuoširdumas toje liūdesio valandoje ilgai pasiliks mūsų atmintyje.

Dėkingi:

Žmona, dukterys, sūnus, brolis ir jų šeimos

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

ROBERTAS PALAIKIS, 13 m. amžiaus, laimėjo Jaycee Independent Hall straipsnių konkursą už rašinį "Ką man reiškia mano patriotizmas". Jo premijuotą straipsnį ir nuotrauką atspaudė Dearborn Heights, Mich., laikraštis "The Dearborn Heights Leader".

NIUJORKO LIETUVIAI buvo pakviesti dalyvauti gegužės 13 d. parade-demonstracijose už dabartinę JAV politiką Vietnamo kare. Tuo reikalu įvyko Niujorko ALTos pastangomis sušauktas pasitarimas, išrinkęs specialų komitetą. LB apygardos valdyba į demonstracijas kviečia ne tik niujorkiečius, bet ir visas kitas rytinio pakraščio apylinkes. Pasiruošimo darbuose aktyviai dalyvauja Bendruomenės rėmuose veikianti jaunoji karta. Tikimasi, jog demonstracijose dalyvaus ir JAV politiką parems virš 1.000 lietuvių.

"VARPO" IR TREMBITOS" Detroite įvykusio koncerto įspūdžius Čikagos "Naujienų" puslapiuose paskelbė detroitietis žurn. Alfonsas Nakas. Varpiečiams ir varpietėms skiriami jo žodžiai: "Mergelės daugumoje jaunos, skaisčios. Vyresniųjų nedaug. Viso scenoje — 33, ir veltui žiūrėtum, kuo jų kojelės apautos . . . Jos visos, per visą programą, tautiniais rūbais vilkėjo. Vyrų gi — 30. Jie visi tamsiais kostiumais. Jų dauguma pagyvenę, kaip ir "Čiurlionio" ansamblyje, kaip ir Chicagos Lietuvių Operos chore, kaip ir visur skradžiai Amerikos kontinentą . . ." Naująją "Varpo" dirigentę A. Nakas apibūdina romantiškai: "Jauna, aukšta, grakšti, gražiu mėlyno šilko drabužiu. Jos judesiai gracingi ir šypsena švelni. Bet jos mostai 63 dainininkams, pianistui ir solistui viską reiškia. Tai Dalia Skrinskaitė. Girdėjau (ne iš jos lūpų), kad "Varpui" diriguoti pradėjusi tik prieš keletą mėnesių. Alice Stephens turi, atrodo, stiprią įpėdinę." Sol. V. Verikaičio didybę A. Nakas pajuto Vyt. Klovos "Pilėnų" operos "Ūdrio dainoje": ". . . čia V. Verikaitis tikrai parodė ką gali! Publika šoko ploti net pianistui nepabaigus. Plojo ir plojo, iki išprašė dar kartą. Negali sakyti, kad čia nieko nereiškė ir dirigentė D. Skrinskaitė, ir puikus choro užnugaris. Bet V. Verikaitis čia buvo tikras dievukas. Tik verčiau nežiūrėti į jo gestus, verčiau užsimerkti ir klausyti. Gaila, kad jis ne Čikagoj, kad jis ne "Gražinoj"! . . ." Ukrainiečių dalyvavimas bendrame koncerte, matyt, turėjo didelės įtakos dienraščiui "Detroit News", kuris paskelbė, kad "Varpas" buvo atvykęs iš Klevelando ir kad jam vadovauja "Dalya Skrimska".

JUOZAS KURAPKA, kūrėjas-savanoris, automobilio buvo suvažinėtas Bostone. Gimęs 1897 m. Vartų kaime, Balbieriškio vlsč., Marijampolės apskr., 1919 m. įstojo į Lietuvos kariuomenę ir dalyvavo laisvės kovose. Pokario metais ūkininkavo. II D. karo pabaigoje traukėsi į Vokietiją, buvo atskirtas nuo šeimos ir pristatytas apkasų kasti. Sovietai jį įtraukė į raudonąją armiją, priversdami dalyvauti Berlyno užėmime. Gavęs vadinamąjį Berlyno medalį, grįžo Lietuvon, kur jo laukė avių prižiūrėtojo darbas kolchoze. Po didelių pastangų pavyko gauti leidimą išvažiuoti Amerikon ir čia susijungti su šeima. Velionis buvo palaidotas N. Kalvarijos kapinėse.

TARPTAUTINIO KLUBO FIESTOJE Buffalo un-te dalyvavo ir 8 lietuviai studentai, vadovaujami Alekso Gedminto. Jie surengė tautinių juostų, audinių, gintaro išdirbinių, kryžių, koplytėlių, knygų ir žurnalų parodėlę, o koncertinę programą atliko iš Ročesterio atvykusi tautinių šokių grupė "Lazdynas", vadovaujama p. Reginienės. Fiestos dalyviai buvo pavaišinti įvairių tautų tradiciniais valgiais, jų tarpe ir keletu lietuviškų patiekalų. Lenkų ir vengrų kilmės profesoriai stebėjosi lietuvių studentų apsukrumu.

Vokietija

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS posėdyje Vasario 16 gimnazijos salėje balandžio 2 d. buvo išrinkta nauja krašto valdyba: pirm. inž. Jonas Kęstutis Valiūnas, vicepirm. mokyt. Vincas Natkevičius, M. A., ižd. Jurgis Barasas, sekr. Alina Grinienė, narys jaunimo reikalams stud. Arvydas Lingė. Krašto valdybai valdžios įstaigose atstovaus įgaliotiniai: Baden-Wuerttemberg — Z. Glemžienė, Bayern — kun. dr. J. Aviža, Hamburge — kun. V. Šarka, Niedersachsen — A. Boehm-Krutulytė, Nordrhein-Westfalen — kun. Liubinas, Rheinland-Pfalz-Saar — Pr. Liegus, Schleswig-Holstein — B. Skruodis. Suvažiavimo dalyviai priėmė ir patvirtino Vokietijos LB statuto pakeitimą, bet nesutarė Vasario 16 gimnazijos kuratorijos klausimu. Dėl nuomonių skirtumų kovo 31 d. išrinktoji valdyba atsistatydino, priversdama rinkimus pakartoti balandžio 2 d. Tautos Fondo atstovybėn buvo išrinkti: J. Matulaitis, J. Stankaitis ir Stp. Povilavičius.

ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS moksleiviams, studentams ir sendraugiams buvo suorganizuotos balandžio 22-23 Vasario 16 gimnazijoje. Paskaitas skaitė Ateitininkų Federacijos tarybos pirm. prof. dr. V. Vardys, V. Natkevičius ir V. Bartusevičius. Dalyvavo 35 ateitininkai.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI trūksta etatinių mokytojų. Šią spragą užpildo vokiečiai studentai iš Heidelbergo un-to. Iš mokytojų eilių pasitraukė dr. V. Lėnartas, dėstęs chemiją. Šis buvęs Vasario 16 gimnazijos auklėtinis išsikėlė Freiburgan ir dirba asistentu vaikų ligoninėje. Liga iš gimnazijos atėmė lotynų kalbos mokytoją kun. V. Damijonaitį. Mokytojų gretas papildė Australijos lietuvaitė Kristina Česnaitė, gilinanti germanistikos studijas Heidelberge. Ji dėsto anglų kalbą vidurinių klasių mokiniams.

Kolumbija

DR. S. SIRUTIS, Lietuvos konsulas, pakeltas į generalinius konsulus. Jo pakėlimą šiltai sutiko Kolumbijos vyriausybė.

KOLUMBIJOS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS lietuvių kolonijos dvidešimtmečiui atžymėti šaukiamas birželio 29 d. Medelline. Jo iniciatorius — kun. Tamošiūnas. Naują lietuvių valdybą Medelline sudaro: kun. Tamošiūnas, kun. Saldukas, Bulavičius, Matickas ir Venclauskas.

Australija

IŠEIVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS plaukimo varžybose Sidnėjuje dalyvavo lietuviai, vengrai, ukrainiečiai, rusai, latviai ir estai. Komandinėje įskaitoje lietuviai skautai ir skautės laimėjo III vietą. Pirmąsias vietas pavyko laimėti laisvu stiliumi A. Makauskui, Narbutui, Karpavičiui, Ugnei Kazokaitei. Pastaroji savo varžoves įveikė ir plaukdama nugara.

Ekskursija į Europą visiems

Lietuvių Studentų Sąjungos organizuojama ekskursija į Europą praplečiama **visiems**, ne tik studentams. Galutinė registracijos data, skelbta gegužės 1 d., **pratęsiama iki gegužės 15 d.** Bus skrendama PANAM ir TWA sprausminiais lėktuvais šešiom savaitėm. Išvyksim liepos 5 d. iš Niujorko, grįšim rugpjūčio 18 d. į Niujorką. Lankysim Londoną, Amsterdamą, Paryžių, Madridą, Lisaboną, Romą ir kitas vietoves. Kelionės kaina, **įskaitant** skraidymą Europoje į pagrindines viršuj išvardintas vietoves, **tik 350 dol.** į abi puses. Kiekvienas Europoje gali važiuoti ar skristi savu laiku kur nori; nebūtinai reikia laikytis ekskursijos. Tik išvykti ir grįžti reikia kartu. Bus lankomi ir lietuviai, jų įstaigos bei stovyklos.

Registracijos mokestį 50 dol. (įskaitomas į kelionės kainą) prašom prisiųsti Marijai Gailiušytei, 1829 Lampson Road, Cleveland, Ohio 44112, USA, **nevėliau gegužės 15 d.** Tel. 216-481-2164. Čekius rašyti Maria Gailiusis vardu.

Nesusidarius bent 25 asmenų grupei, pinigai bus grąžinami.

DELHI – TILLSONBURG, ONT.

METINIS PARAPIJOS POBŪVIS, įvykęs bal. 15 d. vengrų salėje, sutraukė nemažai žmonių. Gražiai suvaidino Šilerio "Viliaus Telio" dramos ištraukas Londono liet. vaidintojų būrelis, vadovaujamas kun. B. Pacevičiaus. Kilnios, patrijotinės mintys gražiai derinosi su gera vaidyba. Vertingų beletristikos dalykų paskaitė iš Toronto atvykę rašytojai — J. Kralikauskas ir Vanda Ramunė-Kralikauskienė. Modernios, giliaprasmės poezijos davė jauna poetė Laima Švėgždaitė. Tik salės garsiakalbis buvo prastas, ir todėl kiek vargino klausytojus.

"ZUIKIŲ" BALIUS, jau tapęs tradiciniu, įvyko bal. 22 d. lenkų salėje. Jį suruošė D.L.K. Gedimino Delhi šaulių kuopos valdyba. Žmonių atsilankė vidutiniškai. Kiek trukdė blogas oras. Zuikiena ir kiti patiekalai tikrai buvo skanūs ir vakarienė puiki.

DELHI, KAIP TABAKO AUGINIMO CENTRE, iškeltas didžiulis tabako lapas netoli arenos, prie pat 3-jo kelio, vykstant į Tillsonburgą. Projektas kainavo $5.000, kuriuos sudėjo Delhi miest. gyventojai.

Šiais metais leista daugiau auginti tabako. Sodinimo plotai sumažinti tik 9,8%. Tikimasi išauginti apie 238 mil. svarų tabako.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS ir liet. mokyklos darbo užbaiga įvyks geg. 14 d., 5 v., Delhi savivaldybės namų salėje (Main ir Church gatvių sankryža). Meninę programą atliks šeštadieninės mokyklos mokiniai. Paskaitą apie motinas skaitys viešnia iš Čikagos skaut. Birutė Vindašienė.

PADĖKA

Nuoširdžią padėką reiškiame savo draugams už suruošimą įkurtuvių, už dovanas ir taip gražius linkėjimus: Laureckams, Treigiams, Povilaičiams, Grincevičiams, Dirsėms, Augaičiams, Kairiams, Cvirkoms, Augustinavičiams, Stonkams, Zadurskiams, A. Valtui, Ratavičiams, Vindašiams, Čaikams. Jūsų — **D. ir M. Norkai**

LONDON, ONT.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS IR SUSIKAUPIMAS įvyks antrąjį gegužės mėn. savaitgalį. Penktadienį, geg. 12 d., 7.30 val. vak. gegužinės pamaldos ir išpažintis. Šeštadienį — atgailos diena už Lietuvą. 6 v. v. išpažintis ir konferencija. Susikaupimui vadovaus iš Anglijos atvykstąs mielas svečias — iškalbingasis kun. J. Kuzmickis.

Tuoj po susikaupimo — šeštadienį, apie 8 v. vak., įvyks Motinos Dienos minėjimas. Paskaitą skaitys rašytojas kun. J. Kuzmickis. Meninę programą išpildys jungtinis choras ir "Baltijos" ansamblio taut. šokių grupė. Visi Londono ir apylinkių lietuviai kviečiami savo atsilankymu pagerbti motinas ir prisiminti visų mūsų kenčiančią motiną — Lietuvą.

AUKOJO "BALTIJOS" ANSAMBLIUI krikštynų proga: **$100 — Dr. ir Ponia A. Kaveckai; $50** — K.L.K. Moterų Draugijos Londono skyrius; $25 — Šiluvos Marijos parapija; po 10 — E. G. Petrauskai, V. I. Ignaičiai, L. Mockai, G. V. Naruševičiai, V. Andrulioniai, S. J. Paketurai, A. A. Pociai, P. Gaidauskai, B. Stonkus, A. Rudokas, A. Budreika ir Daniliūnai; po $5 — J. Rastapkevičiai, J. Bersėnai, Ratkevičienė, D. Žiogas; $2 — D. Šiurna; po $1 — P. Žilvitis, B. Povilaitis ir L. Mačys.

Visiems aukotojams "Baltijos" ansamblis nuoširdžiausiai dėkoja. Ypatingas ačiū stambiesiems aukotojams, taip pat — Rodnei už gausias aukas, o Delhi — už gausų atsilankymą į ansamblio krikštynas. Ansamblis nori atskirai išreikšti nuoširdžią padėką Šiluvos Marijos parapijai, vad. kun. B. Pacevičiaus, ir jos lėšų telkimo skyriaus, administruojamo B. Bartkienės, darbuotojams už nuolatinę paramą. "Baltija", atsidėkodama už Jūsų gerą širdį, stengsis Jūsų neapvilti. **D. E.**

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9 — 3 v.p.p.
Antr. 9 — 1 ir 5 — 8 v.p.p.
Treč. 9 — 3 v.p.p.
Ketv. 9 — 3 v.p.p.
Penkt. 9—1 ir 5—8 v.p.p.
Šešt. 9 — 12 v. dienos.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES AND SERVICE
HAMILTON
168 Locke St. S. JA 2-5028

Westinghouse

25" SPALVOTA TELEVIZIJA

MODELIS KC 520 $899.95
Kiti modeliai – nuo $749.00
PILNA VIENERIŲ METŲ GARANTIJA
Kreiptis pas A. Pilypaitį (Al) — krautuvės vedėją

Tikėjimas ir netikėjimas dabar

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

KUN. J. STAŠKEVIČIUS

Permažai mąstoma

Taigi, Dievo buvimo įrodymas yra naudingas ir reikalingas, nes jis protiškai pagrindžia mūsų stebėjimo duomenis, tačiau pagrindinė vertė slypi savęs prisiartinime nuodugniai žvelgti į apie mus esančias būtybes su tokiu atidumu ir supratimu, kad galėtume suvokti tikrąją prigimtį, kaip priklausomą nuo Dievo, ir Dievą kaip jų Kūrėją. Tai galbūt iš dalies ir išaiškina, kodėl šių laikų žmonėms dažnai pasidaro sunku įžiūrėti Dievo buvimo būtinybę ir kodėl yra ne tiktai bedievių, bet ir eilė indiferentų Dievo atžvilgiu. Net jeigu jiems duotume pačius geriausius Dievo buvimo argumentus ir jie stengtųsi jų atidžiai išklausyti, dažnai jie pasiliks prie savo pirmykštės nuomonės vien dėlto, kad labai retai kada skiria pakankamai laiko ramybei ir susitelkimui. Tik netrukdomame vidiniame susikaupime žmogus gali pradėti įžvelgti tikrą daiktų esmę bei paskirtį. Dažnai to modernusis žmogus atsiekti neįstengia, nes jo laisvas laikas ir poilsis yra užimtas televizijos, filmų, šokių, koncertų, balių programomis taip, kad nėra kada rimtai pagalvoti. Aplinka čia turi daug įtakos. Todėl normaliai kaimo žmonės turi daug didesnį ir gilesnį Dievo pajautimą nei miestiečiai, nes pirmieji turi daug daugiau progos būti vieni ir mąstyti, o antrieji tos progos neturi. Labai puikiai šį teigimą paryškina Arnold Lunn (Blackfriars, Sept. 1945, p. 368) aiškindamas, kad "materializmas yra didžiųjų miestų liga, kuri nebujoja žmonėse, gyvenančiuose arti gamtos". Jis rašo kaip kare, vieno puolimo metu, naktį priėjęs prie laivo kapitono ir paklausęs, ar jis kada nors sutikęs jūrininką, kuris būtų ateistas. "Ne", atsakęs jam kapitonas, "nei vieno. Jūrininkai turi laiko mąstyti".

Tiksliųjų mokslų vaidmuo

Mūsų laikų galvojimą ir dėmesį daugiausia patraukia forma, kurią žmogus įspaudė į matomą medžiagą, ir todėl nebeateina į galvą, kad reikėtų taipgi žvelgti ir į pačią medžiagos prigimtį, kurią Dievas sukūrė. O tie, kurie dar bando ką nors panašaus daryti, mano tai atsiekti vien savo tiksliųjų mokslų turimomis žiniomis, nei nepagalvodami, kad tie mokslai tiktai bando pažinti daikto savybes ir kaip jos veikia, kai tuo tarpu pasaulėžiūros kūrime svarbu daikto esmė—ne tik jo savybės. Mums tuo atveju svarbu ne **koks,** bet **kas** yra daiktas; ne **kaip,** bet **kodėl** jis egzistuoja. Mums nesvarbu iš kokių mažiausių elementų susideda medžiaga, bet kas esmėje yra medžiaga. Todėl ir komunistai, kurie bando įtikinti žmones, kad tikėjimas į Dievą yra opiumas, kuris su mokslo pažanga išnyks, klysta, nes tuo atžvilgiu jų tikėjimas, kad Dievo nėra, stovi net didesniame išnykimo pavojuje. Kas yra opiumas liaudžiai, žmonės jau spėjo įsitikinti. Taigi, tiksliųjų mokslų duomenys tik gali rasti sau pateisinimą Dievo buvime, tačiau jie jokiu būdu negali to buvimo įrodyti. Aišku, tie mokslai mums gali padėti giliau ir lengviau įžvelgti daiktų esmę, tačiau jie patys tos esmės neįžvelgia ir bandymas tai jiems pripažinti tegalėtų susilaukti panašaus rezultato, kaip tas pasakojimas apie daktarą, kuris išpjaustė visą žmogaus lavoną, bandydamas surasti žmogaus sielą.

Netikinčiojo vaidmenyje

Vien dėlto, kad taip daug priklauso nuo asmeninio žmogaus įžvalgumo, dar nereiškia, kad Dievo įrodymai yra absurdiškas dalykas. Kaip tik priešingai: visai moksliška ir naudinga tirti, ar galima vien protiniu argumentu patvirtinti įsitikinimą, kurio laikosi krikščionis, nes tiki, kad Dievas kalbėjo. Ir jeigu mes atsistotume besidominčio bedievio vietoje, galime įsivaizduoti jį kalbant: "Štai čia Dievo samprata, kurį, jei aš būčiau įsitikinęs, kad tikrai egzistuoja tokia būtybė, pakeistų mano visą pasaulėžiūrą. Krikščionys patys sako, kad jie šią Dievo sampratą turi, nes Dievas jiems apsireiškė. Aš nežinau, ar tai tiesa, ką jie sako. Gali būti, kad jie yra apgavystės aukos, tačiau žinau, kad visdėlto yra labai svarbu sužinoti, ar iš tikro tokia būtybė — Dievas egzistuoja. Aš stengsiuos, kiek mano protas leis, tai sužinoti. Gal man pavyks sau įrodyti, kad jis yra, gal įrodysiu, kad jo nėra, o gal iš viso aš sau įrodysiu, kad tai dalykas, kuriam žmogaus protas atsakymo duoti negali. Pagaliau, gal aš pamatysiu, kad nesu pakankamai gabus ir pastovus tokiam uždaviniui atlikti. Bet vistiek aš bandysiu." (E. L. Mascall, Existence and Analogy, London, 1966, p. 20.)

Pokalbis su netikinčiais

Kaip bebūtų, pokalbis tikinčiųjų su netikinčiaisiais turėtų būti ne bandymas vieni kitus atversti į savo pusę, o pastanga jieškoti to, ką mes visi turime bendro vieni su kitais. Tokių dalykų yra. Pavyzdžiui: 1. ir vieni ir kiti galime pripažinti, jog tikslieji mokslai negali būti pagrindu mūsų pasaulėžiūros kūrime nors ir daug iš jų naudos turėtume;

2. kad kiekvienas žmogus turi turėti laisvę susidaryti savo asmeninę pasaulėžiūrą, ar ji būtų su Dievu ar be Dievo;

3. visi galime pripažinti, kad esame įpareigoti kiekvienas turėti kokią nors asmeninę pasaulėžiūrą;

4. galime pilnai pripažinti, kad savo pasaulėžiūras visi susidarome iš tų pačių dalykų ir tų pačių reiškinių, tiktai kitaip suprasdami ir interpretuodami tuos pačius reiškinius. Taigi, turime visi kažką bendro. Jei taip, tai turime išmokti pasinaudoti vieni kitų supratimu apie šiuos bendrus dalykus. Juk gali būti tik viena tiesa. Tokiu bandymu aiškintis mes galėtume dar giliau įžvelgti į žmogaus sampratą, kuri, kaip ir kiekvienos kitos būtybės samprata, mus įgalina dar geriau susidaryti ir tinkamiau apipavidalinti savo pasaulėžiūrą ir, jeigu įsitikinama, kad ji klaidinga, pakeisti.

Tik nuolat jieškodami galėsime atrasti tinkamą atsakymą, kuris patenkintų mūsų protus ir galėtų apjungti visas mūsų turimas žinias bei parodyti, ką galime savo gyvenimu atsiekti.

Jaunieji dailininkai savo jungtinėje parodoje, kuri buvo surengta Toronto Prisikėlimo parodų salėje. Iš kairės: R. Astrauskas, K. Gužas, J. Gataveckas Nuotr. arch. Petrulio

Žmogaus susikaupimas ties savimi

Toronto Akademikų Draugija, užbaigdama šį paskaitų sezoną, iš Vašingtono buvo pakvietusi mūsų jaunosios kartos intelektualą dr. Antaną Sužiedėlį, kuris Prisikėlimo parapijos muzikos studijoj balandžio 29 d. nagrinėjo antraštėj nurodytą temą.

Atidaromąjį žodį tarė ir gana gausiai klausytojų auditorijai paskaitininką pristatė dr-jos pirm. inž. E. Čuplinskas, pradžioje paprašydamas atsistojimu ir tylos minute pagerbti neseniai mirusią aktyvią narę a.a. Izabelę Matusevičiūtę.

Viena mergaitė, žiūrėdama į Rodino "Mąstytoją", klausiusi, ką jis galvoja. Pasvarsčiusi keletą galimybių, priėjusi išvados, kad jis galvojąs apie save. Klausimas "Kas aš esu" tebėra neatsakytas ir daugelio įvairiai aiškinamas. Vienas sudentas pasakęs: "Aš esu žmogus, kurio rytoj nebus". Ir tikrai — jis nuvyko į Vašingtoną nusižudyti. Pripuolamai knygyne nusipirko knygą, pradėjo ją skaityti, susidomėjo ir palenga užmiršo savižudybės planą. Kitas gi apie save sakęs: "Aš tai esu šitas, va, žmogus, bet ne kitas". Pasak dr. A. Sužiedėlio, kiekvienas žmogus, nežiūrint kaip jis save apibūdintų, nori pasižiūrėti į save (iš šono) kaip jis iš tikrųjų atrodo. Bet tai nėra lengva.

Kas aš esu? Tai sunkiausias klausimas, kankinąs žmogų visais laikais. Besvarstydami ir beanalizuodami tą klausimą, kaikurie prieina išvados, kad žmogus iki gyvos galvos sėdi savo vidiniame kalėjime, atseit, sutvėrimas — be išeities, be ateities ir be šviesos. Atskleisti dar nepasiektam vidaus pasauliui bandyta įvairiu kelių. Bene populiariausi keliai yra Freudo ir Rogers.

Pirmasis tyrė žmogaus pasąmonę ir dėlto ypač domėjosi sapnais. Rogers visiškai tuo nesidomėjo. Jis tyrė įvairiausius reiškinius žmonėse, kurie jiems neleidžia normaliai gyventi. Pvz. esą žmonių, kurie turi ypatingą scenos baimę. bijo kalbėti, bijo klausti, nekalba ir pan.

Raudonieji turi metodus žmogaus juslių išjungimui tam tikru "smegenų plovimu". Tai buvę panaudota Korėjos karo metu amerikiečiams kariams pakliuvus į raudonųjų nelaisvę. Jie tenai visko prišnekėję — "prisipažinę" apie ivairių bakterijų "naudojima" fronte ir t.t.

Nesą sveika atsigręžti vien tik į savę ir nusigręžti nuo pasaulio, nuo aplinkumos, nes kraštutinumai niekad nėra sveikas reiškinys. Esą vaikai beveik visiškai į save nežiūri, nes "nėra laiko". Jiems reikia stebėti aplinkumą. Bet kiek paūgėjęs ir susidūręs su "staigmenomis", vaikas, pvz., įlipęs į ugnį ir nusideginęs kojytes ar motinos nudaužtas per pirščiukus jau pastebi ir save. Jis tada lyg pasitraukia iš išorės ir įsitraukia į save, tarytum protesto ženklan ilgai nekalbėdamas ir t.t. Suaugusius žmones, ypač kūrėjus, mokslininkus, labai užsidegusius savo srities darbu, kūryba, išradimais absorbuoja savasis pasaulis. Todėl esą apie profesorių užsimiršimą tiek daug anekdotų prikuriama.

Paskaitininko manymu, negeras vienašališkas žmogaus jausmų ir minčių sukoncentravimas vien tik į save. Čia prelegento buvo prisimintas nūdienis chaotiškas menas, kur "kūriniai" sudaromi iš mėsgalių, gelžgalių ir kt., barzdotoji generacija ir t.t. Tie žmonės bando pasinerti į save, kur randa chaosą ir bando jį įvairiai išreikšti. Adoracija tik savęs — neneša laimės. Paskaitininkas, baigdamas savo dėstymą, pacitavo kažkieno sukurtą posmą: "Jieškodamas savęs, brolio ir Dievo, pagaliau, suradau visus tris . . ."

Po paskaitos buvo pateikta prelegentui eilė klausimų. Iš jų buvo matyti, kad susidomėjimas paskaita buvo didelis.

Pr. Alšėnas

Lietuvos sienos stumdomos kaimynų

ALGIRDAS GUSTAITIS

"Tėviškės Žiburių" š.m. nr. 3, 4, 5, 6 atspausdinti dėmesio verti A. Mažiulio straipsniai antraštėm "Neišspręsti Lietuvos sienų klausimai" ir "Lietuvos sienų klausimus sprendžiant".

A. M. teisingai sako, kad "nepriklausomai Lietuvai nepavyko surinkti savo etninių žemių, nepavyko surinkti į savo valstybę nė lietuviškai tebekalbančių žmonių", nes "vis tas teises teko kaimynams užleisti".

Autorius toliau sako, kad nepriklausomos Lietuvos laikais beveik nesirūpinta moksliniais Lietuvos teritoriniais klausimais, gi Ant. Smetonos Lituanistikos Institutui paskelbus konkursą rytinėms Lietuvos sienoms pagvildenti, neatsirado nei vieno istoriko studijai paruošti. Tą reikalą nuolat kėlusiam prof. K. Pakštui nepavyko visuomenės deramai išjudinti; buvo netgi pašiepiamas.

Teisingai A. M. rašo, kad tremties lietuvių visuomenė nesinaudoja ir nenori naudotis mūsų lituanistų žiniomis apie Lietuvos sienas. Per 15 emigracijos metų neatsirado nei vieno jaunuolio, panorusio įsitraukti į gilesnes lituanistines studijas Pennsylvanijos universitete pas žinomą mūsų lituanistą dr. A. Salį.

Tai ne vien jaunimo kaltė. Gal daugiau jų tėvų, tesirūpinančių rezidencijomis ir asmenine gerove. Lyg aklas baudžiauninkų padlaižiavimas, vis dar nebaigta atgyventi baudžiavos dvasia lietuviuose. Bet kas eis ginti lietuviškų reikalų, kai išmirs išsimokslinusi lietuvių lituanistų karta, kas tada galės atsispirti Maskvos, Bonnos ar Varšuvos melams?

Toliau nesutinku su autoriumi, kur jis puola kaikuriuos mėgėjus dėl jų paskelbtų darbų. Nuoširdžiai dirbantis lietuvis, juo labiau kuriantis lietuvis, yra didžiai vertingas. Ateitis parodys ar dabar atrodančiuose mėgėjiškuose tų asmenų darbuose nebus naudingų duomenų. A. Mažiulis net pabraukęs rašo, kad savaitgalių laisvalaikiais studijų neparuošim.

Gyvenant emigracijoje beveik visi pagrindiniai lietuvių kultūriniai laimėjimai padaryti savaitgaliais, nuo miego, poilsio atplėštu laiku. Taip parašytos beveik visos mūsų knygos, surengti beveik visi mūsų koncertai, operos, dainų šventės ir t.t. Atplėšiamais laisvalaikiais lietuviškas genijus padaro daugiau nei betkas gali spėti. Tokius pasišventėlius reikia kelti, juos palaikyti.

Kaukolės ir kraujas

A. Mažiulis bando didelį dėmesį skirti proistoriniam kaukolės išplitimo plotui, antropologijai ir kraujo sudėčiai. Girdi, kitos tautos, sprendžiant sienų klausimus, atsiveš tokius duomenis, jų tad reikia ir lietuviams. Sutinku, būtų naudinga turėti. Kitas dalykas, ar emigracijoje įmanoma tai padaryti? Kaip surinksi proistorines kaukoles ir pan. duomenis gyvendamas Amerikoje, Australijoje ar Anglijoje, kai jos išbarstytos Pabaltijo kaimynystėje?

Kiek emigracijoje tuo galima padaryti, nenoriu spėlioti, kaip negaliu sakyti, ką ir kaip leis pasakyti okupantai rusai Lietuvoje gyvenantiems mūsų mokslininkams.

Antraip reikalą pakreipus, galima klausti, kas ir kaip kaukolių ar kraujo klausimą kėlė perskiriant Korėją, Vokietiją, Vietnamą į dvi dalis? Kongo sienas nustatant? Dabar yra modernūs, sprendimams greiti laikai ir vargu ar diplomatai bei jų patikėtiniai nusimanys apie tokius painius klausimus, suvažiavę iš skirtingų valstybių, skirtingų kontinentų. Kas dabar rūpinasi tikra tiesa? Kur yra pasaulyje teisybė? Būsimų Europos sienų sprendėjai gal nežinos net jiems kaikurių pateiktų kaukolių tipų, išmatavimų ar kraujo sudėties. Vargu ar kuris karo vadas tokiais klausimais domisi.

Pastaraisiais dešimtmečiais stebėdami įsitikinome, kad dabar valstybių sienos nustatomos neatsiklausant gyventojų, neatsižvelgiant kaip kalba tas ar kitas kaimas, net nesidomint, kuriai valstybei norėtų jie priklausyti. Nubrėžė sienas koks atstovas iš Vašingtono ar Tokijo, Bombėjaus, ir reikalas baigtas, ir siunčia tarptautinę brigadą sienų saugoti, neramiųjų kulka sudrausti. Dabar žiūrima į ekonominį, gal karinį klausimą daugiau nei į kaukolių formą. Juk ir lenkai gavo jų niekad nevaldytas Vokietijos dalis ne kokiais mokslininiais įrodymais. Ir rusai. O valdo jau ilgiau nei Lietuva turėjo savo nepriklausomybę XX a. Ir kas gali pasakyti, kada tas jų valdymas pasibaigs. O tokiuose dabar Lenkijos valdomuose plotuose likę vietiniai vokiečiai ir kitokie visiškai sulenkinti, iškeldinti, visiškai neleidžiama vokiškai prasižioti. Tai atrodo tvarkoje, ir niekas dėl to nedemonstruoja.

Gudai yra galindų-lietuvių kilmės?

Drąsų klausimą A. Mažiulis iškelia teigdamas, kad gudai yra stačiatikinę krikščionybės lytį priėmę galindai. Kraujo ir kitais požiūriais jie artimesni lietuviams nei kuriems kitiems. Ir vokiečiai mokslininkai gudus laiko artimesnius baltams-lietuviams, bet ne slavams.

Ar gudai yra nutautinti lietuviai? Jie savo valstybiniu ženklu turi tą patį mūsų Vytį, jų tautinėje vėliavoje yra lietuviškieji audiniai, jų sodybos, senieji darbo įrankiai yra lietuvių kilmės ir t.t. Mane kaimynai latviai primygtinai klausė, esą kodėl mes nereikalaujame sau gudų, nes jie yra lietuviškai nekalbantieji lietuviai, kriviai, bet jokiu būdu ne slavai, kaip rusai ar lenkai juos nori apmulkinti. Tegu nesibaimina bailieji — gudų neįtraukiu į būsimos Lietuvos teritoriją. Visdėlto gudų giminiškumas lietuviams, o ne slavams, primintinas. Gal kuris mūsų mokslininkas tuo reikalu parašys studiją.

Pabaigoje A. Mažiulis teisingai rašo, kad Karaliaučius (Tvankstė) turi turėti ekonominį pagrindą, todėl būsimoje Lietuvoje, kaip vienalytėje valstybėje, turi būti ir Tvankstė su natūraliu plačiu užnugariu.

"Gyvataro" viešnagė Amerikoje

Buffalo N. Y. Balandžio 29 d. Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras" atliko dvigubą programą JAV. Pirmiausia, pakviestas amerikiečių kolegijos Trocaire, ansamblis užbaigė augštosios mokyklos pavasario festivalį, kuris truko visą savaitę. Kaip kolegijos programos vadovė pažymėjo, tai buvo kulminacinė dalis, ir baigiamąją programą atliko vienas "Gyvataras". Šoko: Gyvatarą, Audėjėlę, Malūną, Lenciūgėlį, Blezdingėlę, Senių polką, Kalvelį, Landytinį, Sadutę, Aštuonytį ir Subatėlę. Ansambliui tai buvo dar vienas egzaminas — vienam išlaikyti svetimos auditorijos dėmesį daugiau kaip valandą laiko ir beveik be pertraukų. Nors atsilankė tik apie 120 žiūrovų, bet juose buvo daugelis profesorių, studentų ir tik maža dalis lietuvių. Visų atsiliepimai buvo geri ir net entuziastingi. Pvz. prof. dr. Drzeveniecki, Rytų Europos studijų centro vedėjas valstybinėje Buffalo kolegijoje (State University College), žadėjo pasistengti šį ansamblį atsikviesti į savo didžiulę kolegiją. Visa tai nuopelnas — ansamblio vadovės Genovaitės Breichmanienės, puikiabalsės pranešėjos Silvijos Martinkutės, akordeonisto Ginto Prunskaus ir pilno sąstato šokėjų. Neveltui "Gyvataras" yra kviečiamas atstovauti Ontario provincijai iškilmingomis Kanados meno bei pramogų progomis. Šiuo metu, kai nepriklausomos Lietuvos vizija giliau nugrimzta į istoriją, nėra abejonės, kad tokio lygio ansamblis gali daugiau pasitarnauti Lietuvos bylai nei dažnos kitos mūsų kultūrinės apraiškos.

Bene pats įspūdingiausias šokis buvo Sadutė, dvelkianti senoviškomis apeigomis. Joje gal daugiausia galima užtikti lietuviškos nuotaikos, kurią galima apibūdinti švelniu liūdesiu. Siekiant tobulybės, ar negalima būtų paryškinti įvairias šokio dalis pagal didesnę džiaugsmo ir liūdesio skalę, kur baltos ir raudonos rožės simbolizuotų ne tik šventąjį Grolį, bet ir Kanos vestuves?

Niagara Falls, N. Y. Tą patį vakarą "Gyvataras", grįždamas namo, sustojo lietuvių pastatytoj Šv. Jurgio parapijos salėj Niagara Falls, N.Y., pakviestas kun. V. Andriuškos, MIC, į metinę parapijos šventę. Čia programą atliko Kolumbijoj išgarsėjusi solistė Birutė Čypienė, dabar gyvenanti Ročestery. Akompanavo Raimundas Obalis iš Ročesterio. Po to "Gyvataras" pašoko keletą taut. šokių. Parapijos salė buvo pilna žiūrovų. A. M.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

RAPHAEL SEALEY, Buffalo universiteto profesorius, baigė versti anglų kalbon Jurgio Gliaudos romaną "Ikaro sonata". Romaną leidžia populiarioji Manyland Books leidykla, vadovaujama rašyt. S. Zobarsko Knyga žada pasirodyti vasarą.

JUOZAS MASILIONIS mokytojų studijų savaitėje Dainavoje nuo liepos 30 iki rugpjūčio 7 d. kalbės tema "Lietuvių literatūros dėstymo problemos".

LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRĄ, kuris angliškai bus vadinamas "Lithuanian Information Center", nutarė suorganizuoti Čikagoje balandžio 24 d. įvykęs iniciatorių posėdis. Jo pagrindinis tikslas bus rinkti visas žinias apie lietuvius, jų veiklą Amerikoje, dalintis jomis su lietuviais ir profesionališkai informuoti amerikiečių visuomenę. Pranešime spaudai skelbiama: "Šioje įstaigoje bus taip pat galima lengvai ir greitai gauti informacijų apie Lietuvą. Čia bus renkama visa lietuvių tiek senųjų, tiek naujai atvykusių statistika. Visa, kas liečia lietuvių kilmės žmones ir lietuvišką veiklą Amerikoje, bus klasifikuota moderniausiomis priemonėmis . . ." Kadangi LI Centras nebus politinė ar ideologinė organizacija, o tik žinių telkimo ir teikimo šaltinis, tikimasi, kad jis susi lauks visų lietuvių paramos. Dabartinis šios institucijos adresas — 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Tel. (312) REpublic 7-8400.

ALDONA STEMPUŽIENĖ, mezzosopranas iš Klevelando, Čikagos Jaunimo Centre Santaros - Šviesos surengto koncerto programą pradėjo klasikinių kompozitorių dainomis ir operų arijomis, o ją užbaigė talentingo mūsų jaunosios kartos kompozitoriaus Dariaus Lapinsko naujausia kūryba. Koncerto dalyvius džiugino D. Lapinsko kompozicijos — "La Baigneuse" (žodž. N. Niliūno), "Apie trūnijantį medį" (ž. V. Mačernio), senovės liaudiškos melodijos — "Oi ką kalba linelis", "Eglele augštuole", penkios "Ainių dainos" su fortepijono, fleitos ir mušamųjų instrumentų palyda. Virš programos A. Stempužienė lietuviškai padainavo G. Bizet operos "Carmen" ariją.

JONO AISČIO POEZIJOS POPIETĘ Vašingtone surengė LB skyrius, atžymėdamas poeto 40 m. kūrybinę sukaktį. Popietės dalyvius su J. Aisčiu ir jo kūryba supažindino jo geras bičiulis Ant. Vaičiulaitis, jaunystės dienų atsiminimais pasidalino G. Gustaitytė-Krivickienė. Poeto kūrinių padeklamavo dailiojo žodžio veteranas akt. Henrikas Kačinskas, jaunimo atstovai — Danutė ir Joana Vaičiulaitytės, Vakarė Aistytė ir Tadas Vasaitis. Sukaktuvininkas J. Aistis paskaitė keletą savo naujosios kūrybos pavyzdžių, jų tarpe ištrauką iš ilgesnės poemos "Mano giminės giesmė", kuri yra rauda, perpinta liaudies dainų motyvais.

KATARINOS LUKAITĖS fleitos solo rečitalis muzikos bakalauro laipsniui įsigyti įvyko balandžio 21 d. De Paul universiteto konservatorijos teatre Čikagoje. Solistė išpildė J. S. Bach, F. Poulenc, S. Karg-Elert ir Marsch kūrinius.

MUZ. V. STROLIA perėmė Niujorko lietuvių vyrų choro vadovybę, pakeisdamas Čikagon išvykusį ligšiolinį vadovą V. Baltrušaitį.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

EDUARDAS KANIAVA, į Bulgariją tobulintis išsiųstas Vilniaus operos baritonas, Sofijos operos teatro scenojo atliko Figaro vaidmenį G. Rossini komiškoje operoje "Sevilijos kirpėjas". Jo partneriai buvo žymūs bulgarų dainininkai — Petia Ivanova (Rozina), Pavelas Kuršumovas (Almaviva) ir Nikolas Giuzelevas (Don Bazilio).

LENINGRADO MENO RŪMUOSE lietuviškos dainos ir poezijos vakaro programą atliko Vilniaus operos solistai — Elena Čiudakova, Rimantas Siparis, Vilniaus dramos teatro aktoriai — Marija Rasteikaitė ir Arnas Rosenas. Vakaro dalyvius su lietuvių teatru ir teatrine kultūra supažindino teatrologė Irena Aleksaitė.

LIETUVIŲ IR LATVIŲ TAUTOSAKOS klausimus aptarė Vilniuje įvykusi konferencija, kurią suorganizavo Lietuvos Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas su Latvijos Mokslų Akademijos latvių kalbos ir literatūros institutu. Lietuvių ir latvių liaudies dainų bendriems motyvams, bendroms išraiškos priemonėms buvo skirti pranešimai: vilniečių — V. Barauskienės, P. Jokimaitienės, rygiečių — J. Darbiniecės, R. Dryzulės. Rygietis filologijos mokslų kandidatas J. Rozenbergas apžvelgė latvių dainose užtinkamus atsiliepimus apie senovės prūsus. Liaudies melodijų tyrimo reikšmę bei metodus diskutavo vilnietė meno mokslų kandidatė J. Čiurlionytė ir rygietis meno mokslų daktaras prof. J. Vytuolinis. Pranešimus apie lietuvių-latvių pasakojamosios tautosakos siužetų ir motyvų santykiavimo problemas padarė rygietis filologijos mokslų kandidatas O. Ambainis, vilniečiai — K. Viščinis ir filologijos mokslų kandidatė B. Kerbelytė. Su 1964-65 m. latvių tautosakininkų surinkta medžiaga konferencijos dalyvius supažindino rygietė filologijos mokslų kandidatė A. Ancelainė, aptardama jos reikšmę lietuvių-latvių tautosakos ryšių tyrinėjimams. Maskvietės — istorijos mokslų dr. E. Pomeranceva ir T. Makašina kalbėjo apie Lietuvoje ir Latvijoje gyvenančių rusų tautosakos ypatumus, leningradietis filologijos mokslų dr. V. Gusevas — apie tautosakos ryšių tyrinėjimo metodikos klausimus. Pranešimą apie lietuvių, latvių ir rusų patarlių bendrumus skaitė rygietė filologijos mokslų kandidatė E. Kuokarė.

MENO IR MUZIKOS vidurinių mokyklų moksleivių II konkurse Vilniuje šiemet dalyvavo virš 100 jaunųjų atlikėjų: Vilniaus konservatorijos rektoriaus J. Karnavičiaus vadovaujama vertintojų komisija grupių laimėtojais pripažino: pianistę I. Čiurilaitę (Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokykla), smuikininkes — Ž. Ramoškaitę (Čiurlionio m-kla), U. Jagėlaitę (Kauno meno m-kla), obojistą V. Piličiauską (Kauno m-kla), valtornistą V. Vilimantą (Šiaulių muzikos m-kla), akordeonistą Ž. Laurinavičių (Klaipėdos S. Šimkaus muzikos m-kla) ir dainininkę A. Abraitytę (Kauno J. Gruodžio muzikos m-kla). Liaudies instrumentų grupėje buvo pasitenkinta antrosiomis premijomis, kurias laimėjo klaipėdietė kanklininkė B. Juškaitė ir vilnietis birbynės specialistas V. Buteikis.

V. Kst.

Pavasariniai ir vasariniai siuntiniai 1967 metams

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už pigią kainą. Į juos yra įtraukta visa, ko labiausiai reikia jūsų artimiesiems.

Be to, kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožiūra, pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

MOTERIŠKAS (1967)

Nailoninis su diržu itališkas lietpaltis, 3 jd. vilnonės angliškos medžiagos eilutei, 4 jd. puikios suknelei medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių drabužių, 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbui adatų, 2 ritės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megztukas.

Kaina $75.00.

VYRIŠKAS (1967)

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietpaltis, 3½ jd. angliškos vilnonės medžiagos eilutei, 2 nailoniniai marškiniai, 1 terilino kaklaraištis, 1 komplektas apatinių drabužių, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adatų, 2 ritės labai stiprių siūlų, 3 jardai vilnonės medžiagos apsiaustui.

Kaina $75.00.

Junginis - moteriškas (1967) ir vyriškas (1967) siuntinys kainuoja $135.00.

Tebesiunčiame ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siuvamąsias mašinas, svaiginamus gėralus, tabaką ir maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD. (Z. JURAS).,
421 Hackney Rd. London, E. 2, England

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Atstovai: A. Kasinskis, 167 College St., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, 530 Windermere Ave. Toronto 9, Ont. Telef. 762-7845.

Galime pervesti ir pinigus, už kuriuos gavėjas turi teisę pasirinkti tai, kas jam patinka iš specialių krautuvių.

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA

Jurgio Karnavičiaus 4 veiksmų opera

GRAŽINA

1967 m. gegužės 20 d., 8 v. v., ir 21 d. 3 v. po pietų

OPERA HOUSE

MADISON IR WACKER DRIVE

Bilietų kainos: $10.00, $8.00, $6.00, $5.00, $3.00

Paštu bilietai užsakomi šiuo adresu:

Lithuanian Opera of Chicago

6905 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill. 60629, U.S.A.

Pirmam spektakliui paštu užsakymai nebepriimami

Nuoširdžiai kviečia Kanados lietuvius dalyvauti

Čikagos Lietuvių Opera

Užsakant bilietus paštu, kartu prašome siųsti čekį ir sau adresuotą voką, panaudojant šią atkarpą:

prašau atsiųsti ..... bil. po ..... dol.

Vardas ir pavardė .....

adresas .....

Atsiųsta paminėti

Gabija nr. 1, vasaris. Leidžia LSS skaučių seserijos vadija, redaguoja v.s. O. Rozniekienė. Adresas: s. M. Jonikienė, LSS vs, 6346 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Skautų Aidas nr. 10, 1966 m. gruodis. LSS Tarybos Pirmijos leidžiamas lietuvių skautų ir skaučių laikraštis. Vyr. red. v.s. Antanas Saulaitis; administracijos adresas: Kazys Česna, 58 Providence St., Worcester, Mass. 01604, USA.

Mann & Martel

REALTORS

320 Bloor St. W. **Tel. RO 2-8255**

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 **Namų telef. LE. 6-1410**

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

MANN & MARTEL

REALTORS

1928 Weston Rd. **Tel. 249-7691**

BATHURST — WILSON
$19.000, atskiras, 5 kambariai, garažas, sklypas 42'x150'. $5.000 įmokėti.

JANE —LAMBTON,
$12.000 pilna kaina, medinis privatus įvažiavimas, vieta garažui, sklypas 30'x90'.

MIMICO — ROYAL YORK Rd.,
šešiabutis (6-plex), prašoma kaina $61.000 su $20.000 įmokėjimu, 8 automobiliams parkinimas, 5-ki butai 2-jų miegamųjų, geros pajamos.

ROYAL YORK RD.—LAWRENCE,
$23.900, 9 kambariai, atskiras mūrinis namas su garažu, dideli kambariai, 3 prausyklos, įmokėti $5—7.000; didelei šeimai, tinka nuomojimui.

ISLINGTON — THE KINGSWAY,
$36.900, ideali vieta gydytojui arba dantistui, dvigubas garažas ir įvažiavimas, sklypas 90'x140'.

DUNDAS — VARSITY,
$22.900, 6 kambariai per du augštu, 2 virtuvės, 2 prausyklos. 9 metų senumo.

LAKESHORE — KIPLING,
$26.000, visiškai atnaujintas namas iš vidaus, naujas plasteris ir medžio darbas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas, arti susisiekimo, krautuvių ir viešbučio.

EAST DR. — SCARLETT RD.,
$25.000, atskiras 1½ augšto plytų namas, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 virtuvės, 2 prausyklos, švarus namas; savininkas išsikelia.

St. Vaupšas

Darbo tel. 249-7691 **Namų tel. 244-3519**

Turime taip pat daug kitų nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	1966 M. GRUODŽIO 31
Antr. 10 - 1.30	BALANSAS — $2,344,396.
Treč. uždarytas	1966 M. PELNAS — $41,286.
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7	5½% UŽ ŠĖRUS,
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8	4¾% UŽ DEPOZITUS
Šešt. 9 - 12	100% SAUGUMAS
Sekm. 9.30 - 1	

Tapdami aktyviais nariais padedate sau, padedate lietuviškiems kultūriniams reikalams.

GREIČIAUSIAI AUGĄS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor Str. W. **Tel. 534-9286**

BLOOR - INDIAN RD.,
DVIBUTIS (dupleksas); apie $17.000 įmokėti, 12 kambarių, atskiras gero mūro pastatas; šoninis įvažiavimas, mūrinis garažas; arti parko, krautuvių ir susisiekimo; namas gerame stovyje; didelės nuomos pajamos.

HAVELOCK - DUFFERIN PARK.
$13.000 įmokėti, mūrinis 14 kamb., trijų butų; vandeniu alyva šildymas, įrengtas rūsys, platus šoninis įvažiavimas, penki garažai; prašo apie $30.000.

WILLARD - ANNETTE,
$8.000 įmokėti, mūrinis atskiras, 8 kambariai, 2 virtuvės; vandens - alyvos šildymas, įrengtas rūsys, garažas; arti mokyklų ir susisiekimo.

SUNNYSIDE - GARDEN AVE.,
$8.000 įmokėti, mūrinis, dideli kambariai, naujai išdekoruotas, 2 moderniškos virtuvės, nauja krosnis; skubus pardavimas, galima tuoj užimti; prašo apie $21.000.

BLOOR - INDIAN RD.
$7.000 įmokėti, rupių plytų, atskiras, 6 kamb., moderniška virtuvė, alyvos šildymas, įrengtas kambarys rūsyje; viena skola išmokėjimui.

RUNNYMIDE - ST. JOHN'S,
$6.000 įmokėti atskiras mūrinis, 8 dideli kambariai, 2 mod. virtuvės, nauja prausykla pirmam augšte, nauja krosnis, dvigubas garažas; prašo apie $24.000.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR - RUNNYMEDE $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 11 didelių kambarių per du augštus (tikras dvibutis - dupleksas), 2 garažai, privatus įvažiavimas. Liks viena skola balansui.

DUNDAS & St. JOHN $3.000 įmokėti, mūro, 6 kambariai per du augštus, 2 mod. virtuvės, alyva vandeniu apšildomas, remonto nereikia, kaina $15.900.

INDIAN RD. - BLOOR $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, 11 kambarių, pirmame augšte 4 kambariai, vandeniu - alyva apšildomas, rūsys baigtas, 2 garažai, 10 pėdų šoninis įvažiavimas, prašoma $33.000; liks viena skola balansui 10 metų atdara.

ISLINGTON - DUNDAS $10.000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 miegamųjų, 8 metų senumo, garažas, privatus įvažiavimas, prašoma $33.000.

BATHURST - EGLINTON $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių dvibutis-dupleksas, vandeniu-alyva apšildomas, garažas, privatus įvažiavimas, gražus, didelis kiemas. Liks viena skola balansui 10 metų atdara.

Neradus šiame skelbime jums tinkamo objekto, ar norint parduoti nejudomą turtą, prašau skambinti kiekvienu laiku, gausite teisingą patarnavimą.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.
LE 1-1161, namų 783-2105

PADĖKA

Reiškiam gilią ir nuoširdžią padėką gausiai dalyvavusiems A † A IZABELĖS MATUSEVIČIŪTĖS laidotuvėse.

Nuoširdi padėka: Tėvui Placidui, OFM, už parūpinimą laidotuvių įstaigos; kleb. kun. P. Ažubaliui už Rožinį, Mišias, gražų pamokslą bažnyčioj ir prie kapo; V. Verikaičiui už gražų giedojimą Mišių metu; už pasakytas kalbas: p. p. St. Kairiui, St. Baneliui, K. Manglicui, Prapuolenytei-Bunker; už atskirų Mišių užprašymą — A. Urbonienei iš Čikagos, Nuoširdus ačiū Tautos Fondo vadovybei, K. L. Kat. Moterų Dr-jai, "Moters" redakcijai, K. L. Kat. Moterų dr-jos Londono skyriui, Kauno IV gimnazijos mokiniams, Toronto šeštadieninės mokyklos mokytojams, Baltic Women's Council, p. p. Senkams, Tamulaičiams, Čuplinskams, Matulioniams, B. Pabedinskienei, Karkoms ir visiems kitiems tautiečiams už gausų aukojimą šv. Mišioms, už gražias gėles karstui papuošti, karsto nešėjams. Dėkojame už užuojautas asmeniškai ir per spaudą. Pagaliau reiškiame gilią padėką visiem tautiečiam. Dieve atlygink!

Nuliūdime dėkingi artimieji ir giminės

PADĖKA

1967 m. balandžio 1 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu mano mylima žmona

a. a. Ona Trečiokienė.

Liūdesio ir gedulo dienomis patyriau daug nuoširdaus dėmesio. Esu todėl giliai dėkingas: J. E. vyskupui V. Brizgiui, aplankiusiam velionę ligos metu; gerb. Tėvams pranciškonams, dr. A. Užupienei, K. L. K. Moterų Draugijos Prisikėlimo skyriui, artimiesiems bei draugams taipgi ją lankiusiems ligos metu.

Nuoširdžiai dėkoju: Tėvams pranciškonams už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu; gerb. klebonui Tėvui Placidui, OFM, už maldas koplyčioje bei atlaikytas iškilmingas laidotuvių Mišias su pamokslu ir palydėjimą į kapines; kun. B. Jurkšui už talkinimą gedulingose Mišiose; Tėvui Rafaeliui, OFM, ir Tėvui Ambroziui, OFM, už maldas koplyčioje, gerb. klebonui kun. P. Ažubaliui už pareikštą užuojautą žodžiu ir raštu, taipgi už atlaikytas šv. Mišias; Tėvui St. Kulbiui, SJ, už asmeniškai pareikštą užuojautą.

Ypač dėkoju visiems savo artimiesiems už visokeriopą pagalbą mano skausmo dienomis.

Pagaliau nuoširdžiai dėkoju karsto nešėjams ir visiems giminėms, artimiesiems, draugams Kanadoje bei Jungtinėse Amerikos Valstybėse už pareikštas užuojautas žodžiu ar raštu, už užprašytas šv. Mišias, atsiųstas gėles, lankymą laidotuvių namuose ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Jūsų visų nuoširdumas stiprino mane liūdesio dienomis. Lieku Jums giliai dėkingas —

Vincas Trečiokas

Mirus **TĖVELIUI** Lietuvoje,

VLADĄ ir JURGĮ KIŠKŪNUS bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučia —

Marytė ir Antanas Štuikiai **Adelė ir Jonas Birgiolai**
Sofija ir Vacys Jurevičiai

Mielai ZUZANAI STANČIKIENEI su šeima,

jos **SESUTEI** mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime —

Kaunų šeima

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Adleryje įvyko Sov. Sąjungos jaunių lengv. atletikos rungtynės, kuriose gerai pasirodė keli Lietuvos lengvaatlečiai. Klaipėdietis A. Kurskis laimėjo pirmą vietą ir kartu pasiekė naują Lietuvos rekordą, numetęs kūjį 56.30 m. Pirmą vietą taip pat laimėjo N. Sabaitė, nubėgusi 800 m. per 2:17,6.

Lietuviai lengvaatlečiai kasmet patekdavo į pirmą dešimtuką geriausių pasaulio lengvaatlečių. 1963 m. į pirmą dešimtuką pateko 3 lengvaatlečiai: jietininkė A. Stončiūtė, bėgikas K. Orentas ir ėjikas V. Zurnia. 1964 m. jų buvo net 5: jietininkė B. Kalėdienė, bėgikai K. Orentas ir A. Aleksiejūnas, šuolininkas A. Vaupšas ir ėjikas E. Salmanavičius. 1965 m. jau buvo tik du: A. Aleksiejūnas ir V. Zurnia. 1966 m. neberandame lietuvių net ir dvidešimtuke.

SPORTAS VISUR

Europos futbolo meisterių taurės varžybose Milano Internazionale trečiose papildomose rungtynėse nugalėjo Sofijos CSKA 1:0 ir pateko į baigmę. Europos futbolo taurių laimėtojų varžybose Glasgovo Rangers nugalėjo antrą bulgarų komandą Slavia ir pateko į šios taurės baigmę. Europos tautų taurės futbolo varžybose pirmose rungtynėse Jugoslavija nugalėjo V. Vokietiją 1:0. Laimėtojas išvedamas iš dviejų rungtynių įvarčių skirtumo.

Penktąsias pasaulio moterų krepšinio pirmenybes laimėjo Sov. Sąjunga. Kiti laimėtojai: 2. P. Korėja, 3. Čekoslovakija, 4. V. Vokietija, 5. Japonija ir 6. Jugoslavija. Šiose pirmenybėse gerai pasirodė Azijos tautos — P. Korėja ir Japonija. Sov. Sąjunga turėjo daug baimės, kol įveikė ūgiu mažesnes japones 57:42. Japonės pirmavo 12:1 ir laimėjo pirmą puslaikį 23:21. P. Korėja baigmėje pralaimėjo tik Sov. Sąjungai.

Pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse, kurios vyko Švedijoje, beveik visus laimėjimus pasiglemžė japonai. Be anksčiau minėtų komandinių vyrų ir moterų laimėjimų, jie taip pat laimėjo vyrų ir moterų vienetus, moterų ir mišrų dvejetą. Vienintelį laimėjimą iš japonų paveržė šeimininkai švedai, kurie laimėjo vyrų dvejetą.

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitytė, atstovavusi Kanadai pasaulinėse stalo teniso pirmenybėse Švedijoje, pasiekė daugiau laimėjimų negu tikėtasi. Po nesėkmingų pralaimėjimų komandinėse pirmenybėse prieš Lenkiją, V. Vokietiją ir Daniją Kanados stalo tenisininkės įveikė Šveicariją 3:1 ir Liuksemburgą 3:1. Abiejose šiose rungtynėse V. Nešukaitytė laimėjo po 2 vienetus ir dvejetus poroje su D. Hunnius. Ji taip pat gerai žaidė vienetų varžybose, nežiūrint to, kad pirmam rate artimoje kovoje pralaimėjo rusei. Žaisdama paguodos turnyre, ji pasiekė ketvirčio baigmę. Dalyvaujant tokio masto pirmenybėse ir tokioje gausybėje stalo tenisininkų, tai reikšmingas jaun. stalo tenisininkės laimėjimas.

San Diego, Kalifornijoje, įvyksta JAV stalo teniso pirmenybės. Į jas vyksta ir V. Nešukaitytė ginti pernai laimėtosios meisterystės.

Dar dvi taurės V. Nešukaitytei buvo įteiktos praeitą penktadienį. Dalyvaudama vyrų II divizijos komandinėse pirmenybėse, ji iškovojo pergales individualinėse ir komandinėse pirmenybėse. Tai pirmas atsitikimas, kad mergaitė pasiektų tokias pergales vyrų varžybose.

Pagerbti sporto darbuotojai. Gegužės 5 d. Šv. Jono Kr. par. salėje įvyko jaunųjų krepšininkų pobūvis, kurio metu Vyčio jaunųjų krepšininkų vadovams **M. Duliūnui** ir **J. Nacevičiui** buvo įteikti auksiniai Vyčio ženkliukai. Jų vadovaujami jaun. krepšininkai per 10 metų ne tik išaugo skaičiumi, bet laimėjimais. Iki šiol Vyčio auksinius ženkliukus tėra gavę 5 asmenys: kun. P. Ažubalis, J. Strazdas, L. Kirkilis ir abu krepšinio veikėjai. **A. S.**

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleivių susirinkimas praėjusį sekmadienį buvo ypač gausus. Atvyko net keletas hamiltoniškių. Nuoširdi padėka prelegentams dr. M. Uleckienei ir K. Manglicui.

Klevelando ateitininkų šventė — šį savaitgalį, gegužės 13-14 d. Norintieji važiuoti prašomi paskambinti A. Paškauskui.

Nepamirškite, kad vyr. moksleivių jubilėjinė stovykla "Dainavoje" prasidės birželio 17 d. ir truks iki liepos 1 d. Visas informacijas teikia V. Kolyčius.

Kanados moksleivių stovykla N. Wasagoje liepos 23 — rugpjūčio 6 d.

Užbaigiamasis visų būrelių bendras susirinkimas įvyks gegužės 28 d. Planuojama išvažiuoti visai dienai iš miesto, galbūt į Wasagą. Tas susirinkimas vyksta kartu su tėvais, todėl tėvai prašomi tą sekmadienį rezervuoti savo vaikams.

Ačiū tėvų komiteto nariams — p. p. Stankaičiui, Girdauskui ir Pranaičiui, išdažiusiems ateitininkų kambarį.

Kepinių išpardavimas — šį sekmadienį, gegužės 14, Prisikėlimo par. kavinėje nuo 9.30 iki 1 val. Visi tėveliai prašomi atnešti iškeptus tortus kiek galima anksčiau.

Skautų veikla

• Gegužės 10 d., 7.45 v.v., skautų būkle šaukiama skautininkių dr-vės sueiga. Vyr. skaučių dr-vė kviečiama į diskusinį pašnekesį 8 v.v.

• Pas sesę Ž. Stančikaitę vyr. skaučių Vaidilutės dr-vė suruošė mergvakarį J. Balsytei.

• Skautų-čių Romuvos stovyklavietei aukojo: $200 — "Parama"; $100 Prisikėlimo par. bankelis; $30 — K. Žulys; $25 — Č. Pšerzdzieckis; $20 — K. J. Januškevičius, O. P. Savickas, E. Legnikas; $15 — A. Garkūnas, A. Svirplys; $10 — A. Pylipaitis, A. S. Šukaitis, N. Zabulionis; $5 — A. Dronsetavičius, J. O. Stankus. Kiti — mažiau. Visiems Romuvos rėmėjams skautiškas ačiū.

• Verslininkas Stasys Kuzma Romuvos stovyklavietei paaukojo $400. Didelis ačiū už šią stambią paramą.

• Liepos ir rugpjūčio mėnesiams Romuvos stovyklavietei reikalingas prižiūrėtojas. Taip pat jieškoma virėja antrai, trečiai ir ketvirtai rugpjūčio savaitėms, kai skautų stovyklavietė išnuomojama kanadietėms seselėms, kurių vadovybėje stovyklauja našlaičiai. Dėl šių darbų platesne informaciją teikia: I. Meiklejohn tel. 282-7566 arba kreipiantis raštu — 16 Creswell Dr., Scarboro, Ont.

• "Rambyno" tunto Mindaugo dr-vės skudutininkai dalyvaus Motinos Dienos minėjime šį sekmadienį. Šeštad., gegužės 13, 10 v.r., lietuvių mokykloje bus skudutininkų repeticija. Prašomi visi repeticijoje būtinai dalyvauti.

• LSB vyr. skautininkas s. Vl. Vijeikis po viešnagės Toronte laiške dėkoja "Rambyno" skautų vadovams už gražų priėmimą ir pagerbimą.

• Gegužės 16 d., 7.30 v.v., skautų būkle šaukiamas "Rambyno" tunto vadijos posėdis. Posėdžio darbotvarkė je — vasaros stovyklos (Romuvoje, tremties skautų ir vadovų kursų), vienetų egzaminų ir žiemos veiklos užbaigos reikalai. Vienetų vadovai yra prašomi iki posėdžio sudaryti provizorinius į minėtas stovyklas vykstančių sąrašus arba bent pramatyti skaičių. **Č. S.**

Evangelikų liuteronų "Vilties" parapijos moterų draugija balandžio 22 d. surengė talentų vakarą, kurio programą atliko mažieji ir didieji. Plačiau — kitame nr.

Adelės Abromaitienės pedagoginių rankdarbių paroda visą gegužės mėnesį atidaryta viešosios bibliotekos patalpose Runnymede Branch, 2178 Bloor St. W. Ten išstatyti įvairūs rankdarbiai iš sausu Kanados klevo lapų, paveikslai, vaizdinio mokymo priemonės ir pan.

Jonas ir Birutė Aukštaičiai išvyko į Europą atostogų su Sealy firmos tarnautoiu grupe. Aplankys Olandiją. Vokietiją. Ispaniją. Portugaliją ir Britaniją.

Pajieškojimai

Lietuviai gyvenusieji 1945-6 m. Arnsberg Ruhr DP stovykloje ir pažinojusieji Edith Klimavičiene (vokiečių tautybės), prašomi atsiliepti rimtu reikalu: Stanley Dagilis, c/o Tahsis Co, Ltd. Itd., Fair Harbour, B.C., Canada.

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos

2 MULOCK AVE. 769-5171 vak. 762-9759

- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų, lubų ir sienų plytelės
- Atliekam visus statybos darbus ir remontus

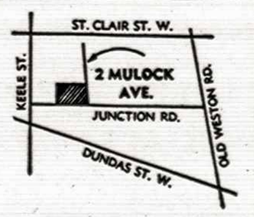

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

PR. KERBERIS
2232 Bloor St. West
prie pat Runnymede Rd.
RO 7-5454
Namų tel. LE 5-1584

PALIKIMAS; RUNNYMEDE - BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, alyvos šildymas, kvadratinis planas, platus įvažiavimas visai netoli Bloor, prašoma kaina 27.900 dolerių.

ROYAL YORK - NORSEMAN, $10 tūkstančių įmokėti; gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow) garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas rūsys, viena skola 10-čiai metų.

BABY POINT - JANE, $13.000 įmokėti; 7 kambarių rupių plytų atskiras namas, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu.

JURIE - BLOOR, $15.000 įmokėti; labai gražus 8 kambarių dvibutis (dupleksas), viskas nauja viduje, puikiai užbaigtas rūsys, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; viena skola 10-čiai metų.

WINDERMERE - BLOOR, $15.000 įmokėti; 8 kambariai per du augštus; 2 vonios, 2 virtuvės, garažas.

RUNNYMEDE - ANNETTE, 8 kambarių didžiulis atskiras namas, garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor, užbaigtas poilsio kambarys; prašoma kaina $29.500.

BABY POINT, $4.000 įmokėti; 6 kambarių atskiras namas, vandens alyvos šildymas, garažas su šoniniu įvažiavimu.

RONCESVALLES - HIGH PARK, apie $15.000 įmokėti; originalus vos keletos metų senumo tributis (tripleksas), vandens alyvos šildymas, 3 garažai.

J. RUKŠA
527 Bloor St. West
Namų tel. LE 6-9165
LE 2-4404

$35.000 ĮMOKĖTI, 8 metų senumo 18 butų su balkonais. Tik puse bloko nuo tramvajaus. Matyti Ontario ežeras. Visi butai išnuomoti ir duoda virš $25.000 metinių pajamų. Prašoma kaina $160.000.

KINGSWAY RAJONE: gražus 22 butų pastatas. visi butai turi balkonus. Didelė auto aikštė; 11 garažų. $31.000 metinių pajamų. Pirmi mortgičiai tik iš 5½%. Reikalingas geras įmokėjimas grynais, bet gali būti dalis grynais, o kiti nekilnojamo turto ar mortgičių formoje. Prašo $210.000.

KINGSWAY RAJONE: $50.000 įmokėti, gražus 21 buto pastatas. $27.400 metinių pajamų. Pirmi mortgičiai iš 4½%. Prašoma kaina $215.000.

RYTŲ TORONTE: $70.000 įmokėti, puiki pinigų investacija, 10 krautuvių plazoje. Nuo plazos pastatymo (9 metai) nuomininkai nepasikeitė ir visi turi nuomos sutartis. Virš 10% už investuotus pinigus, apmokėjus mortgičius ir visas kitas išlaidas. Pilna kaina $200.000.

RETA PROGA. Tik 5 metų 41 buto apartamentinis pastatas. $55.000 metinių pajamų. Dideli vieno ir dviejų miegamųjų butai. Balkonai, keltuvas, kilimai. Pastatas labai gerame stovyje. Didelis kiemas automašinoms. Reikia nemažai įmokėti, bet dalis gali būti grynais pinigais, o kita dalis nekilnojamo turto arba mortgičių formoje (trade-in). Kaina $280.000.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKAME	DUODAME
4¾% už depozitus	mortgičius iš 6½%
5½% numatyta už šėrus	asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS SIEKIA DU SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

GLENLAKE - DUNDAS, $22.500 pilna kaina, švarus, plytinis pusiau atskiras namas, 2 virtuvės, garažui vieta, arti susisiekimo. Įmokėti apie $5.000..

INDIAN RD. - GLENLAKE, $24.500. Prašoma kaina; atskiras plytų namas, 7 kambariai per 2 augštus, nauja apšildymo sistema, garažui vieta; įmokėti apie $6.000.

BERESFORD - BLOOR, $25.000 pilna kaina; atskiras plytų namas, 6 kambariai, plius žaidimo kambarys rūsy, garažas; arti Bloor, įmokėti $10.000.

BLOOR - RUNNYMEDE, $46.900; moderniškas dvibutis (dupleksas), 11 kambarių per 2 augštu, rupių plytų, vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas 18 pėdų, 2 mūrinioi garažai, įmokėti apie $15.000.

BLOOR - ALHAMBRA $48.000; 14 kambarių tributis (tripleksas) vandeniu šildomas, 2 garažai, geroj vietoj, įmokėti apie $20.000.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

$3.500 ĮMOKĖTI, gerų plytų, 6 dideli ir šviesūs kambariai su veranda, 2 virtuvėm ir 2 prausyklom, nauja krosnis. College - Dufferin rajone.

$3.000 ĮMOKĖTI vienaaugštis New Toronte, 6 kambariai, alyva apšildomas, gerų plytų, užpakalinė gatvelė; prašo $18.900.

$7.000 ĮMOKĖTI, Queen - Lansdowne, gerų plytų, atskiras, 9 dideli kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, nauja krosnis, platus privat. įvažiavimas, dvigubas garažas.

$31.900, Bloor - Jane, 6 dideli — šviesūs kambariai, nauja krosnis, užbaigta rūsy svetainė; atskiras garažas.

MOTELIS — labai gerai pastatytas ir moderniai įrengtas, 10 vienetų, su apartamentu, 50 mylių nuo Toronto, prie didelio plento, 3 metų senumo; parduodamas dėl savininko mirties savikaina (apie $62.000). Įmokėti apie $10.000; gražioj vietoj. Nuoširdžiai rekomenduotinas jaunai porai ar pen-

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALUŽA

A. ČIŽIKAS

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6 - 6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2 - 2100

Skyrius:

894 COLLEGE ST.

Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

Čikagos vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

NEJUDOMOJO TURTO pardavėjo Juozo Bacevičiaus pavardė paskutiniu laiku buvo dažnai linksniuota Čikagos didžiojoje spaudoje. Jis pagarsėjo ryšium su jo apskundimu "Chicago Commission on Human Relations" vadovybei, kuri jį tardė. Esą J. B. nenorėjęs duoti namų sąrašų negrams pirkėjams. Tuo reikalu dvi dienas vyko apklausinėjimas — savotiškas teismas, kuriame abi pusės viešai turėjo duoti savo pareiškimus. Jeigu J. B. bus rastas kaltas, gali būti atimtas leidimas pardavinėti namus. Tai paaiškės tik po kelių savaičių, nes šio tardymo vykdytojas Henry L. Kohn, surinkęs reikiamas žinias, žadėjo sprendimą padaryti vėliau. — J. B. įstaiga buvo vieta, kur praėjusią vasarą negrai vykdė visokias provokacijas, mėgindami ar jiems bus parduodami namai baltųjų rajone. Jo įstaigos apylinkėje taip pat buvo juodųjų eitynių, kurios išsivystė į kruvinus susirėmimus. Balandžio 26 d., kai buvo pradėti šie apklausinėjimai, salė buvo pilna žmonių — apie 150, daugiausia lietuviai. Prieš apklausinėjimo pradžią kaikurie lietuviai piketavo miesto burmistro Richard Daley įstaigą, protestuodami prieš jo didelį bendravimą su negrais ir baltųjų teisių pamiršimą. Taip pat buvo nešiojami plakatai, kuriuose pasisakyta prieš juodųjų vadus ir katalikų arkivyskupą Cody. Vykstant apklausinėjimui, kelis kartus būta šiokio tokio sąmyšio iš klausytojų pusės, tačiau apklausinėjimo vykdytojas perspėjo ir liepė laikytis drausmės.

Kaip pažymėjo "Chicago Tribune" dienraštis ilgokame reportaže balandžio 27 d., Bacevičiaus advokatas Samuel Sutton pareiškė, jog jo klientas nenorėjo diskriminuoti negrų: jis tik bandęs užtikrinti, kad apylinkė išliktų lietuviška.

• • •

FOTO MENININKAS kun. Algimantas Kezys, SJ, susilaukia vis daugiau įvertinimo ir iš amerikiečių specialios, fotografijai skirtos literatūros. Jam daug vietos buvo paskirta populiariame Amerikoje "Modern Photography" žurnale (1967 m. birželio nr.), kuriame tilpo jo knygos Photography" plačiai skaitomame žurnale, kuriame tilpo jo knygos traukų su komentarais.

J. Scully rašinys užvardintas "Dramatic Photos from Ordinary Scenes". Ji čia pažymėjo, jog foto mėgėjai dažnai pavydi profesijonalams, kurie gali sprausminiais lėktuvais keliauti po pasaulį ir jieškoti tinkamų dalykų fotografavimui. Tačiau ji buvo sujaudinta pamačiusi kun. Kezio naujausią foto knygą su kasdieniškais dalykais, kurie kasdien matomi tačiau pasilieka nenufotografuoti. Minėtame žurnale yra paveikslų, kurie buvo "nušauti" Niujorko pasaulinėje parodoje, Yellowstone parke ir kitose vietose. Įdomu tai, kad duodami to paties vaizdo keli bandymai, parodant, kaip kun. Kezys pasirinko norimą kompoziciją. Tas foto mėgėjui yra vertinga, ypač kai duodamos ir kitos detalės: kokiu aparatu fotografuota, koks išlaikymas ir apšvietimas naudotas, koks filmas pasirinktas ir kt.

Recenzijoje apie kun. Kezio paveikslus yra sakoma: "The pictures should serve as a primer for photographers who insist they can't get a thing out of the same old subjects".

• • •

"TECHNIKOS ŽODIS" — Čikagoje leidžiamas žurnalas neseniai pasirodė su pirmuoju šių metų numeriu. Kiekviename numeryje duoda žinių apie lietuvių išradėjus ar jų mokslinius darbus. Čia rašoma apie Adolfo Damušio, Remigijaus Gaškos, Viktoro Masčio, Gedimino Reinio, Viktoro Mošinskio ir kitų lietuvių užpatentuotus išradimus.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Gegužės 6 d. buvo atidarytos dvi lietuvių dailininkų parodos: Čiurlionio galerijoje — dail. Antano Petrikonio, o "Chicago Savings and Loan Association" patalpose dail. Vytauto Igno tapybos paroda. Šias parodas plačiau aptarsime vėliau. Tą pačią dieną uždaryta dail. Valentino Ramonio tapybos ir piešinių paroda, vykusi Balzeko lietuvių kultūros muzėjuje. Joje buvo išstatyta 11 aliejaus paveikslų ir 9 kūriniai, atlikti spalvotu pieštuku. — Teatras "Avant Garde" du spektaklius davė gegužės 6 ir 7 d. Baleto mokyklos teatre Marquette Parke. Šis naujas lietuvių teatras parodė 3 trumpus kūrinėlius: "Mažasis princas", "Amerika Hurrah" ir "Be protesto". Vaidino: L. Barauskas, R. Stravinskaitė, V. Demereckis; šoko — B. Barodickaitė, V. Kripauskaitė, R. Zapia. Veikalus režisavo D. Lapinskas (jis paruošė ir muziką) ir A. Giedraitis, kurio žmona Gražina (Parokaitė) tvarkė choreografiją. — Cicero Šv. Antano par. mokyklos lituanistinių klasių choras, vadovaujamas Juozo Kreivėno, pasirodė "Lietuviai televizijoje" programoje balandžio 28 d. Taip pat tos pačios mokyklos mokiniai čia suvaidino vieną vaizdelį ir padeklamavo. — "Lituanikos" futbolo komanda ketvirtose pirmenybių rungtynėse balandžio 30 d. įveikė "Adria" vienuolikę 2:1. Dabar lietuviai turi 6 taškus. — Lewis Jesewich-Clark, 49 m. amžiaus lietuvių kilmės vyras, kuris neseniai mirė Kalifornijoje, paliko apie 4 milijonus dolerių. Nežiūrint didelio turto, jis gyveno labai kukliai ir niekas iš jo kaimynų nežinojo apie turimus milijonus. Mirusiojo giminės gyvena Čikagos apylinkėse.

PRANEŠIMAS TORONTO IR LEASIDE NAMŲ SAVININKAMS

Visas Toronto Hydro-Electric sistemos personalas ir pagal sutartį dirbantieji Toronto Hydrui, kuriems yra leistina įeiti į jūsų namus, yra aprūpinti ir turi nešioti visą darbo metą oficialų ženklą.

(Natūralaus dydžio)

Viršuje yra parodomasis mėlynos, baltos ir auksinės spalvos ženklas nešiojamas skaitliukų tikrintojų ir kitų sistemos tarnautojų, kuriems yra leistina patikrinti skaitliukus ar kitus elektros įrengimus naudotojų patalpose.

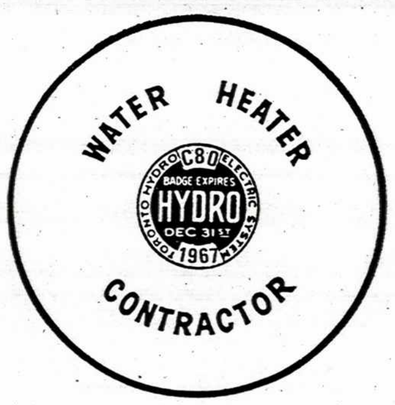

(Dvigubai didesnis, negu nešiojamas)

Viršuje parodomasis mėlynos, baltos ir auksinės spalvos ženklas, plieno fone, nešiojamas vandens šildymo tarnautojų ir pagal sutartį dirbančiųjų Toronto Hydrui, siųstų atlikti darbą naudotojų patalpose.

Jeigu kas nors sakytųsi esąs Toronto Hydro tarnautojas ar norėtų Toronto Hydro reikalais įeiti į jūsų namus, turite prašyti parodyti šį oficialų ženklą, prieš įleidžiant į savo namus.

Šis skelbimas spausdinamas jūsų apsaugai

toronto hydro

14 Carlton St., Toronto 2, 363-2261

Pilnai garantuota Pinigai į Lietuvą

per Vnešposyltorg, Maskva

JAV DOLERIŲ PAŽYMĖJIMAI SPECIALIOMS DOLERIŲ KRAUTUVĖMS

apie kurias jūs jau daug esate girdėję. Jūsų giminės gali pasirinkti geriausios kokybės Amerikos, Vakarų Europos ir vietos gaminių: maisto, tekstilės, drabužių, batelių, namų apyvokos ir kitų reikmenų.

Šios prekės gaunamos tik su JAV dolerių pažymėjimais, o ne už rublius.

JAV dolerių pažymėjimai yra daugiau nei dvigubai verti už rublius.

SPECIALIOSE KRAUTUVĖSE

KAINOS YRA PERPUS SUMAŽINTOS

Dolerių krautuvės yra jau daugumoje miestų. Ten kur nėra tokių krautuvių, gavėjas gali nusipirkti tas pačias prekes ir tokia pat pigia kaina užsakydamas jas paštu.

JOKIO MOKESČIO

Nei siuntėjas, nei gavėjas nemoka nieko už šį patarnavimą, nes mokesčiai apmokami Vnešposyltorgo. Jokių atskaitymų.

Pristatoma per 3—4 savaites. Jokių suvaržymų — galite siųsti bet kokią sumą ir kada tik norite.

SIŲSKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

New York, N.Y. 10010

Prašykite mūsų nemokamų katalogų.

Dramblių gudrybė

Zoologijos sodo direktorius pastebėjo, kad vienas dramblys kosti. Davė jam išgerti kibirą karšto vandens su romu. Rytojaus dieną dramblys pasveiko, bet kiti trys drambliai pradėjo kosėti . . .

Senumas nesvarbu

— Jus apgavo perkant šį Rembrandtą! Jis negali būti 50 metų senumo.

— Jo senumu aš visiškai nesirūpinu. Man svarbu, kad tai būtų tikras Rembrandtas . . .

ŠYPSENOS

Gali netikti

Anglijos karalius Henrikas VIII kartą paprašė žinomąjį Tomą Morą, kad šis jo vardu įteiktų Prancūzijos karaliui Pranciškui I notą. Nota buvo labai aštraus tono, ir Tomas Moras suabejojo:

— Šviesiausiasis pone, bijausi, jog, perskaitęs tokią įžeidžiančią notą, žinomas savo nesusivaldymu Pranciškus paprasčiausiai įsakys nukirsti man galvą.

— Jeigu jis išdrįs ką nors panašaus padaryti, įsakysiu nukirsti galvas visiems prancūzams, gyvenantiems Londone.

— Šitai mane maloniai jaudina, šviesiausias pone, — atsakė nusilenkdamas politikas. — Tačiau nesu tikras, ar bent viena iš tų galvų tiks mano sprandui.

Naujokas pas gydytoją

Naujokas — kandidatas į kariuomenę buvo nusiųstas pas specialistą patikrinti akių.

— Skaityk, kas parašyta popieriuje.

— Kokiam popieriuje?

— Ant sienos.

— Kokios sienos?

— Sėskis ant kėdės.

— Ant kokios kėdės?

Pagaliau akių gydytojas jį paleido, konstatavęs, kad turi reikalą su beveik visišku neregiu.

Naujokas iš džiaugsmo užsuko į kiną. Ir koks buvo jo nustebimas, kai šviesai užsidegus, gretimoj sėdynėj, jis pamatė tą patį akių gydytoją. Jis visdėlto neperdaug sumišo ir paklausė:

— Atsiprašau, pone gydytojau, ar šis autobusas eina į miesto vakarus . . .? Parinko Pr. Al.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė

RONCESVALLES SPORT STORE

Sav. J. Šarūnas ir J. Dambrauskas

295 Roncesvalles Ave., tel. 536-1373

Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs svieidiniai ir kiti sporto reikmenys.

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D. Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

408 Roncesvalles Avenue - Toronto.

Margio vaistinės namų II augštas.

(Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1708;

Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI. O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Išgydo akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

NAUDOKITĖS PATARNAVIMAIS TŲ, KURIE SKELBIASI "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra vaymas. Sutalsau iširusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4103

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele

Priėmimo valandos:

pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD

(2-ras namas nuo Roncesvalles)

Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9 - 12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. P. VYTĖ

DANTŲ GYDYTOJAS

24 Calvington Dr., Downsview.

(prie Keele į šiaurę nuo Wilson Ave.)

Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 633 - 1167

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

Dar yra keletas vietų

PAPIGINTA KAINA

kelionei Europon birželio 9–30 d. d. Kopenhagoje – viena diena, Maskvoje – viena diena, Vilniuje – aštuoniolika dienų.

Teirautis pas

V. BAČĖNĄ

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Telef.: dieną 278-7261; vėlai vakare 536-4681

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ, KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612

769 - 4131

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Sekminių šventėje, šį sekmadienį, įvyksta pirmosios Komunijos iškilmės. Vaikučiai sekmadienio rytą 9.15 val. renkasi į salę, o 9.45 val. procesijoje — į bažnyčią pamaldoms. 10 val. pamaldos, ryšium su minėtomis iškilmėmis, prasidės 10 min. anksčiau kaip įprasta, būtent, 9.50 val. Po pamaldų pirm. Komuniją priėmę vaikai, jų tėveliai bei artimieji renkasi į par. salę bendriems pusryčiams ir nuotraukai. Pageidaujama, kad iškilmėse kiek galint daugiau asmenų priimtų šv. Komuniją.

— Paskutinioji vaikų pamoka — šeštadienį, 3 val. Po bendrojo pasiruošimo — vaikų išpažintis.

— Motinos Dienos prisiminimas bažnyčioje — per 11 val. pamaldas. Šv. Mišių lapeliai — intencijos už motinas surenkami pamaldų metu.

— Iškilmingu mokyklos baigimo aktu šį sekmadienį šeštadieninė mokykla užbaigia mokslo metus. Pagarba priklauso mokytojams ir mokiniams, uoliai įsijungusiems į mokyklą, o taip pat visiems mokyklos bičiuliams, rūpinusiems liet. mokyklos gerove.

— Šią savaitę lankoma: Durie, Colbeck, Windermere, Beresford ir Runnymede.

— Šį šeštadienį, 9 v.r., gedulingos metinės pamaldos už a.a. Jievą Janulynienę.

Šv. Jono liet. kapinėse šią savaitę baigiami liedinti paminklams pamatai: Janulynienei, Čeponiui, Laurinavičiui, Kamenkai, Užbaliui, Mickevičiui, Savickui, Vanagienei, Gugiui ir Trečiokienei (iš Dundas miestelio). Jei kuri šeima būtų neįtraukta į minėtą sąrašą, prašoma pranešti Šv. Jono Kr. klebonijai tel. EM 4-7646. Gegužės 10 d. kapinėse palaidota a.a. Paulina Butkuvienė iš Port Colborne, Ont. Kapinių puošimo ir lankymo diena — gegužės 28 d., 3 v.p.p. Mirusiųjų prisiminimui, šventės išvakarėse, šeštadienį įvyks koncertas. Programą atliks sol. E. Kardelienė ir sol. L. Baltrus iš Ročesterio.

Toronto universiteto odontologijos fakultetą baigė dr. Algis Mikelėnas. Jis yra Liet. Studentų S-gos narys ir aktyviai reiškiasi sporte.

Žydų dailės paroda, apimanti XX šimtmetį, atidaryta gegužės 7 d. Beth Tzedec sinagogos patalpose 1700 Bathurst St. Ta proga surengta iškilmė, kurioje dalyvavo daug žymių svečių. Parodą atidarė: JAV gen. konsulas A. B. Moreland, Izraelio valstybės konsulas Toronte Gavriel Loury, Kanados valstybės sekr. J. LaMarsh. Parodos rengėjų pakviesti dalyvavo atidaryme bei priėmime ir Lietuvos gen. konsulas J. Žmuidzinas su Ponia. Parodoje išstatyti 867 tapybos ir skulptūros kūriniai. Jų tarpe matyti Marc Chagall ir Jaques Lipschitzo darbu. Pastarojo bronzos skulptūros "Joiikė" kaina — $23.000. Pažymėtinas dail. Herrmann Struck, miręs 1944 m. Išstatyta jo litografija "Senas lietuvis", Kauno muzėjaus direktoriaus portretas, Kauno gatvė. Šv. Mikalojaus bažnyčia Vilniuje.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju: dr. J. Urbaičiui už skubiai suteiktą pagalbą ir rūpestingą lankymą ligoninėje; dr. L. Kuolaitei už aplankymą ir mano sveikatos patikrinimą; klebonui kun. P. Ažubaliui, Tėvui Rafaeliui, seselėms, katalikių moterų organizacijai už lankymą. Aug. Kuolui už lankymą ir parvežimą iš ligoninės į namus. Taip pat nuoširdus ačiū visiems, lankiusiems mane ligoninėje ir atsiuntusiems gėlių bei dovanų:

D. Bajorinienei, A. T. Balniams, S. O. Baneliams, P. Basčiui, A. Daukantui, P. B. Dicevičiams, J. Gailiūnienei, O. Gailiūnaitei, J. E. Gipams, S. Gipui, V. P. Gudaičiams, V. A. Gumauskams, S. Jonaičiui, A. Kanapkai, E. Kaunienei, V. V. Kecoriams, Kazlauskui, A. G. Kochalskiams, M. Z. Kojeliams, P. Kupčiūnui, L. Markeliui, Misevičienei, J. G. Mockams, J. Morkūnui, A. Morkvėnui, A. J. Pliopliams, Pusvaškiui, A. Ruzgienei, A. B. Sapijoniams, A. Sekoniui, F. Senkui, J. Simonaitienei, T. B. Stanuliams, R. Šalkauskienei, A. Šapokienei, J. Šarūnui, L. T. Tamošauskams, J. Vaitkui, J. Vaitiekūnaitei, J. Venckams, K. Žebrauskui.

Jonas Rinkevičius

PARDUODAMA sofa ir fotelis gerame stovyje. Tel. RO 2-8496

REIKALINGA MOTERIS ar mergaitė, sugebanti dirbti krautuvėje prie kasos (cash register) nuolatinai ar laikinai. Skambanti tel. 461-9906.

VAŽIUOJANT Į EXPO 67

galite dar užsisakyti iš anksto nakvynes prieinama kaina pas

Edę Jankutę,

2066 Claremont Ave., Apt. 74, Montreal 6, Que., Canada.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdžiai užjaučiame Valterį ir Jurgį Kiškūnus bei jų artimuosius, Lietuvoje mirus jų tėveliui.

— Mišios: šeštad., 8.30 v. — už a. a. J.J. Kudulius; užpr. p. Kudulis; 9 v. — už a.a. J. Poškų; užpr. p. Poškai; šį sekmad., 10 v. — už a.a. M. Bortkertienę; užpr. p. Šleniai; 11.30 v. — už a.a. E. Laurinavičienę; užpr. p. Putrimai. Šį sekmad. Mišios vėl laikomos įprastomis val. bažnyčioje ir salėje.

— Pr. sekmad. iškilmingai pirmą Komuniją priėmė 54 vaikučiai. Didžiai dėkojame Nek. Pr. M. seserims už jų kruopštų paruošimą, tėveliams — už pasiaukojimą vaikučius atgabenant į pamokas, p. Gustainio vadovaujamam tėvelių komitetui — už bažnyčios išpuošimą ir gražias vaišes par. salėje.

— Gegužinės pamaldos: šiokiad. — po 8 v. Mišių rytą; trečiad. — 7.30 v. vak. (Mišios, Komunija ir pamaldos); sekmad. — po Sumos. Kviečiame pamaldas gausiai lankyti, ypač trečiadienį.

— Motinos Dienos novenos Mišios — kasdien 8 v. ryto.

— Trečiadienį, 7 v.v. — bendra studentų choro repeticija. Šį šeštad. choras vyksta koncertuoti į Hamiltoną; autobusas nuo bažnyčios išeina 4 v.p.p.; ketvirtad., 7.30 v.v. — suaugusių bendra repeticija.

— Pensininkų vakaras, paskutinis prieš vasaros atostogas — šį antrad., 6.30 v.v. par. naujoje salėje. Įdomi filmu pailiustruota V. Judzentavičiūtės paskaita, žaidimai ir vaišės. Kviečiame gausiai atsilankyti ir maloniai praleisti vakarą.

— Tretininkų mėn. susirinkimas — šį sekmad. po Sumos bažnyčioje.

— Sveikiname šeštad. mokyklos vaikučius užbaigiant mokslo metus. Specialios pamaldos — šį sekmad., 10 v.

— Šį sekmad. minima Motinos Diena. Prisimenant gyvas ir mirusias motinas, visus kviečiame už jas aukoti savo maldas, Mišias ir Komunijas.

— Sekmad. vaikų darželis šį sekmad. veiks studentų kambary per 10, 11.15 ir 11.30 v. Mišias.

— Kt. savaitę lankoma: Adelaide St., Alcina Ave., Asquith Ave., Augusta Ave., Carlton St., Douglas Dr., Eden Pl., Gould St., Grange Ave., Lola Rd., Massey St., McCaul St., Mutual St., Parkview Ave., Parliament St., Roxborough St., Sherbourne St., Stanley Ave., Tranby Ave., Wellesley St. E., Widmer St., Winchester St.

— T. Ambrozijus yra išvykęs į JAV poros savaičių poilsiui; grįš šio mėn. vidury.

— Paruošiamieji darbai T. pranciškonų stovyklavietėje, N. Wasagoje eina sparčiai. Naujų namelių statyba jau eina prie pabaigos. Kurie savaitės dienomis arba savaitgaliais galėtų vykti talkon, maloniai prašomi paskambinti T. Pauliui. Ačiū iki šiol talkinusiems!

— Pakrikštytas Klaros ir Algio Žutautų sūnus Paulius Dovydas. Sveikinimai!

Iniciatorių ponių būrelis gegužės 28 d., 5.30 v.v., — šv. Jono Kr. par. salėje rengia priėmimą neseniai iš Lietuvos atvykusiai Pranciškai Paškovičienei-Matulytei. Lietuvoje ji yra baigusi Dotnuvos Žemės Ūkio Akademiją ir ilgus metus mokytojavusi žemės ūkio mokyklose.

Nakvynės studentams, norintiems aplankyti pasaulinę parodą ir muzikos festivalį Montrealyje, gaunamos per komitetą "The Welcome and Lodging Committee for Students", kuriam pirmininkauja adv. Jean-Paul Parent, 4 Est, rue Notre-Dame, suite 903, Montreal 1, P. Q. Kambariai gaunami nuo 1967 m. gegužės 23 iki rugsėjo 30 d. Place Bonaventure. Kainos vienam asmeniui $2.50—$4. Komitetas gali ten apgyvendinti apie 1000 asmenų.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju dr. A. Pacevičiui ir dr. Digby už rūpinimąsi mano sveikata; mane lankiusiems ligoninėje: N. Pr. Marijos Seserims Vienuolėms Toronte, Kat. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriui, ypač jo narei p. Matjošaitienei; p.p. Matjošaičiui, Karpiams, Astrauskams, Gelbuogiams, Kotlubavičienei, Karaliui, Jonikiui, Petkevičiui, Vaškeliui, broliui Jonui, jo dukrai Janutei, jos vyrui Petrui. Taip pat nuoširdus ačiū už dovanas, gėles ir visas kitas paslaugas.

J. Visockis

Atitaisymas. "TŽ" 18 nr. atitaisytini parašai po klišėmis — Liet. Fondo ir Detroito darbuotojų. Po pirmąja kliše turėjo būti J. Bersėno pavardė vietoje inž. A. Paškevičiaus. Po antrąja yra nevieton pakliuvusi eilutė; po P. Bliūdžiaus turi būti šios pavardės: F. Motūzas, A. Nakas, B. Selėnienė, V. Žebertavičius, S. Pranėnienė, M. Vitkus, L. Mingėlienė, M. Šnapštys, A. Krisčiūnas, M. Krisčiūnienė.

EXPO 67 NAKVYNĖS

Montrealio centre, moderniškame name, išnuomojami atskiri kambariai dienom ar savaitėm pradedant gegužės mėnesiu. Informacija siunčiama nemokamai.

Rašyti: P.O. Box 41, Station "S", Montreal 20, Que.

Šį sekmadienį, gegužės 14, Prisikėlimo parapijos kavinėje

įvyksta didelis

kepinių išpardavimas

Gera proga Motinos Dieną vyram pagerbti savo žmonas, nuperkant skanų tortą.

Išpardavimas įvyks nuo 9.30 val. ryto iki 1 v.p.p.

Ateitininkų tėvų komitetas

MOTINOS DIENA IR MOKSLO METŲ UŽBAIGA

Motinos Dienos minėjimas ir Toronto šeštad. lietuvių mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyks gegužės 14 d., sekmadienį, 3 v.p.p., punktualiai, Prisikėlimo parapijos salėj. Programoje:

1. Oficialioji dalis: mokyklą baigusiems mokiniams pažymėjimų įteikimas, sveikinimai ir Motinos Dienai skirta dr. J. Čuplinskienės paskaita.

2. Meninė dalis: jaunesniųjų ir vyresniųjų skyrių mokinių chorai, vad. V. Verikaičio; jaunesniųjų ir vyresniųjų mokinių tautinių šokių grupės, vad. V. Balsienės, R. Norušytės ir I. Bartusevičiūtės; skautų skudutininkų grupė, vad. Stp. Kairio; baletas, vad. Z. Orentienės.

Parodų salėje bus išstatyti mokinių darbai. Programa bus įvairi, įdomi ir užtruks neilgiau kaip 2 val. Visi dalyvaukime šioje dviguboje mūsų visuomenės tradicinėje šventėje. Programą dyba. Prie šventės išlaidų visuomenė prašoma prisidėti laisva auka. **J. A.**

Namų savininkų organizacija, siekianti mokesčių sumažinimo, kviečia savininkų susirinkimą šį ketvirtadienį, gegužės 11 d., 7 v. v., Ossington Public School prie College St. Žada dalyvauti ir burmistras Dennison.

Šis šeštadienis, gegužės 13, yra paskutinė Toronto šeštad. mokyklos mokslo diena. Mokiniams bus išdalinti pažymėjimai ir paleisti iš mokyklos anksčiau, būtent, 11 val. Šekmadienį tėvai ir mokiniai yra nuoširdžiai kviečiami dalyvauti mokslo metų užbaigimo iškilmėse ir aplankyti mokinių darbų parodėlę. **Vedėjas**

Šv. Jono Pašalpinės Dr-jos mėnesinis susirinkimas — gegužės 14, sekmadienį, 4 v.p.p., salėje virš "Tėv. Žiburių" patalpų.

Apylinkės valdybos posėdyje svarstyti lietuvių studentų reikalai: patalpų, o taip pat valdybos bei bendruomenės glaudesnių ryšių su lietuviškąja studentija Toronte. Nutarta sueiti su studentų valdyba į artimesnius ryšius. Lietuvos nepriklausomybės 50 metų sukakties minėjimui aptarti numatyta sukviesti platesnio masto susirinkimą apyl. tarybos bei organizacijų valdybų. Spalio 14 d. užimta salė Club Kingsway grandioziniam vakarui Kanados šimtmečio minėjimo proga.

Besidomintiems namų apdaila bei jų planavimu Kanados pramonės ministerija rengia seminarą gegužės 10, 17 ir 24 dienomis nuo 5 iki 7 v.v., 131 Bloor St. W. Informacijas teikia Mrs. M. Bennet 966-6571.

Susituokė lietuvių evangelikų "Vilties" parapijoje gegužės 5 d. Arvydas Buntinas ir Irena Buivydaitė.

SIŲSTI LIETUVON — arba turėti sau — labai gerom sąlygom rašomoji mašinėlė su lietuvišku ar kitu raidynu, transistoriniai radijo aparatai ir kt. Galite siųsti į Lietuvą tiesiai iš JAV. Katalogų ir informacijų teiraukitės:

J. L. GIEDRAITIS, 10 BARRY DR., E. NORTHPORT, N.Y., 11731, USA.

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"

radijo programos girdimos du kartus per savaitę —

Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;

Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.

Programos ved.—J. R. Simanavičius, 111 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir "Dainos" dovanų ir plokštelių krautuvės.

City Driving School

OFICIALIAI PRIPAŽINTA

Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartinėm ar automatinėm mašinom.

1076 BATHURST ST.

Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

"Varpo" choro posūkis ir koncertas

Visuomenė jau buvo informuota apie persitvarkymus Toronto "Varpo" chore, bet jie nebuvo matomi. Gegužės 6 d. dalyvavusieji "Varpo" koncerte savo akimis pamatė jau įvykusį posūkį — dirigentų pasikeitimą ir choro naują linkmę. Pirmiausia visi pastebėjo neįprastą dalyką — koncertas buvo pradėtas punktualiai! Tai pirmoji naujovė, kuri turėtų tapti visų parengimų tradicija. Savąjį himną — A. Vanagaičio "Laisvės varpą" choras padainavo diriguojamas muz. Št. Gailevičiaus, kuris tuo mostu padėjo tašką ilgametei savo darbuotei kaip "Varpo" dirigentas. Choro krikšto tėvų atstovas J. Strazdas čia pat išreiškė maestro St. Gailevičiui gilią padėką visos lietuvių visuomenės už ilgą bei ištvermingą vadovavimą, kuris iškėlė chorą į pirmąsias eiles, o p-lė Radzevičiūtė įteikė stambią puokštę gėlių. Po šio jaudinančio atsisveikinimo J. Strazdas pristatė naująją choro dirigentę — muzikos mokytoją Dalią Skrinskaitę, kuri toliau dirigavo visam koncertui. Programa buvo rūpestingai parinkta ir atlikta. Klausytojai, kurių buvo apie 500, dar kartą turėjo progos išgirsti B. Budriūno kantatą "Tėviškės namai", visą eilę lietuviškų dainų ir operų ištraukų. Pirmą kartą Toronte pasirodė sol. Daiva Mongirdaitė, kuri savo maloniu balsu, patrauklia laikysena ir išjieškotu dainavimo būdu žavėjo klausytojus. Sol. V. Verikaitis dalyvavo ne tik kantatoje, bet ir padainavo su vyrų choru E. Griego "Tėvynės atradimą" ir užbaigai su bendru choru — Ūdrio arją iš V. Klovos operos "Pilėnai". D. Skrinskaitė, palydima akompaniatoriaus D. Walder, dirigavo sklandžiai, preciziškai, gyvai. Ji susilaukė entuziastingo publikos plojimo. Po koncerto gimnazijos užkandinėje įvyko priėmimas-kavutė. Klausytojai skirstėsi su džiaugsmu širdyje, kad "Varpas", nugalėjęs savo krizes, pasuko antros jaunystės keliu.

Tautinių grupių kalbos ligi šiol nėra dėstomos Ontario oficialiose mokyklose. Konservatorių partijos veikėjas ir Parkdale apylinkės kandidatas į parlamentą Bob Maksymec bando kelti mintį, kad tose gimnazijose, kur susitelkia didesnės grupės tam tikrų tautybių mokinių, būtų dėstomos ir jų kalbos. Pvz. italų kalba galėtų būti dėstoma Bloor Collegiate, lenkų — Humberside Collegiate, ukrainiečių — Parkdale Collegiate. Pirmiausia esą reikėtų šį planą išbandyti ir jeigu pavyktų, įvesti ir kitų kalbų dėstymą. Kadangi tai priklauso pirmiausia nuo vietinių švietimo vadybų, reikėtų, kad Torontas imtųsi iniciatyvos. Šiuo metu projektas yra pateiktas Ontario švietimo ministeriui. Plano autorius buvo sukvietęs spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo ir KLB pirm. A. Rinkūnas.

The Colour and Form Society dailės paroda atidaryta gegužės 7 d. Hart House Art Gallery, Toronto universitete. Ją galima aplankyti iki gegužės 31 d. kasdien nuo 10 v.r. iki 10 v.v.; sekmadieniais — nuo 2 v.p.p. iki 5 v.p.p. Iš lietuvių parodoje dalyvauja tik dail. Dagys, išstatęs 4 skulptūras. Draugijos pirmininkas — Samuel J. Zacks, sekretorius — J. Dagys.

Ekskursija iš Sov. Sąjungos balandžio 29-30 dienomis lankėsi Toronte, Hamiltone ir Niagara Falls. Grupėje buvo apie 60 asmenų, jų tarpe 7 lietuviai: Lionginas Šepetys — okupuotos Lietuvos augšč. tarybos "deputatas", meno mokslų kandidatas ir docentas; Algirdas Petraitis — žurnalistas; Joana Civilkaitė — "Komjaunimo Tiesos" redaktorė; Donatas Jokūbaitis — Vilniaus jaunimo organizacijų vadovas; Antanas Drilinga — žurnalo "Nemunas" redaktorius ir poetas; Ramojus Petrauskas — kultūrinių ryšių su užsieniu draugijos prezidiumo pirm.; Jonas Lukauskas — ekonomistas iš Panevėžio. Visa grupė nakvojo King Edward viešbutyje. Lietuviai aplankė komunistinį "Liaudies Balsą", kurio personalas norėjo suruošti platesnį priėmimą, bet negavo salės. Vietoj to buvo surengtas privatus priėmimas Scarboro priemiestyje, kur iš vietinių mažai kas atsilankė. "LB" žmonės ekskursantus pavežiojo po miestą, parodė lietuvių įstaigas iš lauko. Toronte ekskursantai išbuvo pusantros dienos. Aplankę N. Falls ir Hamiltoną išskrido į Winnipegą ir į Montrealį. Visa ši Sov. Sąjungos grupė buvo sudaryta iš patikimų komunistų veikėjų.

Alfonsas ir Marija Gačioniai atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį savųjų tarpe. Susituokė 1917 m. Petrapilio mieste. Sukaktuvininkai prieš pusantrų metų yra atvykę iš Lietuvos pas savo sūnų Albiną ir dukrą, gyv. Toronte. Linkime dar daug, daug metų laimingo gyvenimo naujajame krašte. **Sp.**

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir optraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-0537.

Jauno dail. J. Gatavecko skulptūra nupirkta Kanados paviljonui pasaulinėje parodoje Montrealyje. Pasibaigus parodai, skulptūra bus perkelta į Otavos National Gallery.

Šv. Juozapo ligoninėje jau ilgesnis laikas be sąmonės guli Eugenijus Jefremovas (krisdamas susižeidė galvą). Toje pat ligoninėje guli ir Ant. Balnys.

Didelis pyragų ir tortų išpardavimas — šį sekmadienį, gegužės 14, Prisikėlimo parap. kavinėje. Jis organizuojamas ateitininkų moksleivių komiteto kas metai Motinos Dienos sekmadienį. Iš gaunamų pajamų šelpiamas jaunimas, kuriam organizacinėje veikloje finansinė parama yra ypač reikalinga. Bus apie 200 tortų. **K.**

Sovietiniame paviljone pranešėjų naudojami mikrofonai yra lietuvių gamybos su aiškiai matomu lietuvišku užrašu "Balsas". Be gintaro ir pramonės gaminių, ryškiausi yra dailininkų Stoškaus, Morkūno ir Garbausko sukurti 2 monumentalūs vitražai: "Tėvynė" ir "Himnas darbui". Po jais aiškiai matomos autorių pavardės ir žodis Vilnius. Patys dailininkai pataria šiuos vitražus apžiūrėti vakarais, kai dirbtinio apšvietimo sąlygom jie sužeri pilnu grožiu, kuris dienos apšvietime nublunka. Dailininkai jau sugrįžo į Vilnių. **v.**

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

3426 Parthenais St. Montreal 24, Q

— Šiais metais šv. Kazimiero parapija mini jubilėjinius savo gyvenimo 60 metus iškilmingais parengimais; gegužės 7 d. buvo viena didžiausių iškilmių: pirmosios Komunijos ir Sutvirtinimo šventė mūsų ir Aušros Vartų parapijos vaikučiams. Vadovaujant seselėms, vaikučiai padėjo prie Marijos altoriaus gėles; kita procesija atlydėjo vysk. V. Brizgį į šv. Kazimiero bažnyčią. Pasakęs pamokslą, po įžanginių maldų, vyskupas suteikė Sutvirtinimo sakramentą. Mišių metu Komuniją pirmiausia priėmė vaikučiai, paskiau visi tikintieji. Per Mišias giedojo jaunimo choras ir Lietuvos operos solistė E. Kardelienė. Po pamaldų salėje buvo iškilmingi pietūs, kuriems vadovavo Z. Piečaitienė su kitomis talkininkėmis. Žmonių buvo pilna svetainė. Prie garbės stalo sėdėjo vysk. V. Brizgys, svečiai kunigai, E. Kardelienė, p. Navikėnienė ir pirmosios Komunijos vaikučiai.

— Šiais metais baigė antruoju su geriausiais pažymiais žemės ūkio gyvulininkystės skyrių McGill universitete Kenan Šimonėlis, Leono ir Kristinos sūnus, Juozo ir Petronelės Strimų anūkas. Dabar jis eina specialius kursus kaip veterinarijos asistentas Albertos provincijoje — Bar U. B. Ranch. Kenan Šimonėlis yra priimtas į nuolatinį personalą dirbti McDonald College laboratorijoje. Ten jis dar toliau gilins žinias, darydamas įvairius tyrimus.

— Gegužės 5 d. palaidotas Antanas Gražys 65 metų amžiaus, kuris daug metų buvo dirbęs tabako fabrike. Laidotuvėmis rūpinosi p. Ložis ir p. Smetonienė.

— Serga Juozas Kleiza ir Martynas Teresevičius St. Gabrini ligoninėje.

— Kunigai, kurie norės atvykti į Montrealio Expo 67, galės gauti nakvynes vienuolynuose ir kitose institucijose, kur bus labai patogu rytais aukoti šv. Mišias. Yra sudarytas tam specialus komitetas, kuris ir nurodys kur vykti: Le Comite d'Accueil du Clerge, C.P. 1195, Montreal 3; tel. 866-8190. Komitetas kalba prancūzų ir anglų kalbom.

— Šv. Kazimiero klebonijoje yra apsistoję: prof. kun. A. Nekrošius-Norius ir kun. A. Sabas. Tai pirmieji lietuviai kunigai, atvykę apžiūrėti Expo 67.

— Šį sekmadienį — Sekminės; su jų oktavos užbaiga baigiasi ir velykinės išpažinties laikas.

— Praėjusio sekmadienio rinkliava — $141.51. Parapijai aukojo:: $50— p. Lazauskienė; $30 — Alfonsas Ruzgaitis. **K.J.G.**

Nors Expo dar tik keleto dienų senumo, bet jau nevienas montrealietis suspėjo susipažinti su ten dirbančiais tautiečiais iš okupuotos Lietuvos. Atrodo, kad ir svečiai nevengia tokių santykių, ypač kol neliečiamos tam tikros problemos. Sovietiniame paviljone bus rodomi ir sovietiniai filmai, jų tarpe "Niekas nenorėjo mirti". **v.**

Aušros Vartų par. žinios

— Lituanistinių kursų tėvų ir mokinių dėmesiui: gegužės 13, šeštadienį prieš piet, mokinių atsakomieji egzaminai iš visų dalykų; 7 val. vak. — iškilmingas užbaigimo aktas. Po to seks jaunimo linksmavakaris, grojant geram orkestrui. Jaunimas ir tėvai kviečiami gausiai dalyvauti.

— Šv. Onos dr-jos susirinkimas — sekmadienį, gegužės 14, po Sumos, posėdžių kambaryje prie salės.

— Šaulių suvažiavimas Montrealyje įvyks gegužės 20—22 d.; atvyksta organizuotai Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopos apie 40 narių, jų tarpe keli iš Hamiltono. Kuopų susitikimo programa: geg. 20, šeštadienį, 9 v. r., svečių sutikimas Aušros vartų salėje ir išsiskirstymas į nakvynių vietas; popietėje — pasaulinės parodos lankymas. Gegužės 21, sekmadienį, 10 v. renkamasi į AV salę; 11 val. kuopos su vėliavomis dalyvauja iškilmingose pamaldose; 12.30 val. — trumpa kavutė, popietėj — pasaulinės parodos lankymas. 8 v. v. oficialioji dalis ir vaišės su muzika bei šokiais. Gegužės 22, pirmadienį, atsisveikinimas su išvykstančiais prie AV bažnyčios.

— Pakrikštyta R. ir J. Simpson-Staniulytės dukra.

— Dėkojame Eugenijai Lukošienei, kuri paaukojo savo gimimo dienos proga gražių gėlių vazoną Marijos altoriui.

— $10 vajus: $30 — Kaz. Smilgevičius; $20 — J. Gražys; $10 — J. Valašimas, St. Balsienė, J. Adomaitis, J. Kardelis, P. L. Palubinskai, J. Jocas, A. Salalienė, E. Augūnai, A. Kalvaitis, M. Givis, J. Gudas, J. Monstavičius, A. Remeikienė, E. Petronis.

— Lietuvoje mirė p. Janilionienės mamytė, sulaukusi 100 metų amžiaus.

— Gegužės 3 d. mirė Vytautas Mackūnas nuo širdies smūgio, sulaukęs 56 metų amžiaus.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $310.

Lietuvių šeštadieninių mokyklų mokslo metų užbaigimas įvyks gegužės 14 d., sekmadienį: 11 v. Mišios šv. Kazimiero par. bažnyčioje. Po Mišių parapijos salėje — iškilmingas baigusiems pažymėjimų įteikimas. Meninė dalis bus išpildoma mokinių. Motinos Dienos proga dalis meninės programos yra skiriama Motinos Dienai paminėti.

Kadangi šie metai yra KLB paskelbti "Mokyklų metais" todėl šeštadieninės mokyklos paruošė plačią, įdomią, mokslo metų užbaigimo programą. Kviečiame visus Montrealio lietuvius gausiai dalyvauti. Po meninės dalies bus vaišės.

Šeštadieninių mokyklų tėvų komitetas

Motinos Diena buvo gražiai paminėta pr. savaitgalį. Šeštadienį per radiją kalbėjo Stp. Kęsgaila, gražiai nušviesdamas lietuvės motinos vaidmenį svetimo didmiesčio sąlygose. Sekmadienį viešą minėjimą AV parapijoj surengė Lituanistinių Kursų mokiniai. Pradėję minėjimą specialiom pamaldom bažnyčioje, kur turiningą pamokslą, skirtą jauna jai kartai, pasakė Tėv. G. Kijauskas, S.J. Salėje minėjimą pradėjo mokyt. M. Jonynienė, pakviesdama tarti žodį kun. K. Pečki, S. J., lituanistinių mokyklų globėją. Buvęs kursų auklėtinis, jaunas poetas Kazys Barteška skaitė poetinę paskaitą, gražiai sujungdamas šių dienų didmiesčio motinos ir lietuvės kaimietės motinos vaizdus. Meninėje programos dalyje pasirodė šeštadieninių mokyklų mokinių choras, vedamas mokyt. E. Navikėnienės, akompanuojamas p. Žukauskienės. Kursų mokiniai pašoko tautinius šokius, kuriuos paruošiant talkino L. Gedvilaitė ir V. Ptašinskas. Šokiams grojo naujas mokinių orkestras, vadovaujamas Z. Lapino. Malonu, kad orkestran yra įjungti ir tautiniai lietuvių instrumentai. **v.**

Kanados estų pasirodymas pasaulinėje parodoje, kaip matyti iš Montrealio spaudos, susilaukė mažiau dėmesio nei sovietinės Estijos Diena, kuri buvo surengta Sov. Sąjungos paviljone. "The Montreal Star" gegužės 5 d. laidoj plačiai aprašė sovietine spaudos konferenciją, o apie Kanados estų pasirodymą trumpai teparašė. esa Montrealy gyvena apie 1500 "expatriates" ir 15.000 visoje Kanadoje. Jie esą rengia atskira savo dieną, kurios programą atliksiąs Vikerlased ansamblis vadinamame Bandshell paviljone. Laikraštis taipgi cituoja laisvųjų estų pareiškimą: "Estijos Dienos iškilmės sovietiniame paviljone neturi jokio ryšio su laisvųjų estų kultūrine veikla. Toji Diena negali būti laikoma laisva estų tautos sielos bei minties išraiška, nes nuo 1944 m. Estija yra okupuota Sovietų Sąjungos". Gera bent tiek, kad laisvieji estai panaudoja tą progą priminti viešumai sovietine okupaciją, kuria Maskvos patikėtinis Estijos "prezidentas" Murisep spaudos konferencijoj pavadino "nepriklausoma ir suverenia respublika".

Mūsų Kredito Unijos nariui

A † A

VYTAUTUI MACKŪNUI mirus,

jo žmonai EDITH, sunūi ALFREDUI ir jų giminėms

nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" valdyba

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355

S-tos "Lite" nr. 752D

A. NORKELIŪNAS

Commisioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)

Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" Adresas: 1465 De Seve Street Montreal 20, Que., tel. 766-5827

EXPO 67 PASŲ AGENTŪRA.

MOKA už:	IMA už:
Depozitus 4.4%	Nekiln. turto paskolas 7%
Numatyta už šėrus 5¼%	Asmenines paskolas 7.6%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.	Investacines paskolas 8.4%
	Pigus paskolų draudimas [illegible] $10.000.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 v., išskiriant pirmadienius ir šeštadienius; vakarais — trečiadienais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545 dieną—penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.